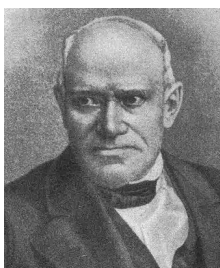

Adolf Anderssen (1818 – 1879)

Szachista niemiecki, uważany za nieoficjalnego mistrza świata w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XIX wieku.

Urodził się we Wrocławiu, gdzie studiował matematykę i filozofię.

Turniej w Londynie w roku 1851 był pierwszym międzynarodowym turniejem szachowym. Rozegrano go systemem pucharowym. Anderssen zdobył główną nagrodę, pokonując w półfinale Howarda Stauntona, a w finale — Marmaduke'a Wyvilla.

Po tym turnieju rozegrał słynną „partię nieśmiertelną” (*Immortal Game*) z Lionelem Kieseritzkim. W roku 1852 w Berlinie wygrał „partię wiecznie zieloną” (*Evergreen Game*) z Jeanem Dufresne.

Andersen wygrał wiele silnie obsadzonych turniejów szachowych: Londyn 1862, Aachen 1868, Hamburg 1869, Barmen 1869, Baden Baden 1870, Lipsk 1871, Altona 1872, Lipsk 1876.

Był graczem kombinacyjnym, przedstawicielem stylu romantycznego: dążył do szybkiego ataku na króla przeciwnika. Zawsze gotowy do ryzyka, szukał piękna w grze królewskiej.

Adolf Anderssen — Lionel Kieseritsky

Londyn 1851

C33 — gambit królewski

1. e4	e5
2. f4	ef4
3. ♘c4	♖h4+?

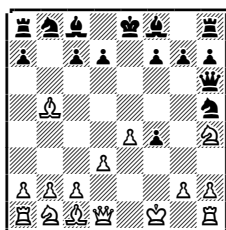
Poprawne jest 3... ♘f6 lub 3... d5.

4. ♕f1	b5?

Kontrgambit Bryana, obecnie uważany za niepoprawny.

5. ♗b5	♗f6
6. ♗f3	♖h6
6...	♖h5
7. ♗c3	♗b7
8. ♗c4.	
7. d3	♗h5?
7...	♗c5!
8. d4	♗b6.

- 8. ♗h4**

- 8... ♖g5?**

8...	g6
(A) 9. g3	♗e7
10. ♗g2	♗h3.
(B) 9. g4	
(B1) 9...	♗e7
10. gh5	♗h4
11. ♖g4	♖g5
12. ♖g5	♗g5
13. ♗c3.	

(B2) 9...	♗f6
10. ♗g2	♖h3
11. ♗f4	♗f4.

9. ♗f5	c6
10. g4	♗f6
11. ♖g1!	cb5
12. h4	♖g6
13. h5	♖g5
14. ♖f3	♗g8
15. ♗f4	♖f6
16. ♗c3	♗c5
(A) 16...	♗b7
(A1) 17. d4	♗d4
18. ♗d5.	

(A2) 17. ♖b5 ♖b2
 18. ♘c7+ ♘d8
 19. ♙g2.

(A3) 17. ♖g3! ♘a6
 18. ♘b5 ♖b2
 19. ♘fd6+ ♘d6
 20. ♘d6+ ♙f8
 21. ♙e5 ♖b6
 22. ♙g2 f6
 23. g5!

(B) 16... ♙c5
 17. ♘d5 ♖b2
 18. ♙d6.

17. ♘d5 ♖b2

18. ♙d6! ♙g1

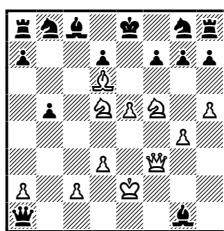
18... ♙d6
 19. ♘d6+ ♘d8
 20. ♘f7+ ♙e8
 21. ♘d6+ ♘d8
 21. ♖f7x.

19. e5!

Grozi 20. ♘g7+ ♘d8
 21. ♙c7x.

19... ♖a1+

20. ♙e2

20... ♘a6

(A) 20... ♙a6
 21. ♘c7+ ♘d8
 22. ♘a6! (z groźbą
 23. ♙c7+ ♙e8
 24. ♘e6+ ♙e7
 25. ♖f7x)

(A1) 22... ♙b6
 23. ♖a8 ♖c3
 24. ♖b8+ ♖c8
 25. ♖c8+ ♙c8
 26. ♙f8!

(A2) 22... ♖c3
 23. ♙c7+ ♖c7
 24. ♘c7 ♙c7
 25. ♖a8.

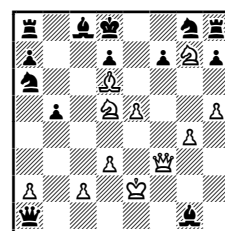
(B) 20... ♙b7
 21. ♘g7+ ♘d8
 22. ♖f7 ♘h6
 23. ♘e6+.

(C) 20... f6
 21. ♘g7+ ♙f7
 22. ♘f6

(C1) 22... ♙g7
 23. ♘e8+ ♙h6
 24. ♖f4x.

(C2) 22... ♙b7
 23. ♘e4+ ♙g7
 24. ♖f8x.

21. ♘g7+ ♙d8

22. ♖f6+! ♘f6

23. ♙e7x.

Adolf Anderssen — Jean Dufresne

Berlin 1852

C52 — gambit Evansa

1. e4 e5

2. ♘f3 ♘c6

3. ♙c4 ♙c5

4. b4 ♙b4

5. c3 ♙a5

6. d4 ed4

7. O-O d3?

Należało grać
 7... ♘ge7.

8. ♖b3!? ♖f6

9. e5 ♖g6

9... ♘e5
 10. ♙e1 d6

11. ♖a4+ i białe
 zdobywają gońca.

10. ♙e1! ♘ge7

11. ♙a3 b5

(A) 11... a6
 12. ♖d1.

(B) 11... O-O
 12. ♘bd2 ♙b6
 13. ♖b1.

12. ♖b5 ♙b8

13. ♖a4 ♙b6

Czarne nie mogą zrobić
 rozszady, bo po 14. ♙e7
 straciłyby figurę.

14. ♘bd2 ♙b7?

Należało grać 14... O-O
 15. ♘e4 ♙h8.

15. ♘e4 ♖f5

16. ♙d3 ♖h5

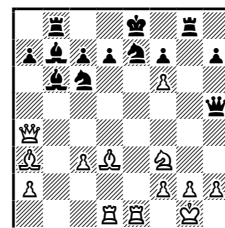
17. ♘f6+!?

Piękna ofiara, chociaż
 17. ♘g3 ♖h6
 18. ♙c1 ♖e6
 19. ♙c4 prowadzi
 szybciej do przewagi
 materialnej.

17... gf6

18. ef6 ♙g8

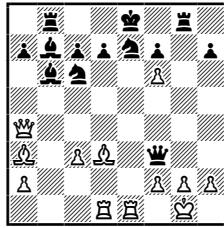
19. ♙ad1

19... ♖f3

19... ♖g4
 20. ♗g2 ♘e5
 21. ♚d7+!
 (A) 21... ♘d7
 22. ♜e7+
 (A1) 22... ♗f8
 23. ♜e5+.
 (A2) 22... ♗d8
 23. ♜d7+
 (A2a) 23... ♗d7
 24. ♙f5+ ♗e8
 25. ♙d7+ ♗d8
 26. ♙e7x.
 (A2b) 23... ♗c8
 24. ♜d8+ ♗d8
 25. ♙f5+.
 (B) 21... ♗d7
 22. ♙g6+.

(C) 21... ♗f8
 22. ♚e7+ ♗g8
 23. ♚e5.

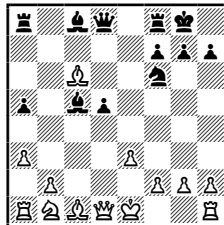

20. ♜e7+! ♘e7
 (A) 20... ♗f8
 21. ♜e3+.
 (B) 20... ♗d8
 21. ♜d7+
 (B1) 21... ♗d7
 22. ♙f5+ ♗e8

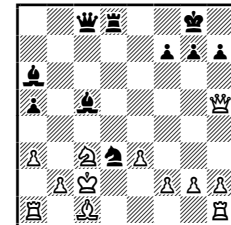
23. ♙d7+ ♗d8
 24. ♙c6+.
 (B2) 21... ♗c8
 22. ♜d8+!
 (B2a) 22... ♗d8
 23. ♙e2+.
 (B2b) 22... ♘d8
 23. ♚d7+! ♗d7
 24. ♙f5+ i 25. ♙d7x.
21. ♚d7+! ♗d7
 21... ♗f8 22. ♚e7x.
22. ♙f5+ ♗e8
 22... ♗c6 23. ♙d7x.
23. ♙d7+ ♗f8
24. ♙e7x.

Karl Mayet — Adolf Anderssen
Berlin 1853
D30 — gambit hetmański

1. d4 d5
2. c4 e6
3. a3?
 Należało grać 3. ♘c3.
3... c5
4. dc5 ♙c5
5. ♙f3
 5. b4 ♙f2+!
 6. ♗f2 ♗f6+.
5... a5
6. e3 ♘c6
7. cd5 ed5
8. ♙b5 ♘f6
9. ♘e5 O-O!
10. ♘c6 bc6
11. ♙c6

11... ♙a6!
12. ♙a8 ♗a8
13. ♗f3 ♘d7!
 Skoczek zmierza na pole d3.
14. ♘c3 ♘e5
15. ♗d5 ♘d3+
16. ♗d1 ♗c8
17. ♗c2 ♜d8
18. ♗h5

18... ♘f4!
19. ef4
 19. ♗e5 ♙d3+
 (A1) 20. ♗d1 ♙g6+.
 (A2) 20. ♗b3 ♙d4 i
 21. ♗c4x.
19... ♙d3+
20. ♗b3 ♗e6+
21. ♗a4 ♗c4+
22. b4 ♙c2+
23. ♗a5 ♜a8x.

Ignatz von Kolisch — Adolf Anderssen

Londyn 1861

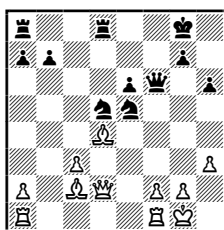
B40 — obrona sycylijska

1. e4	c5
2. ♖f3	e6
3. d4	cd4
4. ♗d4	♗f6
5. ♗d3	♗c6
6. ♗e3	d5
7. ed5	ed5
8. O-O	♗d6
9. h3	h6
10. c4	O-O
11. ♗c3	♗e5
12. ♗f3	♗c3
13. bc3	♗e6
14. cd5	♗d5
15. ♖d2	♖f6
16. ♗d4	♗e5
17. ♗c2	
17. ♗e4	♗c4
18. ♖d3	♗e5.

17...	♗fd8
18. ♗e6	fe6
19. ♗d4?	

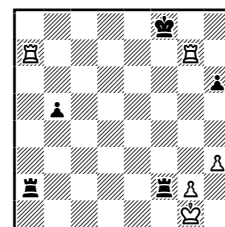
Należało grać

19. ♗b3	♗c3
20. ♗e6+	♗h8
21. ♖c2.	

19...	♗c3!
20. ♖c3	♗d4
21. ♗ae1	
21. ♖d4	♗f3+.
21...	♗c4
22. ♖e5	♖e5
23. ♗e5	♗c2

24. ♗e6	♗a2
25. ♗e7	b5
26. ♗c1	♗f8
27. ♗cc7	♗ff2
28. ♗g7+	♗f8
29. ♗a7	
29. ♗h1	a5
30. ♗h7	♗g8.

29...	♗g2+!
30. ♗g2	♗a7
31. ♗g6	♗g7!

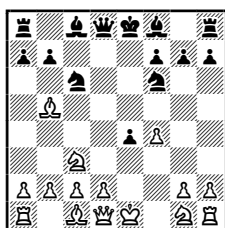
i białe poddały się.

Jakob Rosanes — Adolf Anderssen

Wrocław 1862

C31 — gambit królewski, kontrgambit Falkbeera

1. e4	e5
2. f4	d5
3. ed5	e4
4. ♗b5+	c6
5. dc6	♗c6
6. ♗c3	♗f6

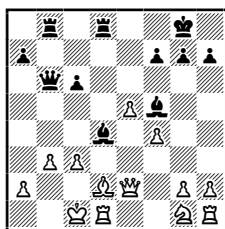

7. ♖e2?	♗c5
---------	-----

Należało grać

7. d3	♗b4
8. ♗d2	♗g4
9. ♗ge2.	

8. ♗e4	O-O
9. ♗c6	bc6
10. d3	♗e8
11. ♗d2	♗e4
12. de4	♗f5
13. e5	♖b6
14. O-O-O	♗d4
15. c3	♗ab8
16. b3	♗ed8

17. ♖f3

(A) 17. ♚b2 ♜e6!

(B) 17. cd4 ♜d4!

17... ♚b3!

18. ab3 ♜b3

19. ♜e1 ♜e3+

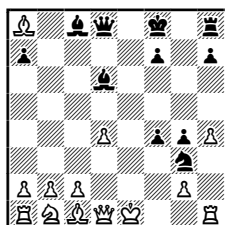
i białe poddały się.

Jakob Rosanes — Adolf Anderssen

Wrocław 1863

C39 — gambit hetmański, wariant Kieseritsky'ego

1. e4	e5
2. f4	ef4
3. ♖f3	g5
4. h4	g4
5. ♜e5	♜f6
6. ♜c4	d5
7. ed5	♜d6
8. d4	♜h5

14. ♜h2

14. ♜f2 ♜h1+

15. ♜h1

(A) 15... ♜f5

16. ♜d5 ♜g7

17. ♜c3 ♜e8.

(B) 15... g3+

16. ♜e1 ♜e7+

(B1) 17. ♜d2 ♜e3+

18. ♜d1 ♜g4+

19. ♜f3 ♜f3+

20. gf3 ♜f2!

(B2) 17. ♜d1 ♜g4+

18. ♜f3 ♜f3+

19. gf3 ♜g8.

14... ♜f5

15. ♜d5

15. ♜c6 ♜e7+

16. ♜f2 ♜e4+

17. ♜e4 g3+.

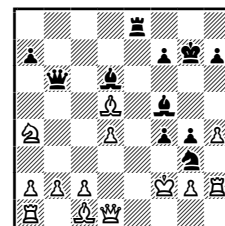
15... ♜g7

16. ♜c3 ♜e8+

17. ♜f2 ♜b6

Grozi 18... ♜e5.

18. ♜a4

18... ♜a6

Grozi 19... ♜e2+

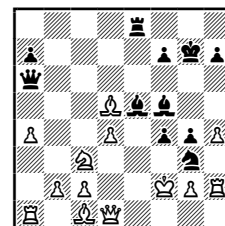
20. ♜e2 ♜e2+

21. ♜g1 ♜e1+

22. ♜f2 ♜f1x.

19. ♜c3 ♜e5!

20. a4

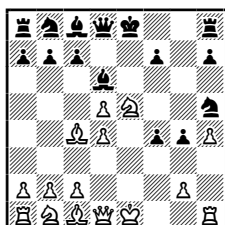

20... ♜f1+!

21. ♜f1 ♜d4+

22. ♜e3 ♜e3

23. ♜g1 ♜e1x.

9. ♜b5+?

Należało grać

9. O-O c6

10. dc6 bc6

11. ♜c6 ♜c6

12. ♜c6+ ♜f8

13. ♜a8.

9... c6!

10. dc6 bc6

11. ♜c6 ♜c6

12. ♜c6+ ♜f8

13. ♜a8 ♜g3

Wilhelm Steinitz — Adolf Anderssen

Londyn 1866

C37 — gambit królewski

1. e4 e5
 2. f4 ef4
 3. ♖f3 g5
 4. ♗c4 g4
 5. ♗e5

Gambit Salvio, obecnie traktowany jako niepoprawny.

- 5... ♖h4+
 6. ♗f1 ♗h6

Lepsze jest 6... ♗c6, np.

7. ♗f7 ♗c5
 8. ♖e1 g3
 9. ♗h8 ♗f2.

7. d4 d6?

Należało grać 7... f3

- (A) 8. gf3 d6.
 (B) 8. g3 ♖h3+
 9. ♗f2 ♖g2+
 10. ♗e3 f5!
 (C) 8. ♗c3 d6
 9. ♗d3 fg3+
 10. ♗g2 ♗g7
 11. ♗f4 ♗c6.

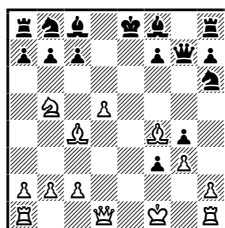
8. ♗d3 f3
 9. g3 ♖e7
 10. ♗c3 ♗e6
 11. d5! ♗d7
 12. e5 de5
 13. ♗e5 ♖e5

14. ♗f4 ♖g7!

Jeśli 14... ♖h5, to
 15. ♖d4.

15. ♗b5

Grozi ♗c7+ i zdobycie wieży.

- 15... ♗d6!

16. ♖e1+

16. ♗d6 cd6
 17. ♗c7+ ♗d8
 18. ♗a8 ♗f5
 z przewagą czarnych.

- 16... ♗d8

17. ♗d6 cd6

18. ♖b4

Grozi 19. ♗d6.

- 18... ♗f5

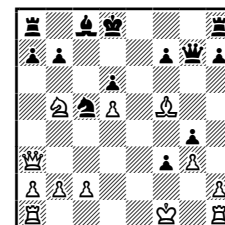
19. ♗d3

Grozi 20. ♗f5
 i 21. ♗d6.

- 19... ♗a6

20. ♖a3 ♗c5

21. ♗f5

- 21... ♖h6!

Grozi 22... ♖h3! oraz
 22... ♖d2.

22. ♗d3

(A) 22. ♖e1 ♖h3+
 i 23. ♖g2x.

(B) 22. ♖g1 ♖h3+
 23. ♗e1 ♖e8+
 24. ♗d1 ♖h2.

(C) 22. ♖c3

(C1) 22... ♖h3+
 23. ♗f2 ♖g2+
 24. ♗e3

(C1a) 24... ♖e8+
 25. ♗f4.

(C1b) 24... ♖e2+
 25. ♗f4.

(C2) 22... ♖e8
 23. h4 ♗f5.

- 22... ♖e8

23. h4 ♖d2

24. ♖g1 ♖e2!

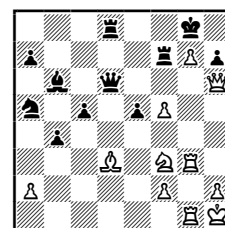
i białe poddały się.

Adolf Anderssen — Johannes Zukertort

Barmen 1869

C51 — partia włoska, gambit Evansa

1. e4	e5	(A) 25...	♖f6?	(B) 28...	♖dg8
2. ♖f3	♗c6	26. ♗c4!		29. ♗e4!	
3. ♗c4	♗c5	(B) 25...	e4	(B1) 29...	♖e4
4. b4	♗b4	26. ♗f7+	♗f7	30. ♖h7+!	♗h7
5. c3	♗a5	28. ♗d2.		31. ♖h3+.	
6. d4	ed4	26. ♖cg1!		(B2) 29...	♖f7
7. O-O	♗b6	26. ♖h6?	♖f3+!	30. ♗e5	♖f8
8. cd4	d6	26...	♗h8	31. ♖g7	♖g7
9. d5	♗a5	26...	♗d3	32. ♖g7	♖g7
10. ♗b2	♗e7	27. ♖g7+		33. ♗g6+	♗g8
11. ♗d3	O-O	(A) 27...	♗h8	34. ♗d5+	♖f7
12. ♗c3	♗g6	28. ♖d3.		35. ♖f8x.	
13. ♗e2	c5	(B) 27...	♖g7	28. ♖h6	
14. ♖d2	f6	28. ♖g7+		Grozi 29. ♖h7+	♗h7
15. ♗h1	♗c7	(B1) 28...	♗h8	30. ♖h3+.	
16. ♖ac1	♖b8	29. ♖g8+!	♖g7	28...	♖d6
17. ♗g3	b5	30. ♖g5+	♗g7		
18. ♗f5	b4	31. ♖g7+.	♗h8		
19. ♖g1	♗b6	(B2) 28...	♗g8		
20. g4	♗e5	29. ♖g8+	♗g8		
21. ♗e5	de5?	(B2a) 29...	♗f8		
Należało grać 21... fe5.		30. ♖g5+.	♗g8		
22. ♖g3	♖f7	(B2b) 29...	♗f7	29. ♖h7+!	♗h7
23. g5!	♗f5	30. ♗e5+.		30. f6+	♗g8
24. ef5	♖d5	27. fg7+	♗g8	30...	♖d3
25. gf6!	♖d8	27...	♖g7	31. ♖h3+	♗g8
		28. ♖h6!		32. ♖h8x.	
		(A) 28...	♖g3	31. ♗h7+!	♗h7
		29. ♖f6+.		32. ♖h3+	♗g8
				33. ♖h8x.	

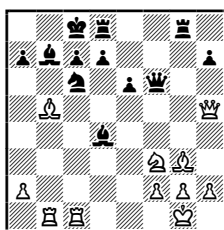
Adolf Anderssen — Johannes Zukertort

Berlin 1871

C52 — partia włoska, gambit Evansa

1. e4 e5
 2. ♘f3 ♗c6
 3. ♙c4 ♘c5
 4. b4 ♙b4
 5. c3 ♙a5
 6. d4 ed4
 7. O-O dc3?
 Należało grać 7... ♗ge7
 i 8... d5.
 8. ♖b3 ♖f6
 8... ♖e7 9. ♗c3!
 9. e5! ♖g6
 10. ♗c3 ♗ge7
 11. ♗e2 b5
 12. ♙d3 ♖e6
 13. ♖b2 ♗g6
 14. ♗f4 ♖e7
 15. e6 ♗f4
 (A) 15... de6
 16. ♖g7.
 (B) 15... fe6
 16. ♙g6+.
 (C) 15... O-O
 16. ef7+ ♖f7
 17. ♗g5.
 16. ♖g7 ♗f8
 16... ♗d3
 17. ♖h8+ ♖f8
 18. ef7+ ♗f7
 19. ♖h7+.
 17. ♙f4
 (A) 17. ef7+? ♗f7!
 (B) 17. ed7+? ♖d7!
 17... fe6
 18. ♖g4 ♙b7
 19. ♙b5 O-O-O
 20. ♗f1 ♗g8

21. ♖h5 ♗c3?
 Należało grać
 21... ♙b6.
 22. ♗ab1 ♖f6
 23. ♙g3 ♙d4

24. ♙a6! ♙b6
 24... ♙a6
 25. ♖a5!
 (A) 25... ♗a5
 26. ♗c7x.
 (B) 25... ♙b6
 26. ♖a6+ ♗b8
 27. a4!
 25. ♖b5 ♗g3
 (A) 25... ♖f5
 26. ♗c5 ♖b1+
 27. ♖b1 ♙a6
 28. ♗c1.
 (B) 25... ♙a6
 26. ♖a6+ ♗b8
 27. a4.
 26. hg3 ♗d4
 27. ♖d3 ♗f3+
 28. gf3 ♙a6
 29. ♖a6+ ♗b8
 30. ♖c4 ♗a8
 31. ♗g2 ♗f8
 32. ♗b3 h5
 33. a4 h4
 34. a5 h3+
 35. ♗h1 ♙a5
 35... ♙f2 36. ♖c7!

36. ♖e4+ d5
 36... c6 37. ♗c6!
 37. ♖a4 ♙b6
 38. ♖c6+ ♗b8
 39. ♖c7+ ♗a8
 40. ♖c6+ ♗b8
 41. ♗b6+ ab6
 42. ♖b6+ ♗a8
 43. ♖a6+ ♗b8
 44. ♗b1+

i czarne poddały się.

Wilhelm Steinitz (1836 – 1900)

Austriacki szachista, obywatel USA od roku 1888, pierwszy oficjalny mistrz świata. Urodzony w Pradze, Wilhelm Steinitz studiował matematykę w Wiedniu.

W roku 1862 został mistrzem Wiednia i postanowił zostać szachistą zawodowym.

W roku 1866 w Londynie odbył się mecz pomiędzy Steinitzem i Anderssenem. Po zażartej walce (8 wygranych, 6 porażek, 0 remisów) Wilhelm Steinitz stał się nieoficjalnym szachowym mistrzem świata.

Steinitz okazał się zwycięzcą turniejów w Londynie (1872) i Wiedniu (1882).

W roku 1883 przeprowadził się do USA i rozpoczął przygotowania do pierwszego oficjalnego meczu o mistrzostwo świata. Mecz z Zukertortem rozpoczął się po trzech latach i Steinitz zwyciężył wynikiem 10 : 5.

W Nowym Jorku opublikował dwie książki: *The Modern Chess Instructor* i *The Book of the Sixth American Chess Congress*.

Jego dominacja trwała do roku 1894. Trzykrotnie obronił tytuł mistrza świata — z Czigorinem, Gunsbergiem i ponownie z Czigorinem. W roku 1894 Steinitz przegrał mecz z 25-letnim Emanuelem Laskerem.

Wilhelm Steinitz jest twórcą nowoczesnej teorii szachowej gry pozycyjnej.

Wilhelm Steinitz — Augustus Mongredien

Londyn 1862

B01 — obrona skandynawska

1. e4	d5	11. ♖e2	♙d5?	18. ♔g6+	♘h8
2. ed5	♗d5	Należało grać 11... c5.		19. ♗h7x.	
3. ♙c3	♗d8	12. ♙d5	ed5?	(B) 13...	♙f6
4. d4	e6	Należało grać 12... ♙d5		14. ♗h3	♙c8
5. ♙f3	♙f6	13. c4	♙b7.	15. f5	♙d6
6. ♙d3	♙e7	13. ♗f3	f5	14. ♗h3	g6
7. 0-0	0-0	(A) 13...	♙e5	15. g4	fg4?
8. ♙e3	b6	14. fe5	f6	15...	♙e5
9. ♙e5	♙b7	15. ♗h3	g6	16. fe5	♙c8!
10. f4	♙bd7	16. ♗h7!	♘h7	17. gf5	♙f5.
		17. ♗h5+	♘g8	16. ♗h7	♙e5

16... ♖h7 17. ♗g4
 (A) 17... ♗f6?
 18. ♖g6+ ♖h8
 19. ♖h6+ ♖g8
 20. ♖h1! i czarne są
 bezbronne wobec
 21. ♖g1+.

(B) 17... ♗e5
 18. fe5.

(C) 17... ♖g8
 18. ♖h5+ ♖g7
 19. ♖g6+

(C1) 19... ♖f8
 20. ♖f7x.

(C2) 19... ♖h8
 20. ♖h7x.

17. fe5 ♖h7
18. ♖g4

Grozi 19. ♖g6+
 i 20. ♖h7x.

18... ♖g8?
 Należało grać 18... ♖e8
 19. ♖h5+ ♖g7
 20. ♖h6+ ♖g8
 21. ♗g6 ♖f7
 22. ♖h1 ♗f8.

19. ♖h5+ ♖g7
20. ♖h6+ ♖f7
21. ♖h7+ ♖e6

21... ♖g7
 22. ♗g6+ ♖f8
 23. ♖h8+ ♖g8
 24. ♗h6x. ♖e6
 23. ♖h3x. ♖e6

22. ♖h3+ ♖f7
23. ♖f1+ ♖e8

23... ♖g7
 24. ♖h6x. ♖g7
24. ♖e6 ♖g7
25. ♗g5 ♖d7

25... ♗c8
 26. ♖c6+ ♗d7
 (A) 26... ♗d7
 27. ♖g6+ ♖g6
 28. ♗g6x. ♖d7
 (B) 26... ♖d7
 27. ♖a8. ♖g6
26. ♗g6+ ♖g6
 26... ♖d8
 27. ♖f8+ ♖e8
 28. ♖e8x. ♖d8
27. ♖g6+ ♖d8
28. ♖f8+ ♖e8
29. ♖e8x.

Wilhelm Steinitz — Augustus Mongredien

Londyn 1863

B06 — obrona Robatscha

1. e4 ♗g6
2. d4 ♗g7
3. c3 b6
4. ♗e3 ♗b7
5. ♗d2 d6
6. ♗gf3 e5
7. de5 de5
8. ♗c4 ♗e7
9. ♖e2 O-O
10. h4!

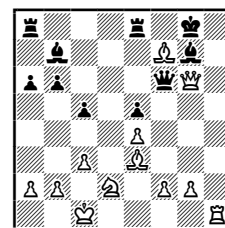
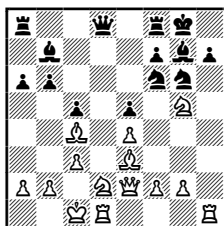
10. O-O-O? ♗d7
 11. h4 ♗f6!

10... ♗d7
11. h5 ♗f6
12. hg6 ♗g6

12... hg6
 13. ♗e5 ♗e4

14. ♗f7 ♖f7
 15. ♗f7+ ♖f7
 16. ♖f3+ z przewagą
 białych.

13. O-O-O c5
14. ♗g5 a6

15. ♗h7! ♗h7
16. ♖h7! ♖h7
17. ♖h5+ ♖g8
18. ♖h1 ♖e8
19. ♖g6 ♖f6
20. ♗f7+

20... ♖f7
 20... ♖f8
 21. ♗e8 ♖e8
 (A) 22. ♖f6 ♗f6.
 (B) 22. ♖h8+ ♗h8
 23. ♗h6+ ♖e7
 24. ♗g5.
21. ♖h8+ ♖h8
22. ♖f7

i czarne poddały się.

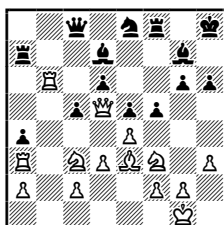
Adolf Anderssen – Wilhelm Steinitz

Londyn 1866

C65 – partia hiszpańska, obrona berlińska

1. e4 e5
 2. ♖f3 ♗c6
 3. ♘b5 ♗f6
 4. d3 d6
 5. ♙c6+ bc6
 6. h3 g6
 7. ♗c3 ♗g7
 8. O-O O-O
 9. ♗g5 h6
 10. ♙e3 c5
 11. ♜b1 ♗e8
 12. b4 cb4
 13. ♜b4 c5
 14. ♜a4?
 Należało grać
 14. ♜b2 f5
 15. ♗d5.
 14... ♗d7
 15. ♜a3 f5
 16. ♜b1?
 Należało grać
 16. ♗d5 f4
 17. ♗d2 g5
 18. ♗h2.
 16... ♗h8
 17. ♜b7 a5
 18. ♜b1 a4

19. ♜d5 ♜c8
 20. ♜b6 ♜a7

21. ♗h2
 (A) 21. ♜d6? ♗d6
 22. ♜d6 f4!
 (B) 21. ef5 gf5
 22. ♗d2
 (B1) 22... f4
 23. ♗h2!
 (B2) 22... ♜g8
 23. ♜c4 f4
 24. ♗b5.
 21... f4
 22. ♗d2 g5
 23. ♜c4 ♜d8
 24. ♜b1 ♗f6
 25. ♗g1 ♗h7
 26. ♗f1 h5
 27. ♗g1 g4
 28. hg4 hg4
 29. f3? ♜h4
 30. ♗d1 ♗g5

31. ♙e1 ♜h2
 32. d4 gf3
 33. gf3 ♗h3
 34. ♗f2
 34. dc5 ♗g1
 35. ♗g1 ♜g6+
 36. ♗f2 ♗h3
 37. ♗b4 dc5
 38. ♗c5 ♜c7
 i czarne wygrywają.
 34... ♗g1
 35. dc5
 35. ♗g1 ♗h3+.
 35... ♜h3+
 36. ♙e1
 36. ♗g1 ♜g8.
 36... ♗f3+
 37. ♜f3 ♜f3
 38. ♗c3 dc5
 39. ♗c5 ♜c7
 40. ♗d5 ♜c5
 41. ♜c5 ♜e4+
 42. ♗f2 ♜c8
 43. ♗c7 ♜e3+
 i białe poddały się.

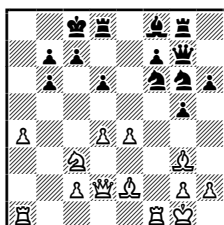
Wilhelm Steinitz — Louis Paulsen

Baden-Baden 1870

C25 — partia wiedeńska, gambit Steinitza

1. e4 e5
 2. ♖c3 ♖c6
 3. f4 ef4
 4. d4 ♖h4+
 5. ♗e2 d6
 6. ♖f3 ♗g4
 7. ♗f4 O-O-O
 8. ♗e3 ♖h5
 9. ♗e2 ♖a5?
 (A) 9... f5
 (A1) 10. h3 ♗f3
 11. ♗f3 ♖e8
 12. f2 fe4.
 (A2) 10. ♗g5 ♗f6
 11. ♗d3 fe4+.
 (B) 9... g5!
 10. ♗g5 ♗f6!
 11. h3 e2
 12. ♖e2 ♖g6
 13. d5 ♗e5
 14. ♗f3 ♗h6!
10. a3! ♗f3
11. ♗f3! ♖h5+
 11... g5?
 12. b4 ♖b6
 13. ♗e3.
12. ♗e3 ♖h4
13. b4! g5
14. ♗g3 ♖h6
15. b5 ♗ce7
16. ♗f1 ♗f6
17. ♗f2 ♗g6
18. ♗g1! ♖g7
19. ♖d2 h6

20. a4 ♗g8
 21. b6! ab6

22. ♗f6! ♖f6
 23. ♗g4+ ♗b8
 24. ♗d5 ♖g7
25. a5 f5
 (A) 25... c5
 25. ab6!
 (B) 25... ♗e7
 26. ab6
 (B1) 26... ♗d5
 27. ♗a8+ ♗a8
 28. ♖a5+.
 (B2) 26... cb6
 27. ♗b6.
 (C) 25... b5
 26. a6
 (C1) 26... ba6
 27. ♖a5.
 (C2) 26... b6
 27. a7+ ♗b7
 28. ♗c7 ♗c7
 29. ♖c3+ ♗b7
 30. ♗d7!
26. ab6 cb6
27. ♗b6! ♗e7
 27... fg4
 28. ♗a8+ ♗c7
 29. ♖c3+ ♗b6

30. ♖a5+ ♗c6
 31. d5+ ♗d7
 32. ♖d8x.
28. ef5 ♖f7
29. f6 ♗c6
30. c4 ♗a7
31. ♖a2 ♗b5
32. ♗d5 ♖d5
33. cd5 ♗d4
34. ♖a7+ ♗c7
35. ♗c1+ ♗c6
36. ♗c6x.

Johannes Zukertort — Wilhelm Steinitz

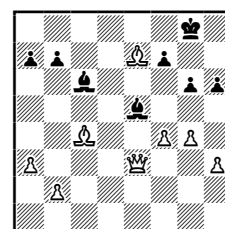
Nowy Jork 1886

D35 — gambit hetmański, obrona Tarrascha

1. d4	d5
2. c4	e6
3. ♖c3	♗f6
4. e3	c5
5. ♗f3	♗c6
6. a3	dc4
7. ♗c4	cd4
8. ed4	♗e7
9. O-O	O-O
10. ♗e3	♗d7
11. ♖d3	♞c8
12. ♞ac1	♖a5
13. ♗a2	♞fd8
14. ♞fe1	♗e8
15. ♗b1	g6
16. ♖e2	♗f8
17. ♞ed1	♗g7
18. ♗a2	♗e7
19. ♖d2	♖a6
20. ♗g5	♗f5
21. g4	♗d4
22. ♗d4	e5
23. ♗d5	♞c1
24. ♖c1	
24. ♞c1	ed4
25. ♗f6+	♗f6
26. ♗f6	♖f6
i czarne wygrywają.	
24...	ed4
25. ♞d4?	
25. ♞e1	♖d6
26. ♗f6+	♗f6
27. ♖c4	
(A) 27...	♖d7
28. ♗xf6	♖xg4+
29. ♖f1	♖h3+
30. ♖g1.	

(B) 27...	♗xg5
28. ♞xe8+.	
25...	♗d5
26. ♞d5	
26. ♗d8	♗d4
27. ♗d5	♖e2.
26...	♞d5
27. ♗d5	♖e2
28. h3	
28. ♗b7	♖g4+
29. ♗g2.	
28...	h6
	♗b2
(A) 29. ♖c8	♖d1+
30. ♖h2	♗e5+
31. f4	♖d2+
32. ♖g3	♖e3+
33. ♖g2	♖e2+
34. ♖g3	♗d4
35. ♗f7+	♖g7.
(B) 29. ♖c5	♖d1+
30. ♖h2	♗e5+
(B1) 31. ♖g2	♖d5+
32. ♖xd5	♗c6.
(B2) 31. f4	♗d4.
29. ♗c4?	
Należało grać	
29. ♗e3	♗b2
30. ♖b1	♖h7
31. ♗b7	♗b5
32. ♗e4.	
29...	♖f3
30. ♖e3	♖d1+
31. ♖h2	♗c6
32. ♗e7	
32. ♗h6	♗h6
33. ♖h6	♖h1+
34. ♖g3	♖g1+.
32...	♗e5+!
33. f4	

33. ♖e5	♖h1+
34. ♖g3	♖g2+
35. ♖h4	♖f2+
36. ♖g3	g5+.

33...	♗f4+!
34. ♖f4	♖h1+
35. ♖g3	♖g1+
i białe poddały się:	
36. ♖h4	♖e1+
37. ♖g3	♖e7+
38. g5	♖e4+
39. ♖g4	♖e1+
40. ♖g3	hg5+
41. ♖g4	♖e4+
42. ♖g5	♖c4
43. ♖b8+	♖h7.

Johannes Zukertort – Wilhelm Steinitz

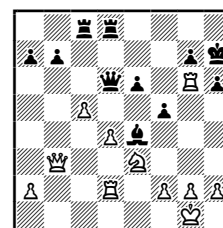
Saint Louis 1886

D37 – gambit hetmański

1. d4 d5
 2. c4 e6
 3. ♖c3 ♗f6
 4. ♗f3 dc4
 5. e3 c5
 6. ♗c4 cd4
 7. ed4 ♗e7
 8. O-O O-O
 9. ♖e2 ♗bd7
 10. ♗b3 ♗b6
 11. ♗f4 ♗bd5
 12. ♗g3 ♖a5
 13. ♖ac1 ♗d7
 14. ♗e5 ♖fd8
 15. ♖f3 ♗e8
 16. ♖fe1 ♖ac8
 17. ♗h4
 Grozi 18. ♗d5 ♗d5
 19. ♗e7.
 17... ♗c3
 18. bc3 ♖c7
 19. ♖d3 ♗d5
 20. ♗e7?
 Należało grać
 20. ♗c2 g6
 21. ♗e7 ♖e7
 22. ♗b3.

20... ♖e7
 21. ♗d5 ♖d5
 22. c4 ♖dd8
 23. ♖e3 ♖d6
 24. ♖d1
 24. ♖h3 ♖d4
 25. ♖h7+ ♗f8
 26. ♗d3 ♖c4
 27. ♖c4 ♖c4.
 24... f6
 25. ♖h3? ♖a6
 25. ♗f3 e5
 (A) 26. ♗d2 ♖a2.
 27. d5
 (B) 26. ♖b3 ♖c4
 27. ♗d2 ♖d4
 28. ♖e6 ♗f7.
 25... h6
 25... fe5
 26. ♖h7+ i 27. ♖f3+.
 26. ♗g4 ♗g6
 26. ♗g6 ♖c4
 27. ♖g6 ♖c4
 28. ♖h6 ♖d4!
 26... ♖f4
 27. ♗e3 ♗a4
 28. ♖f3 ♖d6
 29. ♖d2 ♗c6
 30. ♖g3?

(A) 30. ♖f6? gf6
 31. ♖g6+ ♗f8
 32. ♖f6+ ♗e8
 33. ♗f5 ef5
 34. ♖e2+ ♗e4!
 (B) 30. d5 ♖e5
 31. ♖g3 ed5
 32. ♖g6 ♖e7
 i 33... ♗e8.
 30... f5!
 31. ♖g6 ♗e4
 32. ♖b3 ♗h7!
 33. c5

33... ♖c5!
 34. ♖e6 ♖c1+
 35. ♗d1 ♖f4
 36. ♖b2 ♖b1
 37. ♖c3 ♖c8
 38. ♖e4 ♖e4

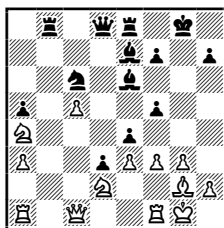
i białe poddały się.

Johannes Zukertort – Wilhelm Steinitz

Nowy Orlean 1886

D53 – gambit hetmański

1. d4	d5	13. c6	♙c4	20...	♙d4!
2. c4	e6	14. e4	d3	21. ed4	♙d4+
3. ♖c3	♙f6	15. ♙c3	a4	22. ♗h1	e3!
4. ♙g5	♙e7	16. ♚d2.		22...	♙a4?
5. ♙f3	O-O	13...	c6	23. fe4	fe4
6. c5?		14. bc6		24. ♙e4.	
Należało grać 6. e3.		14. b6	♙d5	23. ♙c3	♙f6!
6...	b6	i 15... ♙a6.		24. ♙db1	d2
7. b4	bc5	14...	♙c6	25. ♙c2	♙b3
8. dc5	a5	15. ♙g2	♜b8	26. ♙f5	d1♙
9. a3	d4!	Grozi 16... ♙b3.		27. ♙d1	♙d1
10. ♙f6		16. ♙c1	d3!	28. ♙c3	e2
10. ♙d4	♙d4	17. e3	e4	29. ♜ad1	
11. ♙d4	ab4!	18. ♙d2	f5	29. ♜fd1	ed1♙+
10...	gf6	19. O-O	♜e8!	30. ♜d1	♙c3.
11. ♙a4	e5	20. f3		29...	♙c3
11...	ab4			i białe poddały się.	
12. ab4	e5.				
12. b5	♙e6				
13. g3					

Johannes Zukertort – Wilhelm Steinitz

Nowy Orlean 1886

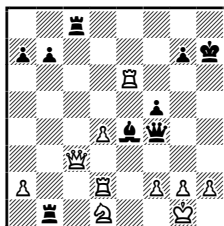
D37 – gambit hetmański

1. d4	d5	10. ♙b3	♙b6	17. ♙h4	♙c3
2. c4	e6	11. ♙f4?		18. bc3	♙c7
3. ♙c3	♙f6	Należało grać 11. ♙g5.		19. ♙d3	♙d5
4. ♙f3	dc4	11...	♙bd5	20. ♙e7	♙e7
5. e3	c5	12. ♙g3	♙a5	21. ♙d5	♜d5
6. ♙c4	cd4	13. ♜ac1	♙d7	22. c4	♜dd8
7. ed4	♙e7	14. ♙e5	♜fd8	23. ♜e3?	
8. O-O	O-O	15. ♙f3	♙e8	Należało przyjąć strategię wyczekiwania.	
9. ♙e2	♙bd7	16. ♜fe1	♜ac8	23...	♙d6!

24. ♖d1 **f6**
25. ♖h3 **h6**
26. ♗g4 **♖f4**
27. ♗e3 **♗a4**
28. ♖f3 **♖d6**
29. ♖d2 **♗c6**
30. ♖g3
(A) 30. ♖f6 gf6
31. ♖g6+ ♗f8
32. ♖f6+ ♗e8
33. ♗f5 ef5
34. ♖e2+ ♗e4!
(B) 30. d5 ♖e5!
31. ♖g3 ed5
32. ♖g6 ♖c7!

30... **f5!**
31. ♖g6 **♗e4**
32. ♖b3 **♗h7!**
33. c5 **♖c5**
34. ♖e6 **♖c1+**
35. ♗d1 **♖f4**
36. ♖b2 **♖b1**
37. ♖c3 **♖c8**

38. ♖e4
(A) 38. ♖c8 ♖d2.
(B) 38. ♖e3 ♖e3
39. fe3 ♖cc1.
38... **♖e4!**
38... fe4?
39. ♖c8 ♖d2
40. ♖f5+ z wiecznym szachem.
Białe poddały się.

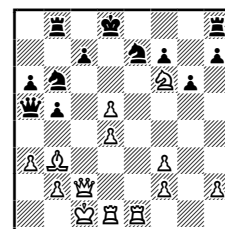

Wilhelm Steinitz — Michaił Czigorin
Hawana 1889
D07 — gambit hetmański

1. ♗f3 **d5**
2. d4 **♗g4**
3. c4 **♗c6**
4. e3 **e5**
5. ♖b3 **♗f3**
6. gf3 **ed4**
6... ♗ge7
7. ♗c3 ed4
8. ♗d5 ♖b8.
7. cd5 **♗e5**
8. ed4 **♗d7**
9. ♗c3!
9. ♖b7? ♖e7+
10. ♗e3 ♖b4+
11. ♖b4 ♗b4+
12. ♗c3.
9... **♖e7+**
10. ♗e3 **♖b4**
11. ♖c2 **♗gf6**
12. ♗b5 **♖d8**

12... O-O-O
13. a3
(A) 13... ♖a5
14. O-O.
(B) 13... ♖d6
14. ♖c1.
13. O-O-O **a6**
14. ♗a4 **♗e7**
15. ♖hg1! **g6**
15... O-O
16. ♗h6 ♗e8
17. ♖f5 ♗df6
18. ♖g7+!
16. ♗h6 **b5**
17. ♗b3 **♗b6**
18. ♖ge1 **♗d7**
19. ♗f4 **♖c8**
19... ♗c8
20. ♗c7! ♗c7
21. ♗b5+.
20. a3 **♖a5**

21. ♗g5 **♗g8**
(A) 21... ♗bd5
22. ♖e7+.
(B) 21... ♗fd5
22. ♗e7.
22. ♗e7 **♗e7**
23. ♗e4 **♖b8**
24. ♗f6+ **♗d8**
25. ♖e7! **♗e7**
26. ♖c7+ **♗d7**
26... ♗f6
27. ♖e5x.
27. ♖a5
i czarne poddały się.

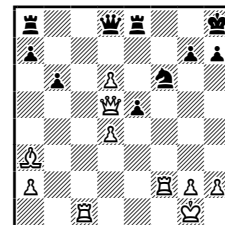
Wilhelm Steinitz — Izydor Gunsberg

Nowy Jork 1890

D26 — gambit hetmański

1. d4	d5
2. c4	dc4
3. ♖f3	♗f6
4. e3	e6
5. ♙c4	♙b4+
6. ♗c3	O-O
7. O-O	b6
8. ♗e5	♙b7
9. ♖b3	♙c3
9...	a5
10. ♙e6	fe6
11. ♖e6+	♗h8
12. ♗f7+	♗f7
13. ♖f7	♙c3
14. bc3	♙d5.
10. bc3	♙d5
11. ♙d5	ed5
12. ♙a3	♗e8
13. c4	c5?
Należało grać	
13...	a5
14. cd5	♖d5.

14. ♗ac1	♙e4
15. ♗fd1	cd4
16. ed4	f6
17. cd5	fe5
18. d6+	♗h8
19. ♖d5	
19. ♖f3	♙f2
20. ♖f2.	
19...	♙f2
20. ♗d2	♙d7
20...	♙h3+
21. gh3	
(A) 21...	♙d7
22. de5	♗e5
23. ♖f7.	
(B) 21...	♖g5+
22. ♗g2	♖e3+
23. ♗h1	♖a3
24. ♗c7.	
21. ♗f2	♙f6

22. ♗f6!	gf6
22...	♖f6
23. d7	♗f8
24. ♙f8	♗f8
25. ♖f3.	
23. d7	♗g8
24. de5	♗g5
24...	fe5
25. ♙b2.	
25. ♖a8	♖a8
26. ♗c8+	♗g8
27. ♗a8	♗a8
28. e6	

i czarne poddały się.

Izydor Gunsberg — Wilhelm Steinitz

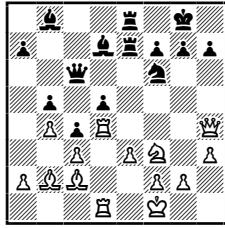
Nowy Jork 1890

D00 — pionkiem hetmańskim

1. d4	d5
2. e3	e6
3. ♙d3	c5
4. b3	♙c6
5. ♗f3	♙f6
6. O-O	♙d7
7. ♙b2	♗c8
8. c3?	
Należało grać	
8. ♗e1.	

8... ♙d6	
9. ♗bd2	e5
10. de5	♙e5
11. ♗e5	♙e5
12. ♗f3?	
Należało grać	12. f4 ♙b8
13. c4 lub	13. e4.
12...	♙b8
13. h3	c4
14. ♙c2	O-O

15. ♖d4	♗e8
16. ♗ad1	b5
17. b4	♖c7
18. ♗fe1	♗e7
19. ♗f1	♗ce8
20. ♖h4	♖d6
21. ♗d4	♖c6
22. ♗ed1	

- 22... ♔e5!
 23. ♖d5 ♗b8
 24. a4 a6
 25. a5
 25. ab5 ab5
 26. ♕f5.
 25... h6
 26. ♖5d4 ♜b7
 27. ♗e1 ♗e5
 28. ♖4d2 ♗c7
 29. ♖e2 ♖e5

Grozi 30...
 31. ♜d4

30. f3
 31. ♖e3
 31. ♗e4
 32. fe4

- 31...
 32. ♗c1
 33. ♜f2
 34. ♗e3
 35. ♜d2
 36. ♗d4
 37. ♗f2
 37. ♗g7
 38. ♖g1
 39. ♜d7
 37...
 38. ♗b1

♖h5
 ♖h3!
 ♖e3

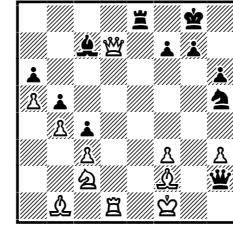
♖e4!
 ♗g3

♖e3
 ♖e5
 ♜c6
 ♖e8
 ♜e6
 ♗h5

♗g3+!
 ♖g7
 ♜e3+.

♗c6
 ♜e5

39. ♗c2 ♗f3!
 40. gf3
 40. ♖e1 ♗g2+!
 40... ♜h2
 41. ♜d7

Czarne zapowiedziały matę w czterech posunięciach:

- 41... ♜h1+
 42. ♗g1 ♜f3+
 43. ♗f2 ♗g3+
 44. ♖g1 ♜h1x.

Wilhelm Steinitz — Michaił Czigorin

Hawana 1892

C65 — partia hiszpańska

1. e4 e5
 2. ♗f3 ♗c6
 3. ♗b5 ♗f6
 4. d3 d6
 5. c3 g6
 5... a6
 6. ♗a4 ♗e7
 7. 0-0.
 6. ♗bd2

Można też grać 6. ♗g5 lub 6. 0-0 i 7. ♗g5.

- 6... ♗g7
 7. ♗f1 0-0
 8. ♗a4 ♗d7
 9. ♗e3 ♗c5?
 10. ♗c2 ♗e6
 11. h4! ♗e7

- (A) 11... h6
 12. h5 g5
 13. ♗f5.
 (B) 11... f5
 12. ef5 gf5
 13. d4! d4
 14. ♗f5 dc3
 15. ♗g7.

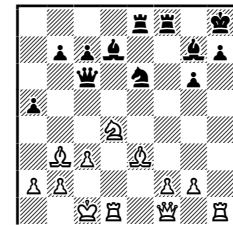
- (C) 11... ♗f4
 12. g3 ♗h5.

12. h5 d5
 13. hg6 fg6?

Należało grać 13... hg6 14. ♜e2 ♖e8. Czarne osłabiają diagonalę g8-a2.

14. ed5! ♗d5
 15. ♗d5 ♜d5
 16. ♗b3 ♜c6

17. ♜e2 ♗d7
 18. ♗e3 ♖h8
 19. 0-0-0 ♖ae8
 20. ♜f1! a5
 21. d4 ed4
 21... e4?
 22. d5 i 23. de6.
 22. ♗d4

- 22... ♗d4
 (A) 22... ♗d4
 23. ♖h7+ ♖h7
 24. ♜h1+ ♗h6
 25. ♜h6x.

(B) 22... ♖a6
 23. ♜c4 ♖a8
 24. ♘f3 i czarny hetman jest wyłączony z gry.

(C) 22... ♖e4
 23. ♜c2

(C1) 23... ♖g4
 24. f3 ♖g3
 25. ♘e2.

(C2) 23... ♖e5
 24. ♜g6.

23. ♜d4! ♜d4
24. ♜h7+! ♜h7
25. ♖h1+ ♖g7
26. ♜h6+ ♜f6

26... ♜h8
 27. ♜f8+ ♜h3
 28. ♖h3x.

27. ♖h4+ ♜e5
28. ♖d4+

i czarne poddały się ze względu na 28... ♜f5
 29. ♖f4x.

Wilhelm Steinitz — Kurt von Bardeleben

Hastings 1895

C54 — partia włoska

1. e4 e5
2. ♘f3 ♜c6
3. ♜c4 ♜c5
4. c3 ♘f6
5. d4 ed4
6. cd4 ♜b4+
7. ♘c3 d5?

Należało grać 7... ♘e4
 8. O-O ♜c3
 9. bc3 d5
 10. ♜a3

8. ed5 ♘d5
9. O-O ♜e6
10. ♘g5 ♘e7
11. ♘d5 ♘d5
12. ♘d5 ♖d5
13. ♘e7 ♘e7
14. ♜e1 f6
15. ♖e2 ♖d7
16. ♜ac1 c6?

Należało grać 16... ♜f7

(A) 17. ♖e7+ ♖e7
 18. ♜e7+ ♜e7
 19. ♜c7+ ♜d6
 20. ♜g7 ♜ac8!
 21. g3 ♜c7.

(B) 17. ♘e5+ fe5
 18. de5 ♖e6

19. ♜c7 ♜hd8!
 20. ♜b7 ♜g8.

(C) 17. ♘d2 c6
 18. ♘e4 b6
 19. ♖c4+ ♜g6!
 20. ♖d3 ♜f7.

17. d5! cd5

(A) 17... ♜f7
 18. dc6

(A1) 18... bc6
 19. ♖c4+ ♘d5
 20. ♘d4!

(A2) 18... ♘c6
 19. ♜cd1!

(B) 17... ♜f8
 18. dc6 ♘c6
 19. ♜cd1 ♖f7
 20. ♖c2

(B1) 20... ♖a2
 21. ♜d7!

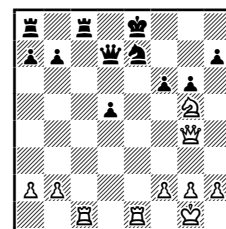
(B2) 20... ♜g8
 21. ♘d4 ♘d4
 22. ♜d4 h5
 23. ♜c4 ♜h6
 24. ♜c7 ♖a2
 25. h3 ♖d5
 26. ♜ee7!

18. ♘d4 ♜f7

19. ♘e6 ♜hc8

20. ♖g4 g6

21. ♘g5+ ♜e8

22. ♜e7+! ♜f8

(A) 22... ♖e7
 23. ♜c8+.

(B) 22... ♜e7
 23. ♖b4+

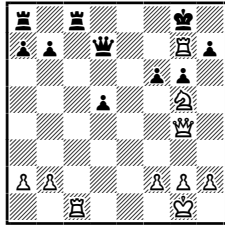
(B1) 23... ♜e8
 24. ♜e1+ ♜d8
 25. ♘e6+.

(B2) 23... ♖d6
 24. ♖b7+ ♖d7
 25. ♜e1+ ♜d6
 26. ♘f7+.

23. ♜f7+! ♜g8

23... ♖f7
 24. ♜c8 ♜c8
 25. ♖c8+ ♖e8
 26. ♘h7+.

24. ♜g7+!

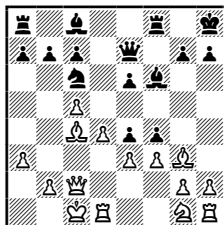
Czarne poddały się
na jedenastcie posunięć
przed forsownym
matem:

- 24... ♖h8
25. ♜h7+ ♖g8
26. ♜g7+ ♖h8
27. ♜h4+ ♖g7

28. ♜h7+ ♖f8
29. ♜h8+ ♖e7
30. ♜g7+ ♖e8
31. ♜g8+ ♖e7
32. ♜f7+ ♖d8
33. ♜f8+ ♖e8
34. ♜f7+ ♖d7
35. ♜d6x.

Wilhelm Steinitz — Emanuel Lasker
Sankt Petersburg 1896
D35 — gambit hetmański

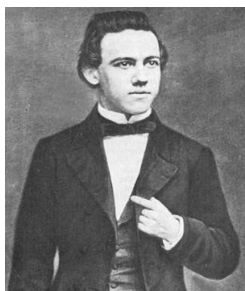
1. d4	d5
2. c4	e6
3. ♖c3	♗f6
4. ♘f4	♙e7
5. e3	O-O
6. c5	♙e4?
- Należało grać 6... b6
7. b4	a5
8. a3	ab4
9. ab4	♞a1.
7. ♙e4!	de4
8. ♖c2	f5
9. ♘c4	♙c6
10. a3	♙f6
11. O-O-O	♙h8
- (A) 11... b6? 12. d5!
 (B) 11... ♙e7 12. f3!
12. f3	♖e7
- 13. ♘g3!**
13. fe4?	e5!
- (A) 14. d5 ef4
 15. dc6 ♖c5.
 (B) 14. de5 ♙e5.
13...	f4

- 14. ♖e4!**
14. ♙f4?	e5
15. de5	♙e5
16. ♖e4?	♙f5!
17. ♖f5	♙c4.
- 14...** **fg3**
- 15. hg3** **g6**
- (A) 15... h6
 16. f4 ♙d7
 17. ♙f3.
- (B) 15... g5
 16. f4 g4
 17. ♙e2 ♙d7
 18. ♖c2.
- 16. ♖g6** **♙d7**
- 17. f4** **♞f7?**
- Należało grać 17... ♞g8
18. ♖e4	♞g3
19. ♙e2	♞g7.
- 18. g4** **♞g7**
- 19. ♖h6!**

19. ♖h5?	♙e8
- i 20... ♙g6.
19...	♞g4
20. ♙d3	♞g7
20...	♞h4
21. ♞h4	♙h4
22. ♙f3	♙f2
23. ♞h1.	
21. ♙f3	♖f7
22. g4	♞ag8
23. g5	♙d8
24. ♞h2	♞g6
25. ♖h5	♞6g7
26. ♞dh1	♖h5
27. ♞h5	♞f8
28. ♞h7+	♞h7
28...	♙g8
29. ♞g7+	♙g7
30. ♞h7+.	
29. ♞h7+	♙g8
30. ♞d7	♞f7
- 31. ♙c4**
- i czarne poddały się:
31...	♞d7
32. ♙e6+	♞f7
33. g6.	

Paul Morphy (1837 – 1884)

Amerykański szachista, pierwszy nieoficjalny mistrz świata w szachach.

Paul Morphy urodził się w Nowym Orleanie. Studiował matematykę i filozofię w Mobile, prawo w Luizjanie.

W roku 1857 został zwycięzcą turnieju w Nowym Jorku (*First American Chess Congress* – Pierwszy Amerykański Kongres Szachowy). W meczu finałowym pokonał Louisa Paulsena.

Rok później wyruszył w podróż do Europy, gdzie pokonał wszystkich silniejszych szachistów w Londynie i Paryżu (Johanna Löwenthala, Johna Owena, Daniela Harrwitza, Samuela Bodena, Thomasa Barnes), a także niemieckiego mistrza Adolfa Anderssena (7:2).

Tylko Howard Staunton uchylił się od konfrontacji z amerykańskim geniuszem.

Przed powrotem do USA Morphi zwyciężył w meczach z Augustusem Mongredienem i Stanleyem Worralem.

Paul Morphy, cierpiący na zaburzenia psychiczne, zmarł na udar w wieku zaledwie 47 lat.

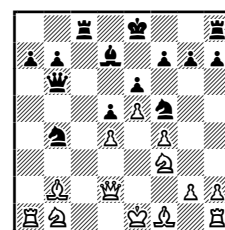
Jego zrozumienie zasad rozwoju debiutowego i strategii szachowej osiągnęły poziom niedostępny dla współczesnych mu szachistów.

James McConnell – Paul Morphy

Nowy Orlean 1850

C02 – obrona francuska, wariant zamknięty

1. e4	e6	8. b4	cd4
2. d4	d5	9. cd4	♞c8
3. e5	c5	10. ♗b2	♞f5
4. c3	♞c6	11. ♚d3	
5. f4?			
5. ♞f3	♚b6		
6. ♗e2	♗d7		
7. a3.			
5...	♚b6		
6. ♞f3	♗d7		
7. a3	♞h6	11...	♗b4+!
7...	♞h6	12. ab4	♞b4
8. b4	cd4	13. ♚d2	
9. cd4	♞c8		
10. ♗b2	♞f5		
11. ♚d3	♗b4+!		

13... **♞c2!**
14. ♚d1 **♞e3**

i białe poddały się, gdyż tracą hetmana.

Paul Morphy — A.D.Ayers

Alabama 1855

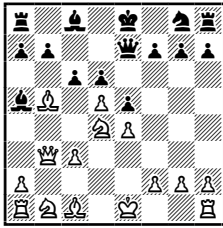
C52 — gambit Evansa

1. e4	e5
2. ♖f3	♗c6
3. ♘c4	♘c5
4. b4	♙b4
5. c3	♙a5
6. d4	d6
7. ♖b3	♖e7?

Należało grać 7... ♖d7,
np. 8. de5 ♗b6
9. e6 fe6
10. ♗g5 ♗a5
11. ♘e6 ♗b3.

8. d5	♗d4
9. ♙b5+	c6

10. ♗d4!

10... **ed4**

10...	cb5
11. ♖b5+	♗d7
12. ♖a5	ed4
13. O-O	♖e4
14. c4	♗e7
15. ♞e1	♖g6
16. ♖c7	b6
17. ♗a3.	

11. dc6	♖e4+
12. ♘d1	♗g4+
13. f3	♙f3+
14. gf3	♖f3+
15. ♘c2	♖e4+
15...	♖h1
16. cb7+	♘f8

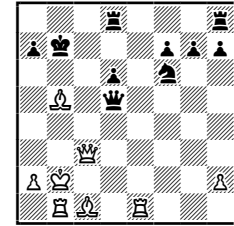
17. ba8♖+ ♖a8

18. ♗a3.

16. ♘b2	♗c3+
17. ♗c3	dc3+
18. ♖c3	O-O-O
19. ♞e1	♖d5
20. cb7+	♘b7?

Należało grać 20... ♘b8.

21. ♞b1! **♗f6**

22. ♗c6+!	♖c6
23. ♘a1+	♘c7
24. ♖a5+	♘c8
25. ♖a7	♗d7
26. ♗d2	

i czarne poddały się.

Theodore Lichtenhein — Paul Morphy

Nowy Jork 1857

C45 — partia szkocka, gambit szkocki

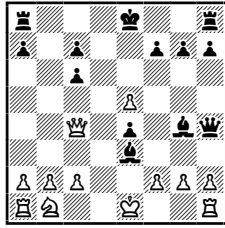
1. e4	e5
2. ♖f3	♗c6
3. ♘c4	♗f6
4. d4	ed4
5. e5	d5
6. ♙b5	♗e4
7. ♗d4	♗d7
8. ♗c6?	

Należało grać 8. ♗c6.

8...	bc6
9. ♗d3	♗c5
10. ♗e4	♖h4
11. ♖e2	
11. g3	♖e4+
12. ♖e2	♖h1+.
11...	de4
12. ♗e3?	

Należało grać 12. O-O.

12...	♗g4
13. ♖c4	
13. ♖d2	♞d8
i nie ma obrony przed 14... ♞d1+.	
13... ♗e3	

14. g3

- (A) 14. ♖c6+ ♘d7
 15. ♖a8+ ♘e7
 16. g3 ♖g4

17. ♖h8
 18. ♘f2
 19. ♘g1
 (B) 14. O-O
 15. ♖c6+

14...

15. fe3

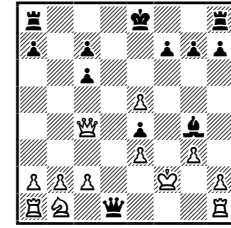
16. ♘f2

- ♘f2+
 ♖f3+
 ♘h3.

- ♘b6
 ♘e7.

♖d8

♖d1+

16...

17. ♘g1

18. ♖c6+

19. ♖a8+

♖f3+!

♘h3

♘f8

♘e7

i białe poddały się.

Napoleon Marache — Paul Morphy

Nowy Jork 1857

C52 — partia włoska, gambit Evansa

- 1. e4 e5**
2. ♘f3 ♘c6
3. ♘c4 ♘c5
4. b4 ♘b4
5. c3 ♘a5
6. d4 ed4
7. e5?

Należało grać 7. O-O.

7... d5

8. ed6 ♖d6

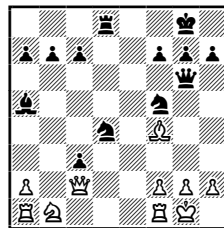
9. O-O ♘ge7

10. ♘g5?

Należało grać 10. ♘a3,
 a następnie 11. cd4.

10... O-O

- 11. ♘d3 ♘f5!**
12. ♘f5 ♘f5
13. ♘a3 ♖g6
14. ♘f8 ♖g5
15. ♘a3 dc3
16. ♘c1 ♖g6
17. ♘f4 ♖d8
18. ♖c2 ♘cd4

19. ♖e4

- 19. ♖a4 b5!**
20. ♖a5 ♘e2+
21. ♘h1 ♘f4
 (A) **22. ♖g1 ♖d1!**
 (A1) **23. g3 ♖c6+**
24. f3 ♖f3x.
 (A2) **23. ♖d1 ♖g2x.**
 (B) **22. g3 ♖c6+**
23. f3 ♖f3+!
24. ♖f3 ♖d1+
25. ♖f1 ♖f1x.

19... ♘g3!

i białe poddały się:

20. ♖g6 ♘de2x.

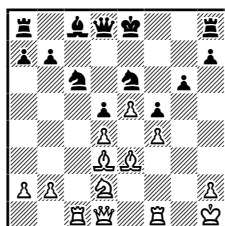
Paul Morphy — Frederick Perrin

Nowy Jork 1857

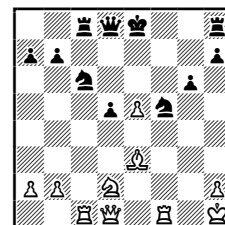
B44 — obrona sycylijska, wariant Paulsena

1. e4	c5
2. ♖f3	e6
3. d4	cd4
4. ♖d4	♖c6
5. ♗e3	♗f6
6. ♗d3	♗b4+
7. c3	♗a5
8. O-O	♗b6
9. ♖d2	♗e5
10. ♗e2	d5
11. f4	♗c6
12. e5	♗d4
13. cd4	♗d7
14. ♗d3	f5
15. g4	g6
- 15... fg4 16. ♖g4.
16. gf5 ef5

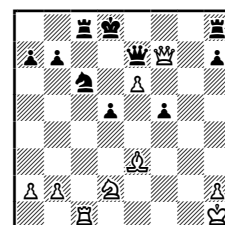
- 16... gf5
17. ♖h5+ ♗f8.
17. ♗h1 ♗f8
18. ♖c1 ♗e6

19. ♗f5! ♗ed4
19... gf5
20. ♖h5+ ♗d7
21. ♖f5 ♖e8
22. ♖h3.
20. ♗c8 ♖c8
21. f5 ♗f5

22. ♖f5! gf5
23. ♖h5+ ♗d7
24. ♖f7+ ♖e7
25. e6+ ♗d8

26. ♗g5!
i czarne poddały się:
26... ♖g5 27. ♖d7x.

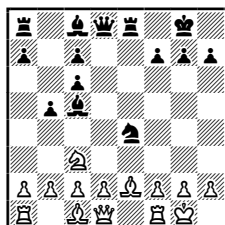
Louis Paulsen — Paul Morphy

Nowy Jork 1857

C48 — obrona czterech skoczków

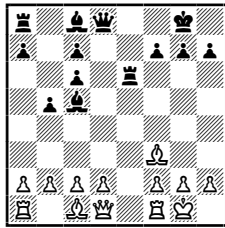
1. e4	e5
2. ♖f3	♗c6
3. ♗c3	♗f6
4. ♗b5	♗c5
5. O-O	O-O
6. ♗e5	♖e8
7. ♗c6	dc6
8. ♗c4	b5
- 8... ♗e4
9. ♗e4 ♖e4
10. ♗f7+ ♗f7
11. ♖f3+ ♗g8
12. ♖e4 i białe mają przewagę jakości.

9. ♗e2 ♗e4

10. ♗e4
10. ♗f3 ♗f2!
11. ♖f2 ♖d4
(A) 12. ♖f1 ♖f2+!
13. ♖f2 ♖e1x.

- (B) 12. ♗e4 ♖e4!
13. ♗e4 ♖f2+
14. ♗h1 ♗g4!
10... ♖e4
11. ♗f3
11. c3 ♖h4
12. d4 ♗d6
(A) 13. g3 ♖h3.
(B) 13. f4 ♗d7.
11... ♖e6

12. c3?

Należało grać

12. d3

(A) 12... ♖f6

13. ♘f1.

(B) 12... b4

13. ♘e3 ♘e3

14. fe3 ♖e3.

12... ♖d3!

13. b4

13. ♖e1 ♖e1+

14. ♖e1

(A) 14... ♘d7

15. ♖f1.

(B) 14... ♘f5

15. b4 i 16. ♘c6.

13... ♘b6

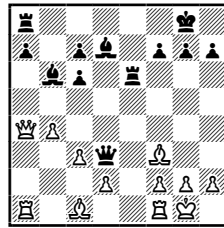
14. a4 ba4

15. ♖a4 ♘d7?

15... ♘b7

16. ♖d1 ♖ae8

17. ♘b2 ♘a6.

16. ♖a2?

16. ♖a6!

(A) 16... ♖f5

17. d4 ♖ae8

18. ♘e3 c5

19. bc5 ♘c5

20. ♖b7 ♘b6

21. c4.

(B) 16... ♖a6

17. ♖a6 ♖ae8

18. g4.

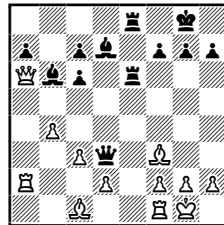
(C) 16... ♖d6

17. ♖d3 ♖d3

18. ♘e4.

16... ♖ae8

17. ♖a6

17... ♖f3!

18. gf3 ♖g6+

19. ♘h1 ♘h3

20. ♖d1

(A) 20. ♖g1 ♖g1+

21. ♘g1 ♖e1+.

(B) 20. ♖d3 f5!

(B1) 21. ♖d1 ♘g2+

22. ♘g1 ♘f3+

23. ♘f1 ♘d1.

(B2) 21. ♖c4+ ♘f8!

(B2a) 22. ♖h4 ♘f1.

(B2b) 22. ♖g1 ♖g1+.

20... ♘g2+

21. ♘g1 ♘f3+

22. ♘f1 ♘g2+

23. ♘g1 ♘h3+

24. ♘h1 ♘f2

25. ♖f1 ♘f1

26. ♖f1 ♖e2

27. ♖a1 ♖h6

28. ♘g2 ♖f6

29. ♘h1 ♘g3

30. ♖f6 ♖h2+

31. ♘g1.

28. d4 ♘e3

i białe poddały się, gdyż nie ma obrony przed 29... ♖h2+.

John Schulten — Paul Morphy

Nowy Jork 1857

C31 — gambit królewski, kontrgambit Faulkneera

1. e4 e5

2. f4 d5

3. ed5 e4

4. ♘c3 ♘f6

5. d3 ♘b4

6. ♘d2 e3

Pozycyjne poświęcenie pionka.

7. ♘e3 O-O

8. ♘d2

(A) 8. ♘e2 ♘c3+

9. bc3 ♘d5

10. ♘d2 ♖f6!

(B) 8. ♘e2 ♖e8

9. ♘d2 ♘c3

10. ♘c3 ♘d5.

8... ♘c3

9. bc3 ♖e8+

10. ♘e2 ♘g4

11. c4?

Należało grać

11. h3 ♘e2

12. ♘f2!

11... c6!

12. dc6?

Należało grać

12. h3 ♘e2

13. ♖e2 cd5
 14. cd5 ♗d5
 15. O-O.

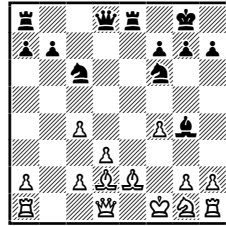
12... ♗c6

Grozi 13... ♗d4.

13. ♗f1

(A) 13. h3 ♗e2
 14. ♗e2 ♗d4.
 (B) 13. ♗c3 ♗d4
 14. ♗d4 ♗d4
 15. ♗f3 ♗f3
 16. gf3 ♗h5.

(C) 13. ♗f2 ♗b6+
 14. ♗g3 ♗e2
 15. ♗e2 ♗d4.

13... ♗e2!

14. ♗e2 ♗d4

15. ♗b1 ♗e2+

16. ♗f2

(A) 16. ♗g1 ♗c2.

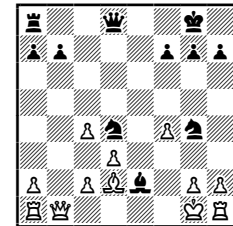
(B) 16. ♗e1 ♗e7.

16... ♗g4+

17. ♗g1

(A) 17. ♗e1 ♗h4+
 18. g3 ♗e8.

(B) 17. ♗g3 ♗f5+
 18. ♗h3 ♗h4x.

17... ♗f3+!

18. gf3 ♗d4+

19. ♗g2 ♗f2+

20. ♗h3 ♗f3+

21. ♗h4 ♗h6

22. ♗g1 ♗f5+

23. ♗g5 ♗h5x.

Thomas Barnes — Paul Morphy

Londyn 1858

C41 — obrona Philidora

1. e4 e5

2. ♗f3 d6

3. d4 f5

4. de5?

Należało grać 4. ♗c3.

4... fe4

5. ♗g5 d5

6. e6 ♗c5!

7. ♗f7?

Należało grać 7. ♗c3.

7... ♗f6

8. ♗e3 d4

9. ♗g5

9. ♗h5 de3.

9... ♗f5

10. ♗h8 ♗g5

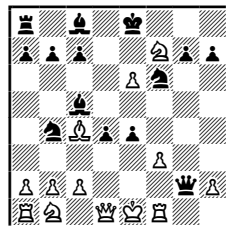
11. ♗c4 ♗c6

11... ♗g2? 12. ♗h5+.

12. ♗f7 ♗g2

13. ♗f1 ♗f6

14. f3 ♗b4

15. ♗a3

(A) 15. ♗f2 ♗g1+

16. ♗f1 ♗e3+

(A1) 17. ♗e2 d3.

(A2) 17. ♗e2 ♗c2+.

(B) 15. ♗e2 ♗e6
 i 16... O-O-O.

15... ♗e6!

16. ♗e6 ♗d3+

17. ♗d3

17. cd3 ♗b4+

18. ♗e2 ♗e2x.

17... ed3

Grozi 18... ♗e2x.

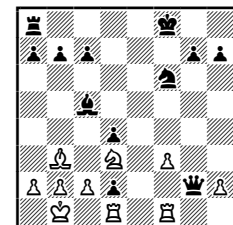
18. O-O-O ♗a3

19. ♗b3 d2+

20. ♗b1 ♗c5

21. ♗e5 ♗f8

22. ♗d3

22... ♗e8!

23. ♗c5 ♗f1!

24. ♗e6+ ♗e6

i białe poddały się.

Paul Morphy – Adolf Anderssen

Paryż 1858

B01 – obrona skandynawska

1. e4 d5
2. ed5 ♖d5
3. ♖c3 ♖a5
4. d4 e5?

Należało grać 4... ♖f6.

5. de5 ♖e5+
6. ♖e2 ♖b4
7. ♖f3

Białe poświęcają pionka w zamian za przewagę w rozwoju.

- 7... ♖c3+
8. bc3 ♖c3+
9. ♖d2 ♖c5
10. ♖b1 ♖c6
11. O-O ♖f6
12. ♖f4 O-O

13. ♖c7 ♖d4
14. ♖d4 ♖c7
14... ♖c2 15. ♖c4.
15. ♖d3 ♖g4
16. ♖g5 ♖fd8
16... ♖h5
17. ♖e4 ♖e4
18. ♖e4 ♖g6
19. ♖b7.

17. ♖b4
Grozi 18. ♖h7 ♖h7
19. ♖g4.

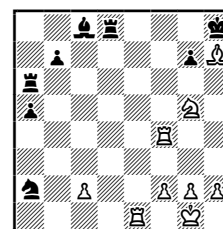
- 17... ♖c8
18. ♖fe1 a5
19. ♖e7 ♖e7

19... ♖d7 prowadzi do mata w dwóch posunięciach.

20. ♖e7 ♖d5

20... ♖f8 21. ♖c4
i czarne tracą pionka.

21. ♖h7+ ♖h8
22. ♖f7 ♖c3
23. ♖e1 ♖a2
24. ♖f4 ♖a6

25. ♖d3!
i czarne poddały się z uwagi na groźby 25. ♖f7+ i 25. ♖a6.

Paul Morphy – Adolf Anderssen

Paryż 1858

B44 – obrona sycylijska, wariant Paulsena

1. e4 c5
2. d4 cd4
3. ♖f3 ♖c6
4. ♖d4 e6
5. ♖b5

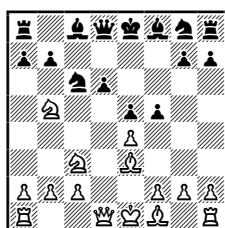
Grozi 6. ♖d6+ ♖d6
7. ♖d6.

- 5... d6
6. ♖f4 e5
7. ♖e3 f5?

Należało grać
7... ♖f6
8. ♖g5 ♖e6

9. ♖1c3 a6
10. ♖f6 gf6
11. ♖a3 d5.

8. ♖1c3

- 8... f4
(A) 8... ♖e6
9. ef5 ♖f5
10. ♖d5.

- (B) 8... a6
9. ♖d5! ab5
10. ♖b6

- (B1) 10... ♖d7
11. ♖c7+ i 12. ♖a8.

- (B2) 10... ♖h4
11. ♖c7+ ♖d7
12. ♖a8 ♖e4+
13. ♖e2.

- (C) 8... ♖f6
9. ♖g5 a6
10. ♖f6 gf6
11. ♖h5+ ♖d7
12. ♖f5+ ♖e8
13. ♖h5+ ♖d7
14. ♖a3.

9. ♖d5! fe3
10. ♗bc7+ ♘f7
11. ♜f3+ ♗f6
12. ♗c4
 Grozi 13. ♗f6.
12... ♗d4!
13. ♗f6+ d5!
 13... ♘e7
 14. ♗fd5+ ♘d7
 15. ♜f7+ z wygraną białych.
14. ♗d5+ ♘g6?
 14... ♘e7
 (A) 15. ♗g8+ ♘d6
 16. ♜f7 ♗c2+

17. ♘d1 ♗a1
 18. ♗a8 ♗g4+
 19. f3 ♗d7!
 (B) 15. ♜h5! gf6
 16. ♜f7+ ♘d6
 17. ♗a8! ♗c2+
 18. ♘e2 ♜e7
 19. ♜e7+ ♗e7
 20. ♖ac1 ♗d4+
 21. ♘e3.
15. ♜h5+ ♘f6
16. fe3! ♗c2+
 16... ♜c7
 17. ♖f1+
 (A) 17... ♘e7
 18. ♖f7+ ♘d6
 19. ♖c7.

(B) 17... ♗f5
 18. ♖f5+! ♗f5
 19. ♜f5+ ♘e7
 20. ♜e6+ ♘d8
 21. O-O-O!

17. ♘e2 i czarne poddały się:

(A) 17... ♗a1
 18. ♗e8+ ♘e7
 19. ♜f7x.

(B) 17... ♜c7
 18. ♖hf1+ ♘d7
 19. ♖f7+ ♘d8
 20. ♖c7 ♘c7
 21. ♖c1.

Paul Morphy – Henri Baucher
Paryż 1858 (symultana na ślepo)
C41 – obrona Philidora

1. e4 e5
2. ♗f3 d6
3. d4 ed4
4. ♜d4 ♗c6
5. ♗b5 ♗d7
6. ♗c6 ♗c6
7. ♗g5 f6
8. ♗h4 ♗h6
9. ♗c3 ♗e7
10. O-O O-O
11. ♜c4+ ♘h8
12. ♗d4 ♜d7
13. ♖ad1 ♖f7
 Lepsze było 13... ♗f7, a następnie ♗d8, by bronić słabego punktu e6.
14. f4 a5
15. f5 ♖f8
16. ♗e6 ♖g8
17. a4

W ten sposób białe uniemożliwiają kontrgrę czarnych na skrzydle hetmańskim.

17... ♗g4
18. ♜e2 ♗e5
19. ♗g3 ♜c8
20. ♗e5 de5
21. ♖f3 ♗d7
 21... ♗e8
 22. ♖h3 g6
 23. ♜g4 gf5
 24. ♖h7+ ♘h7
 25. ♜h3+ ♘g6
 26. ef5+ ♘f7
 27. ♜h7+ ♖g7
 28. ♜g7x.

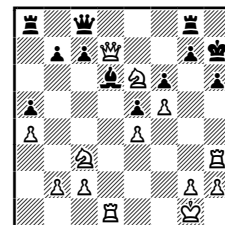
22. ♖h3
 Grozi 23. ♖h7 ♘h7
 24. ♜h5x.

22... h6
 22... ♖e8 h6
 23. ♜h5 ♗f8
 24. ♗g7 ♗f8
 (24... ♘g8 25. ♖g3) 25.

♜h6+ ♘g8
 26. ♜h7+ ♘f7
 i białe dają mata w dwóch posunięciach.

23. ♜d2
 Grozi jednocześnie
 24. ♖h6 gh6
 25. ♜h6x
 oraz 24. ♜d7.

23... ♘h7
24. ♜d7 ♗d6

25. ♖h6+! ♘h6
26. ♖d3 ♘h5
27. ♜f7+ ♘h4
28. ♖h3+ ♘g4
29. ♜h5x.

Paul Morphy – Karl Isouard

Paryż 1858

C41 – obrona Philidora

1. e4 e5
2. ♖f3 d6
3. d4 ♗g4?

Czarne będą musiały wymienić tego gońca za skoczka, co pozwoli białym uzyskać przewagę w rozwoju. Należało grać 3...ed4, np. 4. ♗d4 ♗f6
5. ♗g5 ♗e7
6. ♗c3 0-0.
Bardziej agresywne jest 3...f5.

4. de5 ♗f3

- 4... de5
5. ♗d8+ ♗d8
6. ♗e5.

5. ♗f3 de5

6. ♗c4 ♗f6?

Należało grać 6... ♗e7 lub 6... ♗e7, chociaż i wówczas białe mają

dużą przewagę pozycyjną.

7. ♗b3! ♗e7

8. ♗c3

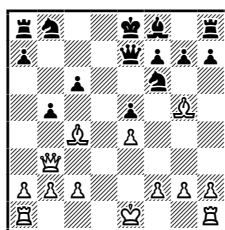
Białe mogły zdobyć przewagę jakości, grając

8. ♗f7+ ♗f7
9. ♗b7. Jeśli od razu 8. ♗b7, to 8... ♗b4+.

Morphy woli jednak powiększać przewagę pozycyjną.

- 8... c6

9. ♗g5 b5

10. ♗b5! cb5

11. ♗b5+ ♗bd7

- 11... ♗d8

12. ♗f6 ♗f6

13. ♗d5+ ♗d6

14. ♗a8 i białe wygrywają.

12. 0-0-0

Grozi 13. ♗f6 gf6

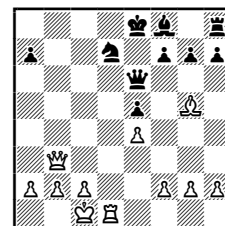
14. ♗d7+.

- 12... ♗d8

13. ♗d7! ♗d7

14. ♗d1 ♗e6

15. ♗d7+ ♗d7

16. ♗b8+! ♗b8

17. ♗d8x.

Paul Morphy – Johann Loewenthal

Londyn 1858

C30 – gambit królewski, wariant klasyczny

1. e4 e5

2. f4 ♗c5

3. ♗f3 d6

4. c3 ♗g4

5. ♗e2 ♗f3

6. ♗f3 ♗c6

7. b4 ♗b6

8. b5 ♗ce7

9. d4 ef4

- 9... ed4

10. cd4 d5

11. e5 ♗f5

12. ♗b2.

10. ♗f4 ♗g6

11. ♗e3 ♗f6

12. ♗d2 O-O

13. O-O h6

- 13... ♗e8

14. a4 c5.

14. a4 c6

15. ♗e2 ♗e8

16. ♗d3 d5

17. e5 ♗d7

18. ♗h5 ♗e6

- 18... ♗de5

- (A) 19. de5 ♗e5

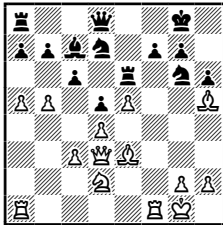
20. ♗d4 ♗h5

21. ♗f3 ♗f6

22. ♗h5 ♗d4+

23. ♗h1 ♗f4

24. ♖g4 ♗e3
 25. ♜ad1.
 (B) 19. ♖f5 ♗h8
 20. ♖f2 ♗eg6
 21. ♗g6 fg6.
19. a5 ♗c7

- 20. ♜f7! ♗f7**
21. ♖f5+ ♗e7
22. ♗g6 ♖g8
23. ♗f2 ♗e5
 23... ♗e5
 24. de5 ♗e5
 25. ♗h7 ♖f7
 26. ♗c5+.
24. de5 ♜f8
25. ♗c5+ ♗d8

- 26. ♗f8 ♜e5**
27. ♖f2 ♖e6
28. b6 ab6
29. ab6 ♖g6
30. bc7+ ♗c7
31. ♜b1

i czarne poddały się.

Paul Morphy — Johann Loewenthal

Londyn 1859

C51 — gambit Evansa

- 1. e4 e5**
2. ♗f3 ♗c6
3. ♗c4 ♗c5
4. b4 ♗b4
5. c3 ♗c5
6. O-O d6
7. d4 ed4
8. cd4 ♗b6
9. d5 ♗e5

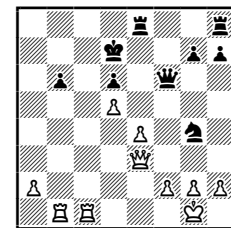
Zwykle grywa się
 9... ♗a5.

- 10. ♗e5 de5**
11. ♗b2 ♖e7
12. ♗b5+ ♗d7
13. ♗d7+ ♗d7?

Należało grać 13... ♖d7

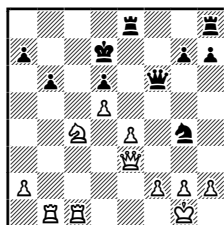
14. ♗e5 f6
 15. ♗b2 ♗e7.
14. ♖g4+ f5
15. ♖f5+ ♗e8
16. ♗e5 ♗h6

- 17. ♖f4 g6**
 17. ♖h5+ ♖e5
 18. ♖h6
 19. ♗d2.
17... ♗d7
 17... ♜f8
 18. ♖g3 ♗g4
 19. ♖g4 ♖e5
 20. ♗a3 ♜f2.
18. ♗d2 ♜ae8
19. ♗c4 ♗c5
20. ♜ad1 ♗d6
21. ♗d6 cd6
22. ♜b1 b6
23. ♜fc1 ♖f6
24. ♖e3 ♗g4

- 26. ♜c7+! ♗d8**
 26... ♗c7
 27. ♖b6+
 (A) 27... ♗c8
 28. ♜c1+ ♗d7
 29. ♖c7x.
 (B) 27... ♗d7
 28. ♖a7+ ♗d8
 29. ♜b8x.
27. ♖b6 ♖f2+
28. ♖f2 ♗f2
29. ♜a7 ♗h3+
30. gh3 ♗c8
31. ♗f2

i czarne poddały się.

- 25. ♗b6+! ab6**

Emanuel Lasker (1868 – 1941)

Niemiecki szachista i matematyk, drugi oficjalny mistrz świata w szachach (1894 – 1921). Urodził się w Barlinku na Pomorzu Zachodnim (wówczas Barlinchen).

W roku 1892 Lasker okazał się zwycięzcą dwóch turniejów w Londynie, a w następnym roku w Nowym Jorku, z wynikiem stuprocentowym (13 wygranych w 13 rundach).

W roku 1894 wygrał mecz o tytuł mistrza świata z Wilhelmem Steinitzem (+10 -5 =4).

Lasker sześciokrotnie obronił tytuł mistrza świata: w meczu rewanżowym z Wilhelmem Steinitzem (+10 -2 =5), a następnie w meczach z Frankiem Marshalllem w roku 1907 (+8 -0 =1), Siegbertem Tarraschem w roku 1908 (+8 -3 =5), Dawidem Janowskim w roku 1909 (+7 -1 =2) i 1911 (+8 -0 =3), oraz Carlem Schlechterem w roku 1910 (+1 -1 =8).

Wygrał silne turnieje w Sankt Petersburgu (1895-6, 1909, 1914), Norymberdze (1896), Londynie (1899), Paryżu (1900), Berlinie (1918), Morawskiej Ostrawie (1923) i Nowym Jorku (1924).

W roku 1921 w Hawanie Lasker poddał pojedynek o mistrzostwo świata José Raúlowi Capablance przy stanie 5:9 (+0, -4, =10).

Był autorem wielu książek i artykułów. Jego *Podręcznik gry szachowej (Lehrbuch des Schachspiels)* należy do klasyki literatury szachowej.

Styl gry Laskera można krótko charakteryzować jako pragmatyczny i bojowy.

Emanuel Lasker – Johann Bauer

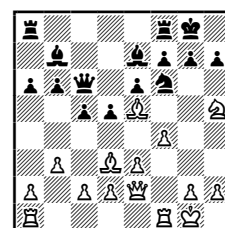
Amsterdam 1889

A03 – debiut Birda, wariant holenderski

1. f4	d5	Należało grać 11... d4
2. e3	♘f6	12. ed4 cd4
3. b3	e6	13. ♘d4 ♘c5
4. ♘b2	♘e7	14. ♖e2 ♖d6.
5. ♘d3	b6	12. ♘e5 ♖c6
6. ♘c3	♘b7	13. ♖e2 a6?
7. ♘f3	♘bd7	Jeśli 13... ♞ac8, to
8. O-O	O-O	14. ♘b5 ze zdobyciem
9. ♘e2	c5?	14. ♘h5!

Należało grać 9... ♘c5.

10. ♘g3	♖c7
11. ♘e5	♘e5?

Grozi 15. ♘f6+ ♘f6
16. ♘f6 gf6
17. ♘h7+ ♖h7
18. ♖h5+ ♖g7
19. ♖g4+,
20. ♞f3 i 21. ♞h3x.

14... ♘h5
(A) 14... ♘e8
15. ♘g7!

(A1) 15...	♖g7	17. ♜g7!		25. ♖d7	♜fd8
16. ♖g4.		(A) 17...	f6	26. ♖g4+	♜f8
(A2) 15...	c4	18. ♖g6	♜f7	27. fe5	♜g7
16. ♜d4	f5	19. ♜h6+	♜h8	27...	♜e5
17. bc4	dc4	20. ♖f7.		28. ♖f5 z groźbami	
18. ♜c4	b5	(B) 17...	f5	♖f7x i ♖e5.	
19. ♜b3.		18. ♜e5	♜f6	28. e6	♜b7
(B) 14...	d4	19. ♜f3	♜f8	29. ♖g6	f6
15. ♜f6	♜f6	20. ♜g3.		30. ♜f6+	♜f6
16. ♖g4	♜h8	17...	♜g7	31. ♖f6+	♜e8
17. ♜f3	♜g8	18. ♖g4+	♜h7	32. ♖h8+	♜e7
18. ♜h7!	♜gd8	19... ♜f6 20. ♖g5x.		33. ♖g7+	♜e6
19. ♖h3	♜e7	19. ♜f3	e5	34. ♖a6	d4
20. ♜e4!		20. ♜h3+	♖h6	35. ♖d4	cd4
(C) 14...	h6	21. ♜h6+	♜h6	37. h4	d3
15. ♜g7!	♜g7	22. ♖d7!	♜f6	38. ♖d3	
16. ♖g4+	♜h8	23. ♖b7	♜g7		
17. ♖h4	♜g7	24...	ef4		
18. ♜f3.		25. ♜f1	g7		
(D) 14...	♜fd8!	26. ♜f4.			
15. ♜f6+	♜f6	24. ♜f1	♜ab8		
16. ♜h7!	♜f8				
17. ♜f6	gf6.				
15. ♜h7+!	♜h7				
16. ♖h5+	♜g8				

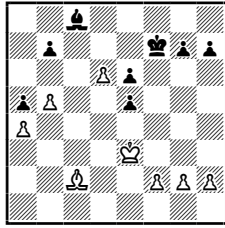
i czarne poddały się.

Emanuel Lasker — Wilhelm Steinitz

Filadelfia 1894

D37 — gambit hetmański

1. d4	d5	14. ♜b2	a5?	25. ♜hd1	♜e7
2. c4	e6	Należało grać		26. d6+	♜f6
3. ♜c3	♜f6	14... ♜fd8 lub 14... a6.		27. ♜e3	♜c1
4. ♜f3	♜e7	15. b5	♜e7	27...	g6
5. e3	O-O	16. ♜e5	♜e8	28. ♜c7	♜c7
6. ♜d3	c5	17. a4	♜c7	29. dc7	♜e7
7. dc5	dc4	18. ♜c4	♜d7	30. b6.	
8. ♜c4	♖d1+	19. ♜ac1	♜ed5	28. ♜c1	♜c8
9. ♜d1	♜c6	20. ♜d5	♜d5	29. ♜c8	♜c8
10. a3	♜c5	21. ♜e5	♜e5	30. ♜c2	♜f7
11. b4	♜b6?	21...	♜fd8	30...	g6
Należało grać 11... ♜d6		22. ♜d7	♜d7	31. ♜e4	♜f7
lub 11... ♜e7 z planem		23. ♜d5.		32. ♜d3	♜e8
a6, b5 i ♜b7.		22. ♜e5	f6	33. ♜c4.	
12. ♜e2	♜d7	23. e4	fe5		
13. ♜b3	♜ac8	24. ed5	♜f7		

31. ♖h7! b6

31... g6
 32. ♗g6 ♜g6
 33. ♜e4 ♜f6
 34. h4!
32. ♜e4 ♜f6
 32... ♗b7+
 33. ♜e5 ♗g2
 34. ♗g6+!
33. g4 g5

34. ♜f3 ♜f7
35. ♗e4 ♜e8
36. h4 ♜d7
37. h5 ♜e8
38. ♜e3
 i czarne poddały się.

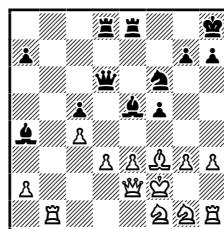
Henry Bird — Emanuel Lasker
Hastings 1895
A02 — debiut Birda

1. f4 e5
 2. fe5 d6
 3. ed6 ♗d6
 4. g3 f5
 5. d3 ♗f6
 6. c3 ♗c6
 7. ♗g2 ♗e5
 8. ♗d2 ♜e7
 9. ♗f1 ♗d7
10. ♗f4?

Należało grać 10. ♗b7, chociaż po 10... ♜b8 utrzymuje się przewaga czarnych.

10... O-O
11. ♗e5 ♗e5
12. ♜c2
 12. ♗b7 ♜ab8
 13. ♗g2 ♜b2.
12... ♜h8
13. ♗f3?

Należało grać 13. O-O-O.
13... ♜ab8
14. ♜d2 ♜fe8
15. h3 ♜d6
16. ♜f2 c5
17. e3 ♗b5
18. ♜d1 ♜bd8
19. c4 ♗c6
20. ♜e2 b5
21. b3 bc4
22. bc4 ♗a4
23. ♜b1

23... ♜b8!

23... ♜d3?
 24. ♜d3 ♜d3
 25. ♗e2!
24. ♗d2 ♗g3+
25. ♜g2 ♗h4
26. ♜h2 ♗c2
27. ♜b8 ♜b8
28. d4 cd4
29. ed4 ♜e8
30. ♜f1 ♜e1
 Biały hetman znalazł się w pułapce.
31. c5 ♜d4
32. ♜e1 ♗e1
33. ♗b3 ♗b3
34. ab3 ♜c5

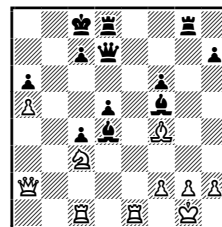
i białe poddały się.

Michaił Czigorin — Emanuel Lasker

Petersburg 1895

C52 — partia włoska, gambit Evansa

1. e4	e5	13. ♖a4	♘c5	22. ♗f3	O-O-O
2. ♗f3	♗c6	14. ♗c6+	♗d7	23. ♜fe1	c4
3. ♗c4	♗c5	15. ♗d5	O-O.	24. ♗e2	♗f5
4. b4	♗b4	13...	d5	25. ♗a2	
5. c3	♗c5	14. ♗d4		(A) 25. ♗g3	♗c3
6. O-O	d6	14. ♗e3		26. ♜c3	♜de8
7. d4	♗b6	(A) 14...	O-O	27. ♗d2	♜e1+.
8. a4		15. ♗a7	♜a7	(B) 25. ♗d1	♗d3
8. de5	de5	16. ♗d4	♗d7.	26. ♗g3	♗c3.
(A) 9. ♗d8+	♗d8	(B) 14...	♗g4		
10. ♗e5	♗e6.	15. ♗a7	♜a7		
(B) 9. ♗b3	♗e7	16. ♗e3	♜b7		
10. ♗a3	♗f6.	17. ♗bd2.			
8... ♗f6		14...	♗c3!		
9. ♗b5	a6	15. ♗c3	♗d4		
10. ♗c6+	bc6	16. ♗d3	c5		
11. a5	♗a7	17. ♗g3	♗e6!	25...	♜g2+!
12. de5?		18. ♗g5		26. ♜h1	
Należało grać		18. ♗g7	♜d7!	26. ♜g2	♗h3+
12. ♗a4	ed4	19. ♜a3	♜g8	(A) 27. ♜h1	♗g4.
13. ♗c6+	♗d7	20. ♗h7	♗e5	(B) 27. ♜g1	♗g4+
14. ♗a6.		i czarne wygrywają.		28. ♗g3	♗f3.
12...	♗e4	18...	♗d7	26...	♜f2
13. ♗e2?		19. ♜ac1	f6!	i białe poddały się.	
		20. ef6	gf6		
		21. ♗f4	♜g8		

Harry Pillsbury — Emanuel Lasker

Petersburg 1895

D50 — gambit hetmański, wariant wenecki

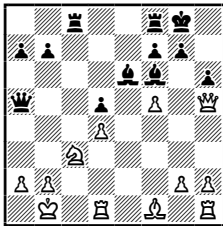
1. d4	d5	Należało grać 7. ♗f6,	10. ♜b1?
2. c4	e6	np. 7... gf6	Lepsze jest
3. ♗c3	♗f6	8. ♗h4	10. cd5
4. ♗f3	c5	9. ♜d1	11. ♗f4.
5. ♗g5	cd4	10. e3.	
6. ♗d4	♗c6	7...	♗e7
7. ♗h4?		8. O-O-O	♗a5
		9. e3	♗d7
			10...
			11. cd5
			12. ♗d4

13. ♖f6 ♗f6
 14. ♜h5 ♗d4
 15. ed4 ♗e6
 16. f4?

16. ♗c4 i 17. ♗b3.

16... ♖ac8

17. f5

17... ♖c3!

18. fe6

18. bc3 ♖c3
 (A) 19. ♜f3 ♖b4+
 20. ♜b3 ♗f5+
 21. ♗d3 ♖b3+
 22. ab3 ♗g4.

- (B) 19. fe6 ♖b4+
 20. ♗a1 ♖c8
 21. ♜g4 ♖c2.

18... ♖a3!

19. ef7+

- (A) 19. ba3 ♖b6+
 20. ♗a1 ♗d4+
 21. ♖d4 ♖d4+
 22. ♗b1 fe6
 23. ♗e2 ♖e4+
 24. ♗b2 ♖f2.

- (B) 19. e7 ♖e8
 20. ba3 ♖b6+
 21. ♗c2 ♖c8+
 22. ♗d2 ♗d4.

19... ♖f7

20. ba3 ♖b6+

21. ♗b5

- (A) 21. ♗a1 ♗d4+
 22. ♖d4 ♖d4+
 23. ♗b1 ♖e4+
 24. ♗c1 ♖f2.

- (B) 21. ♗c2 ♖c7+
 22. ♗d2 ♖d4+
 23. ♗d3 ♖c2+
 24. ♗c2 ♖c3+
 25. ♗b1 ♖b2x.

21... ♖b5+

22. ♗a1 ♖c7?

- 22... ♖c4
 23. ♖g4 ♖e7
 24. ♖h3 ♗d4+
 25. ♗b1 ♖e2
 26. ♖b3 ♖b2+
 27. ♖b2 ♗b2
 28. ♗b2 ♖e2+.

23. ♖d2 ♖c4

24. ♖hd1?

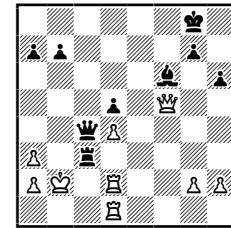
24. ♖e1 ♖a5
 25. ♖e8+ ♗h7
 26. ♖f5+ g6
 27. ♖e7+ ♗e7
 28. ♖f7+ z wiecznym szachem.

24... ♖c3

25. ♖f5 ♖c4

26. ♗b2

26. ♗b1 ♖a3
 27. ♖c1 ♖b5+
 28. ♖b2.

26... ♖a3!

27. ♖e6+ ♗h7

- 27... ♗h8
 28. ♖e8+ ♗h7
 29. ♗a3 ♖c3+
 30. ♗a4 a6.

28. ♗a3

(A) 28. ♖f5+

- (A1) 28... ♗h8
 29. ♗b1 ♗d4
 30. ♖f8+ ♗h7
 31. ♖a3.

- (B) 28. ♗b1 ♗d4
 29. ♖f5+ g6
 30. ♖f7+ ♗g7.

28... ♖c3+

29. ♗a4 b5+

30. ♗b5 ♖c4+

i białe poddały się:

31. ♗a5 ♗d8+
 32. ♖b6 ab6x.

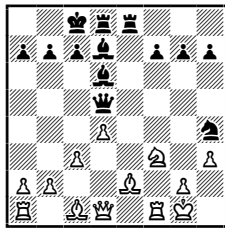
Wilhelm Steinitz — Emanuel Lasker

Londyn 1899

C29 — partia wiedeńska

1. e4	e5	6. d4	♗g6	7...	♗d5
2. ♗c3	♗f6	7. ed5?		8. ♗d5	♖d5
3. f4	d5	Należało grać		9. ♗f3	♗g4
4. d3	♗c6	7. e5	♗e4	10. ♗e2	O-O-O
5. fe5	♗e5	8. ♗e4	de4	11. c3	♗d6
		9. ♗c4.			

12. O-O ♖he8
 13. h3 ♗d7
 14. ♗g5?
 Należało grać 14. ♗g5
 lub 14. c4.
 14... ♗h4!
 15. ♗f3?
 Należało grać
 15. ♗f3 ♗f3+
 16. ♖f3.

- 15... ♗g2!
 16. ♗g2 ♗h3+

17. ♗f2
 17. ♗h3
 (A) 17... ♖f5+
 18. ♗g2 ♖g4+
 19. ♗h1 ♖h3+
 20. ♗g1 ♖g3+
 21. ♗h1 ♖e4!
 22. ♗g5 f6.
 (B) 17... ♗h5+
 18. ♗g2 ♖g4+
 (B1) 19. ♗f2 ♖g3x.
 (B2) 19. ♗h1 ♖h3+
 20. ♗g1 ♖g3+
 21. ♗h1 ♖e8.
 17... f6!
 18. ♖g1 g5
 19. ♗g5 fg5
 20. ♖g5 ♖e6
 21. ♖d3 ♗f4
 22. ♖h1

- (A) 22. ♖g7 ♗f5.
 (B) 22. ♖g1 ♗e3+.
 (C) 22. ♖h5 ♖g4
 23. ♗h4 ♖e2+.
 22... ♗g5
 23. ♗g5 ♖f6+
 24. ♗f3 ♗f5
 25. ♗h7 ♖g6
 26. ♖b5 c6
 27. ♖a5 ♖e7
 28. ♖h5 ♗g4
 29. ♖g5 ♖c2+
 30. ♗g3 ♗f3
 i białe poddały się.

Michaił Czigorin — Emanuel Lasker

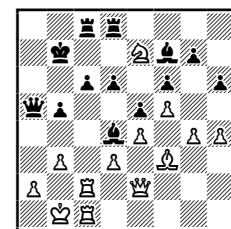
Londyn 1899

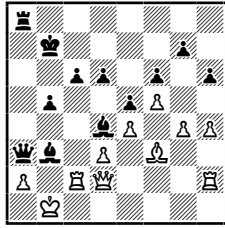
C00 — obrona francuska, wariant Czigorina

1. e4 e6
 2. ♖e2 ♗c6
 3. ♗c3 e5
 4. g3 ♗f6
 5. ♗g2 ♗c5
 6. d3 d6
 7. ♗g5 h6
 8. ♗f6?
 Należało grać 8. ♗e3.
 8... ♖f6
 9. ♗d5 ♖d8
 10. c3 ♗e7
 11. ♗e7 ♖e7
 12. O-O-O ♗d7
 13. f4 O-O-O
 14. ♗f3 ♗b6
 15. ♖hf1 f6

16. ♗b1 ♖he8
 17. f5 ♗a4
 18. ♖c1 ♗b8
 19. ♗d2 a6
 20. ♗f3 ♗a7
 21. h4?
 Należało grać 21. ♖e1.
 21... ♖c8
 22. ♗c4 ♖ed8
 23. ♗e3 ♗e8
 24. ♖fd1 ♗f7
 25. c4 c6
 26. ♖c2 ♗d4
 27. ♖dc1 ♖c7
 28. ♗d1 ♖a5
 29. ♗c3 b5
 30. b3 ♖d7

31. cb5 ab5
 32. ♗d5 ♗b7
 33. g4 ♖dd8
 34. ♗e7
 34... ♗b3!
 35. ♗c8
 35. ♗c6 ♖c6
 i 36... ♖b4.
 35... ♖c8
 36. ♖d2 ♖a3
 37. ♖h1 ♖a8
 38. ♖h2

38... ♖a2+!

39. ♜a2 ♜b3+

40. ♘c1

40. ♜b2 ♖b2

41. ♜b2 ♜d3+.

40... ♜a2

41. ♜a2 ♖e3+

42. ♜d2 ♜d3

i białe poddały się.

Emanuel Lasker — Geza Maroczy

Paryż 1900

D37 — gambit hetmański, wariant wiedeński

1. d4	d5
2. c4	e6
3. ♖c3	♗f6
4. ♗f3	dc4
5. e3	c5
6. ♖c4	a6
7. a4	♗c6
8. O-O	cd4
9. ed4	♗e7
10. ♗e3	O-O
11. ♜e2	♜a5
12. ♜fd1	♜d8
13. ♜ac1	♗b4
14. ♗e5	♗fd5?

Należało grać 14... ♗d7 i 18... ♗e8.

15. ♗b3	♜f8
16. ♗e4	♜d8
17. f4	b6

18. ♗d2 ♗b7

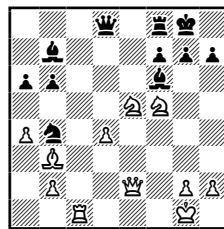
19. ♗g3 ♜c8

20. f5 ♜c1

21. ♜c1 ef5

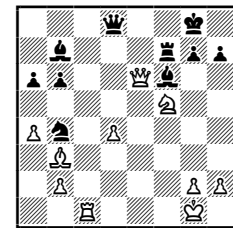
22. ♗f5 ♗f6

23. ♗b4 ♗b4

24. ♗f7! ♜f7

25. ♜e6

25... ♗h8

(A) 25... ♗d5

26. ♗d6 ♜e7

27. ♜f7+ ♜f7

28. ♗f7 ♗f7

29. ♜c7+.

(B) 25... ♗d5

26. ♗d5 ♜d5

27. ♜c8+ ♗d8

28. ♗e7+.

26. ♜f7 ♗d4+

27. ♗h1 ♗d3

28. ♜f1 ♗g2+

29. ♗g2 ♜g5+

30. ♗h3

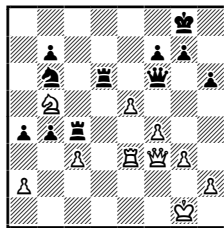
i czarne poddały się.

Siegbert Tarrasch — Emanuel Lasker

Düsseldorf 1908

C66 — partia hiszpańska, wariant jeża

1. e4	e5	(A) 20. ♖b3	♘b6	28. gf4	
2. ♘f3	♘c6	21. ♖f3	♘a4.	(A) 28. ♖f4	♞d1+
3. ♙b5	♘f6	(B) 20. e5	de5	29. ♘f2	♖f4+
4. O-O	d6	21. ♖b7	♞d8	30. gf4	♘d5.
5. d4	♙d7	22. ♘b3	♞d1	(B) 28. ef6	♞f3
6. ♘c3	♙e7	23. ♞d1	♞c2	29. ♞f3	♞d1!
7. ♞e1	ed4	24. ♖e4	♖g6!	30. ♘g2	♞d2+
8. ♘d4	♘d4	25. f5	♖c6.	31. ♞f2	♞f2+.
9. ♖d4	♙b5	20. c3	a5	28...	♖g6+
10. ♘b5	O-O	21. b3	a4	29. ♘h1	
11. ♙g5		22. b4	♞c4	29. ♘f1	♖b1+
11. ♖c3	a6	23. g3	♞d8	30. ♞e1	♖d3+
12. ♘d4	♘d7	24. ♞e3?		31. ♖d3	♞d3
13. ♘f5	♙f6.	Należało grać		32. ♘e2	♞h3
11...	h6	24. a3, np. 24...	c5	33. cb4	♘d5!
12. ♙h4	♞e8	25. ♘b5	cb4	29...	♖b1+
13. ♞ad1	♘d7	26. cb4.		30. ♘g2	♞d2+
14. ♙e7	♞e7	24...	c5	31. ♞e2	♖a2
15. ♖c3	♞e5!	25. ♘b5?		32. ♞d2	♖xd2+
15...	♘c5	25. bc5!	♞c5	33. ♘g3	a3
16. f3	♖d7	26. ♞b1	♘c4	34. e6	♖e1+
17. ♘d4	♘a4	27. ♞d3.		35. ♘g4	♖e6+
18. ♖b3	♘c5.	25...	cb4	36. f5	♖c4+
16. ♘d4!		26. ♞d6?		37. ♘d4	a2
(A) 16. ♘c7?	♞c5!	26. cb4!	♞b4	38. ♖d1	♘d5
(B) 16. ♖c7?	♞b5	27. ♘c3	♞c8	39. ♖a4	♘c3
17. ♖d6	♞b2	28. ♞ed3	♞c6	40. ♖e8+	♘h7
18. ♖d7	♖d7	29. a3	♞b3	41. ♘h5	a1♖
19. ♞d7	♞c8!	30. ♘e2.			
16...	♞c5!	26...	♞d6		
17. ♖b3	♘b6	27. e5			
18. f4	♖f6				
19. ♖f3	♞e8?				
Należało grać					
19...	♘a4!				

27... **♞f4!**

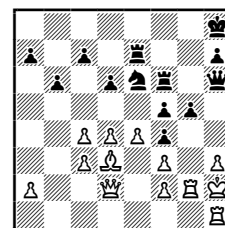
i białe poddały się.

Dawid Janowski — Emanuel Lasker

Paryż 1909

C49 — obrona czterech skoczków

1. e4	e5	Należało grać		27. ♖4g2	♜f6
2. ♖f3	♗c6	15. g4	fg4	28. ♗d3	g5!
3. ♗c3	♗f6	16. fg4.		29. ♜h1	
4. ♗b5	♗b4	15...	♗f3	29. ef5?	♜h3+!
5. O-O	O-O	16. gf3	♗h5	30. ♘h3	♜h6+
6. d3	d6	17. ♘h2	♜f6	31. ♘g4	♜h4x.
7. ♗g5	♗c3	18. ♜g1	♜ae8		
8. bc3	♗e7	19. d4	♘h8		
9. ♗c4	♗g6	20. ♜b5	♜h6		
10. ♗h4	♗f4	21. ♜bg5	f6		
11. ♗f4	ef4	22. ♜5g4	g6		
Grozi 11... ♗e4!		23. ♗d3	♜e7		
12. ♗f3	♗g4	24. c4	♗g7	29...	g4!
13. h3	♗h5	25. c3		30. ♗e2	♗g5!
14. ♜b1	b6	25. ♜f4	♜f4	31. fg4	f3
15. ♜d2?		26. ♜f4	♗e6.	32. ♜g3	fe2
		25...	♗e6		i białe poddały się.
		26. ♗f1	f5		

Emanuel Lasker — Dawid Janowski

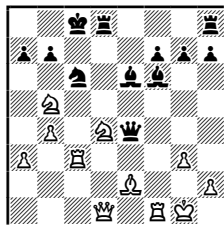
Berlin 1910

D32 — gambit hetmański, obrona Tarrascha

1. d4	d5	9. ♗d4	♗b4+	12...	♗b4
2. c4	e6	10. ♗c3	♜e7.	13. ab4	♜b4
3. ♗c3	c5	9...	♜a5+	14. ♜c1	♜d4
4. cd5	ed5	10. ♗c3	O-O-O	(A) 15. ♜a4	♜d1+
5. ♗f3	♗e6	11. a3	♗h6?	16. ♜d1	♜c3+
6. e4	de4	11...	♗c5!	17. ♗d2	♜e5+
7. ♗e4	♗c6	12. b4	♗d4	18. ♗e2.	
8. ♗e3		13. ♗d4	♜g5	(B) 15. ♗d4	♜d4
8. ♗c5	♗c5	(A) 14. h4	♜g6.	16. ♗e2.	
9. dc5	♜d1+	(B) 14. ♗e2	♗d4	13. ♗cb5	♗f5
10. ♘d1	O-O-O+.	15. ♗d4	♜e5+.	13...	a6
8...	cd4	12. b4	♜e5	14. ♜c1	ab5
9. ♗d4				15. ♗c6	bc6
				16. ♜c6+	♜c7
				17. ♜a8+	♜b8.
				14. ♜c1	♗e3

15. fe3 ♖e3+
 16. ♙e2 ♙e7
 (A) 16... ♜d4
 17. ♙d4 ♙b4+
 18. ab4 ♜d8
 19. b5 ♜d4
 20. ♖c2. ♙b3
 (B) 16... ♙b3
 17. ♙a7+. ♙h4+?
 17... ♖c3+!
 18. ♙c3 ♙d4
 19. ♖c1 ♙b3
 20. ♙e3 ♙f6
 21. ♜f1 ♙d4
 22. ♖g3 ♜he8.

18. g3 ♖e4?
 Należało grać 18... ♖c3+
 19. ♙c3 ♙f6
 20. ♙cb5 ♙d4
 21. ♙d4 ♙d4
 22. ♙f2. ♙f6
 19. O-O ♙f6

20. ♜f6! gf6

21. ♙f3 ♖e5
 22. ♙a7+ ♙c7
 23. ♙ac6 bc6
 24. ♜c6+ ♙b8
 25. ♜b6+ ♙c8
 25... ♙a7
 26. ♜b7+ ♙a6
 27. ♖a4+. ♙d7
 26. ♖c1+ ♙d7
 27. ♙e6 fe6
 28. ♜b7+ ♙e8
 29. ♙c6+

i czarne poddały się.

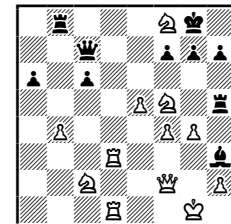
Emanuel Lasker — Dawid Janowski

Berlin 1910

C78 — partia hiszpańska

1. e4 e5
 2. ♙f3 ♙c6
 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♙f6
 5. O-O b5
 6. ♙b3 d6
 7. ♜e1 ♙a5
 8. d4 ♙b3
 9. ab3 ♙d7?
 Należało grać 9... ♙b7
 10. ♙g5 h6
 11. ♙h4 ♙e7.
 10. b4 ♙e7
 11. b3 O-O
 12. ♙b2 ♙f6
 13. c4 ♜b8
 14. ♖d2 ♜e8
 15. ♙a3 bc4
 16. bc4 ed4
 17. ♙d4 ♙b7

18. f3 ♙e5
 19. ♙f5 ♙c8
 20. ♙e3 ♙g5?
 Należało grać 20... c5!
 21. ♙e5 ♜e5?
 Należało grać 21... de5!
 22. ♖d8 ♜d8.
 22. ♙ac2 ♙f4
 23. ♖f2 ♜h5
 24. g3 ♙e5
 25. ♜a3 c6
 26. f4 ♙f6
 27. ♜d1 ♙e7
 28. c5 ♖c7
 29. cd6 ♙d6
 30. e5 ♙f8
 31. ♜ad3 ♙h3
 32. g4 ♜h6
 33. ♙f5 ♜h5

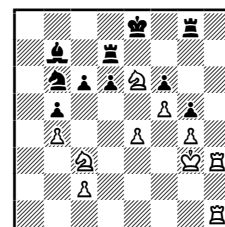
34. ♙g7! ♙g4
 35. ♙h5 ♙h5
 36. ♜1d2 h6
 37. ♜d7 ♖b6
 38. ♖b6 ♜b6
 39. ♜d8 c5
 39... ♙f3
 40. ♜2d3 ♙e4
 41. ♜g3+ ♙h7
 42. ♜f8 ♙c2
 43. ♜f7+.
 40. f5 cb4
 41. ♜g2+ ♙h7
 42. ♜f8 b3
 43. ♜gg8
 i czarne poddały się.

Emanuel Lasker — Jose Raul Capablanca

Petersburg 1914

C68 — partia hiszpańska, wariant wymienny

1. e4	e5	(B2) 18. ♖d5	♖d5	30. ♜f3	♖b6
2. ♖f3	♖c6	19. ♞d5	♞b7.	31. hg5!	hg5
3. ♜b5	a6	16. ♖e6	♞d7	32. ♞h3!	♞d7
4. ♜c6	dc6	17. ♞ad1	♖c8	32...	♖c4
5. d4	ed4	18. ♞f2	b5	33. ♞h7+	♜e8
6. ♞d4	♞d4	19. ♞fd2	♞de7	34. ♞a1!	
7. ♖d4	♜d6	20. b4	♜f7	33. ♜g3	♜e8
8. ♖c3	♖e7	21. a3	♜a8?	34. ♞dh1	♜b7
9. O-O	O-O	Należało grać			
10. f4	♞e8	21...	♞e6		
11. ♖b3	f6	22. fe6	♞e6.		
12. f5!	b6	22. ♜f2	♞a7		
13. ♜f4	♜b7?	23. g4!	h6		
Należało grać		24. ♞d3	a5		
13...	♜f4!	25. h4	ab4	35. e5!	de5
14. ♞f4	c5	26. ab4	♞ae7	34...	fe5
15. ♞d1	♜b7	27. ♜f3	♞g8	36. ♖e4.	
16. ♞f2	♞ad8	28. ♜f4	g6	36. ♖e4	♖d5
17. ♞d8	♞d8	29. ♜g3	g5+	37. ♖6c5	♜c8
18. ♞d2	♞d2	29...	gf5	37...	♞c7
19. ♖d2	♖c6!	30. ef5!	d5	38. ♖d6+.	
14. ♜d6	cd6	31. g5		38. ♖d7	♜d7
15. ♖d4	♞ad8?	(A) 31...	♖d6	39. ♞h7	♞f8
Należało grać		32. g6+	♜e8	40. ♞a1	♜d8
15...	♜c8!	33. ♞a1	♜b7	41. ♞a8+	♜c8
16. ♞ad1	c5	34. ♖e2.		42. ♖c5	
(A) 17. ♖e6	♖e6	(B) 31...	hg5		
18. fe6	♞ad8	32. hg5	fg5+		
19. ♖d5	♖c6!	33. ♖g5+	♜f8		
(B) 17. ♖de2	d5!	34. f6	♞a7		
(B1) 18. ed5	♖f5.	35. ♜e5!			

i czarne poddały się.

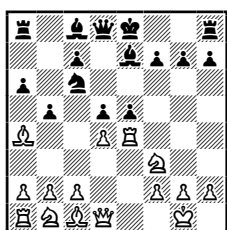
Emanuel Lasker — Siegbert Tarrasch

Berlin 1916

C80 — partia hiszpańska, wariant otwarty

1. e4 2. ♖f3 3. ♗b5 4. ♗a4 5. O-O 6. d4 7. ♞e1 8. ♞e4	e5 ♗c6 a6 ♗f6 ♗e4 ♗e7 b5? d5

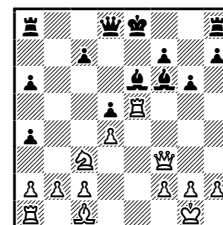
Należało grać 7... d5.

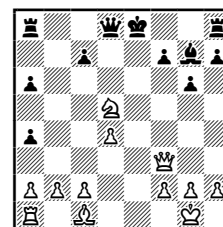
9. ♗e5! 10. ♞e5	♗e5 ba4

11. ♗c3 Nadzieję na uratowanie remisu dawało 11... 12. ♗a4 12. ♞h5! 12... 13. ♗d5 14. ♗g5 15. ♗f6+.	♗e6? 0-0. g6 0-0 ♗d6 ♞d7

13. ♞f3 13... 14. ♗h6 15. b3 16. ♞ae1 17. ♞e5 18. ♗a4 19. ♗c5+ 20. ♗g5.	♗f6 c6 a3 ♗f6 ♗e5 ♞d7 ♞e8 ♞c8

14. ♞d5! 15. ♗d5	♗d5 ♗g7

16. ♗g5! 17. ♗c7+ 18. ♗a8	♞g5 ♞d8

i czarne poddały się.

Emanuel Lasker — Wasja Pirc

Moskwa 1935

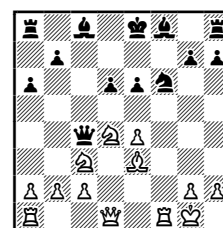
B85 — obrona sycylijska, wariant Scheveningen

1. e4 2. ♖f3 3. d4 4. ♗d4 5. ♗c3 6. ♗e2 7. O-O 8. ♗e3 9. f4	c5 ♗c6 cd4 ♗f6 d6 e6 a6 ♞c7 ♗a5?

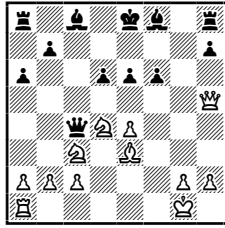
Należało grać 9...

10. f5!	♗e7. ♗c4?

Należało grać 10... 11. ♗b3 12. ♗c4 11. ♗c4 12. fe6 Należało grać 12...	e5 ♗c4 ♞c4. ♞c4 fe6? ♗e6.

13. ♞f6! 14. ♞h5+	gf6

14... ♖d8

(A) 14... ♖e7

15. ♘f5+!

(A1) 15... ef5

16. ♘d5+ ♖d8

17. ♙b6+ ♖d7

18. ♗f7+ ♖c6

19. ♗c7+ ♖b5

20. a4+ ♗a4

21. c4+ ♗c4

22. ♞a5x.

(A2) 15... ♖d7

16. ♗f7+ ♖c6+

17. ♘d4+ ♖b6

18. ♘b3+.

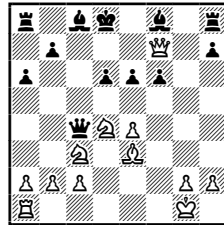
(B) 14... ♖d7

15. ♗f7+ ♙e7

16. ♘f5+! ♞e8

17. ♘d6.

15. ♗f7!

15... ♙d7

15... ♙e7

16. ♘f5!

(A) 16... ♗c7

17. ♘a4! ♞f8

18. ♗h7 ♖e8

19. ♘g7+ ♖f8

20. ♗h8x.

(B) 16... ♞e8

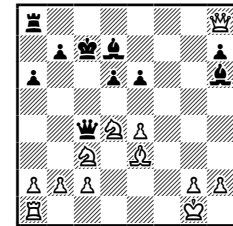
17. ♘d6! ♙d6

18. ♙b6+ ♙c7

19. ♞d1+.

16. ♗f6+ ♖c7

17. ♗h8 ♙h6

18. ♘e6+! ♗e6

19. ♗a8 ♙e3+

20. ♖h1

i czarne poddały się.

Akiba Rubinstein (1882 — 1961)

Polski szachista, uznawany za jednego z najwybitniejszych szachistów świata w pierwszym dwudziestolecu XX wieku. Urodził się w Stawiskach koło Łomży.

W roku 1904 Rubinstein został mistrzem Łodzi, a dwa lata później — wicemistrzem Rosji. Pierwsze triumfy polskiego szachisty na arenie międzynarodowej miały miejsce w Karlowych Warach i Ostendzie w roku 1907. Dwa lata później podzielił wraz z Emanuelem Laskerem, ówczesnym mistrzem świata, pierwsze miejsce na turnieju w Petersburgu.

W roku 1912 roku Akiba Rubinstein okazał się zwycięzcą silnie obsadzonych turniejów w San Sebastian, Pieszczanach, Wrocławiu, Warszawie i Wilnie.

Nigdy nie miał okazji, by stanąć do walki o tytuł mistrza świata, chociaż należał do super-elity szachowej.

Jako lider polskiej drużyny na olimpiadzie szachowej w Hamburgu w roku 1930 przyczynił się do zdobycia złotego medalu, uzyskując wy-nik 13-4-0.

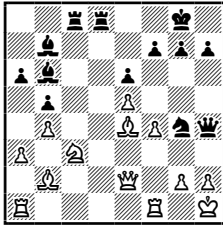
Rubinstein był wybitnym znawcą teorii szachowej, zwłaszcza debiutów i końcówek. Genialnie rozgrywał końcówki wieżowe. Warianty nazwane jego imieniem występują w gambicie hetmańskim, obronie francuskiej, obronie Nimzowitscha, obronie czterech skoczków i partii angielskiej.

Georg Rotlewi – Akiba Rubinstein

Łódź 1907

D32 — gambit hetmański, wariant Tarrascha

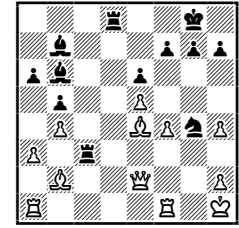
1. d4	d5	10...	♖e7!	17... ♗c7	
2. ♟f3	e6	11. ♗d3	dc4	18. e4	♞ac8
3. e3	c5	12. ♗c4	b5	19. e5	♟b6+
4. c4	♟c6	13. ♗d3	♞d8	20. ♞h1	♟g4!
5. ♟c3	♟f6	14. ♖e2	♟b7	21. ♗e4	
6. dc5	♟c5	15. O-O	♟e5	(A) 21. ♖g4	♞d3.
7. a3	a6	16. ♟e5	♟e5	(B) 21. ♟e4	♞d3!
8. b4	♟d6	17. f4		22. ♖d3	♟e4
9. ♟b2	O-O	(A) 17. ♞fd1	♖c7	23. ♖e4	♖h4
10. ♖d2?		18. f4	♟c3	24. h3	♖g3
Należało grać		19. ♞ac1	♟d5!	25. hg4	♖h4x.
10. cd5	ed5	(B) 17. h3	♞ac8	(C) 21. ♟h7+	♞h7
11. ♟e2 i 12. 0-0		18. ♞ac1	♟b8	22. ♖g4	♞d2
albo 10. ♖c2		19. ♞fd1	♖c7	z przewagą czarnych.	
albo 10. ♗d3.		20. f4.		21...	♖h4

22. g3

22. h3 ♖c3!
 (A) 23. ♗b7 ♜h3+.
 (B) 23. ♖g4 ♜h3+!
 24. ♖h3 ♖h3+
 25. gh3 ♗e4+
 26. ♘h2 ♜d2+
 27. ♘g3 ♜g2+
 28. ♘h4 ♗d8+
 29. ♘h5 ♗g6x.
 (C) 23. ♗c3 ♗e4
 (C1) 24. ♖e4 ♖g3.

- (C2) 24. ♖g4 ♖g4
 25. hg4 ♜d3!
 26. ♘h2 ♜c3.
22... ♜c3!
23. gh4
 (A) 23. ♗c3 ♗e4+
 24. ♖e4 ♖h2x.
 (B) 23. ♗b7 ♜g3
 (B1) 24. ♜f3 ♜f3
 25. ♗f3 ♗f2+
 (B1a) 26. ♘g1 ♗e4+
 27. ♘f1 ♗d2+
 28. ♘g2 ♗f3
 (B1a1) 29. ♖f3 ♜d2+.
 (B1a2) 29. ♘f3 ♖h5+.
 (B1b) 26. ♘g2 ♖h3+
 27. ♘g1 ♗e4+
 28. ♘h1 ♗g3x.
 (B2) 24. ♗f3 ♗h2!

23...

- ♜d2!**
24. ♖d2
 (A) 24. ♖g4 ♗e4+
 25. ♜f3 ♜f3!
 (B) 24. ♗c3 ♗e4+
 25. ♖e4 ♜h2x.
 (C) 24. ♗b7 ♜e2
 25. ♗g2 ♜h3!
24... ♗e4+
25. ♖g2 ♜h3!
 i białe poddały się.

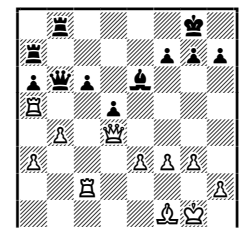
Akiba Rubinstein — Georg Salwe
Łódź 1908

D33 — obrona Tarrascha, wariant praski

- 1. d4** **d5**
2. c4 **e6**
3. ♗c3 **c5**
4. cd5 **ed5**
5. ♗f3 **♗f6**
6. g3 **♗c6**
7. ♗g2 **cd4**
8. ♗d4 **♖b6**
9. ♗c6 **bc6**
10. O-O **♗e7**
11. ♗a4 **♖b5**
12. ♗e3! **O-O**
 12... ♗e6
 13. ♜c1 ♗d7
 14. ♖c2 ♜c8.
13. ♜c1 **♗g4**
14. f3 **♗e6**
15. ♗c5 **♜fe8**
16. ♜f2! **♗d7**
17. ♗e7 **♜e7**
18. ♖d4! **♜ee8**

- 18... ♜c8
 19. ♗c5! ♜ec8
20. e3 **♖b7**
 20... c5
 21. ♜c5. ♗c5
21. ♗c5! **♗c5**
22. ♜c5
 Po opanowaniu pola c5 celem białych staje się pionek c6.
22... ♜c7
23. ♜fc2 **♖b6**
24. b4!
 Grozi
 25. b5 ♜ac8
 26. ♖c3 i czarne nie mogą grać 24... ♗d7, gdyż nastąpi wówczas
 25. b5 ♜cc8
 26. bc6 ♗c6
 27. ♖c3.
24... **a6**

- 24... ♜ac8
 25. b5!
25. ♜a5 **♜b8**
 (A) 25... ♖d4
 26. ed4 ♗c8
 27. ♜d5.
 (B) 25... ♖b7
 26. ♖c5, a następnie 27. a4 i 28. b5.
26. a3 **♜a7**
 26... ♗c8
 27. ♖b6 ♜b6
 28. ♜d5.

- 27. ♜c6!** **♖c6**
 (A) 27... ♖b7
 28. ♜aa6.

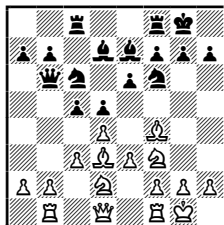
(B) 27...	♖d4	33. ♖c5	♗b7	37. b6	♖a5
28. ed4.		34. h4	a5	38. b7	
28. ♖a7	♖a8	34... ♘g7		i czarne poddały się:	
29. ♖c5	♗b7	35. ♖c7	♗b8	(A) 38...	♘g7
29...	♖c5	36. ♙a6	♘g8	39. ♖f7+.	
30. ♖c5	♘f8	37. ♙b7!	♖a7	(B) 38...	♗e8
31. ♖a5.		38. ♖c8+	♙c8	39. ♖b6.	
30. ♘f2	h5	39. ♗b8.		(C) 38...	♖a7
31. ♙e2	g6	35. ♖c7	♗b8	39. ♗d8+	♘g7
32. ♗d6	♖c8	36. b5	a4	40. b8♗.	

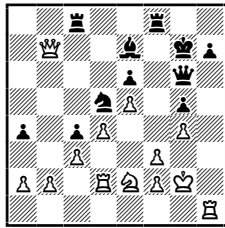
Frank Marshall — Akiba Rubinstein

D02 — pionkiem hetmańskim

Łódź 1908

1. d4	d5	(A) 12...	♙f4	21. ♖e2	♙c7
2. ♙f4	♙f6	13. ♙h7+		22. ♖d2	a4
3. ♙f3	e6	(A1) 13...	♘h8	23. ♙c1	g6
4. e3	c5	14. ♙d7	♖c7	24. ♗h3	♘h8
5. c3	♙c6	15. ef4	♖d7	24...	g5
6. ♙d3	♗b6	16. ♗h5!		25. ♙g5	♙g5
7. ♖c1		(A2) 13...	♘h7	26. ♖g3	h6
(A) 7. ♖c2	c4!	14. ♙d7!		27. h4.	
(B) 7. ♖b3	c4!	(B) 12...	♙e5	25. ♗h6	♙f3
7...	♙d7	13. ♙h7+!		26. gf3	g5!
8. O-O	♖c8	12. ♙e5	♙e5	27. ♙g3	d4
9. ♙bd2	♙e7	13. de5	♙e8	28. ed4	f4
10. ♖b1?		14. ♗h5	f5	29. ♙e2	
Należało grać 10. ♖b1		15. ♖fe1?		29. ♙f4	gf4
lub 10. h3.		Należało grać		30. ♖f4	♙g5!
10...	O-O	15. ef6	♙f6	31. ♖g5	♖g8.
11. ♖d1		16. ♖e2.		29...	fg3
		15...	♙b5	30. hg3	♖c6
		16. ♙c2	♖a6	31. ♖h5	
		17. ♖a1	♙d3	31. ♘g2	g4!
		18. ♙d1?		31...	♖f8
		Należało grać		32. ♘g2	♖e8
		18. ♙d3	♖d3	33. ♖g4	♖g6
		19. ♙f3.		34. ♖h1	c4
		18...	♗b6!	35. ♖e4	♘g7
11...	♖fd8	19. ♙b3	a5	36. ♖b7	♙d5
11...	♙h5	20. ♙f3	♙e4	37. g4	
12. ♙e5		20...	a4		
		21. ♙c1	♗b2?		
		22. ♙d3!			

37... ♖f3!

38. ♖c8

38. ♖f3 ♖f8+

(A) 39. ♖g3 ♖e4

40. ♖f1 ♖f3+

41. ♖h2 ♖g4

42. ♖g3 ♖f7 i 43. ♖f4.

(B) 39. ♖g2 ♖e4+

40. ♖g1 ♖f3!

41. ♖g3 ♖g3+

42. fg3 ♖e1+

43. ♖h2 ♖d2+

44. ♖h3

♖f2

45. ♖d7

h5

46. ♖e6

h4.

38...

♖e4

39. ♖g1

♖e3!

40. ♖g3

(A) 40. ♖h2 ♖b1+.

(B) 40. fe3 ♖e3+.

41. fg3

♖b1+

42. ♖f2

42. ♖h2

♖g4+

43. ♖h3

♖h1+

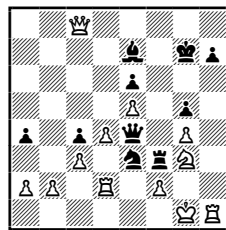
44. ♖g4

h5x.

42...

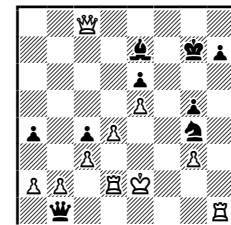
♖g4+

43. ♖e2

40...

♖g3+!

43...

♖e4+

i białe poddały się.

Akiba Rubinstein — Richard Teichmann

Wiedeń 1908

D61 — gambit hetmański, wariant Rubinsteina

1. d4 d5

2. c4 e6

3. ♖c3 ♖f6

4. ♖g5 ♖bd7

5. e3 ♖e7

6. ♖f3 O-O

7. ♖c2 b6

8. cd5 ed5

9. ♖d3 ♖b7

10. O-O-O c5

11. h4 c4

12. ♖f5 ♖e8

13. ♖f6 ♖f6

14. g4 ♖d6

15. g5 ♖e4

16. h5 ♖e7

16... ♖g5

17. ♖g5 ♖g5

18. ♖h7+ ♖f8

19. h6 gh6

20. ♖dg1.

17. ♖dg1 a6?

Należało grać

17... g6

18. hg6 hg6

(A) 19. ♖e4 de4

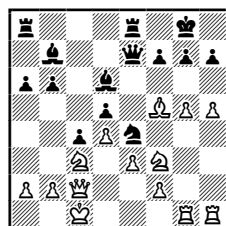
20. ♖d2 ♖ac8

21. ♖h4 ♖g7!

(B) 19. ♖g6 fg6

20. ♖h6 ♖g7

21. ♖h4 ♖e6.

18. ♖h7+!

Klasyczne poświęcenie gońca w celu rozbicia osłony pionkowej króla przeciwnika.

18... ♖h7

19. g6+ ♖g8

19... fg6

20. ♖e4 de4

21. ♖g5+

(A) 21... ♖h6

22. ♖f7+!

(B) 21... ♖g8

22. ♖c4+.

20. ♖e4 de4

20... ♖e4

21. gf7+ ♖f7

21. ♖g5+

i białe wygrywają.

21. h6! f6

(A) 21... ef3

22. gf7+

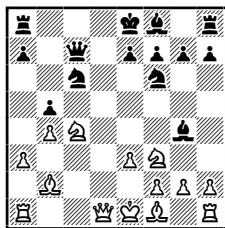
(A1) 22...	♔f7	24. h7+	♔f7	23. ♖h8+	♔g7
23. ♖g6+	♔g8	25. h8♖	♖h8	24. ♖h7+	♔g8
24. hg7!		26. ♗h8+	♔f8	25. ♖f5!	c3
(A2) 22...	♖f7	27. ♖h5.		26. ♖e7	
23. hg7!		22. hg7!	ef3	i czarne poddały się:	
(B) 21...	fg6	22...	♖e6	(A) 26...	♗e7
(B1) 22. ♖g6	ef3	23. ♖h8+	♔g7	27. ♖e6!	
23. ♖c4	♔h7	24. ♖h7+		(B) 26...	♖e7
24. ♖g7+	♔h8	(A) 24...	♔g8	27. ♖f6	
25. ♖e7	♖e7.	25. ♖b7	ef3	(B1) 27...	♗b4
(B2) 22. h7+	♔f7	26. ♖h1	f5	28. ♖h1	♖g7
23. ♗h4	g5	27. g7.		29. ♖e6+.	
24. ♗f5.		(B) 24...	♔f8	(B2) 27...	♖d8
(B3) 22. ♗h4!	g5	25. ♖b7	ef3	28. ♖h1.	
23. ♗g6	♖f6	26. g7+ ♔g8			
		27. ♖h7+.			

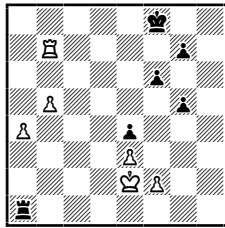
Akiba Rubinstein — Oldrich Duras

Wiedeń 1908

D02 — pionkiem hetmańskim, wariant Krausego

1. d4	d5	13. ♗b5+	♗d7	27. ♖c7+	♔e6
2. ♗f3	c5	13...	♔d8	28. ♖a7.	
3. e3	♗f6	14. ♖d1+	♔c8	23. ♗c5	♖h2
4. dc5	♖a5+?	15. ♗a6+	♔b8	23...	♗c5
Należało grać 4... e6.		16. ♗c6+	♖c6	24. ♖c5	♔d7
5. ♗bd2	♖c5	17. ♗e5+		25. ♖a5	♖a8
6. a3	♖c7	(A) 17...	♖d6	26. b5.	
7. c4	dc4?	18. ♖c1!		24. ♗f8	♔f8
Należało grać 4... e6.		(B) 17...	♖c7	25. ♔e2	e4
8. ♗c4	♗c6	18. ♖d8x		26. ♖c6	♖g2
9. b4	♗g4	14. ♗d7+	♖d7	26...	a5
10. ♗b2	b5	15. ♗d7	♗h5	27. b5 i 28. ♖a6.	
10. . .	e6	16. ♗e5	♖c8	27. ♖a6	♖g4
11. ♖c1! z groźbą b5.		17. g4	♗g6	28. ♖a7	♖g1
		18. ♗g6	hg6	29. b5	♖b1
		19. ♗d4	a6	30. a4	g5
		20. ♔d2	f6	31. ♖b7	♖a1
		21. ♖ac1	♖c1		
		22. ♖c1	e5		
		22...	♖h2		
11. ♗ce5!	♗e5	23. ♖c8+	♔f7		
12. ♗e5!	♗d1	24. ♔e2	e5		
		25. ♗c5	♗c5		
		26. ♖c5	♖h8		

32. b6! ♖a4

33. ♖a7 ♜b4
 34. b7 g4
 35. ♖a8+ ♘f7
 36. b8♙ ♜b8
 37. ♖b8 ♘e6
 38. ♖e8+ ♘f5

39. ♘f1 i czarne
 poddały się:
 39... g3
 40. fg3 ♘g4
 41. ♘g2 f5
 42. ♖e7 g5
 43. ♖g7 f4
 44. ef4 e3
 45. ♖g5x.

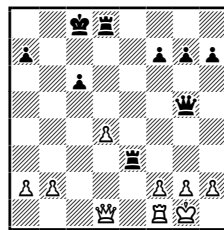
Akiba Rubinstein — Emanuel Lasker

Petersburg 1909

D30 — gambit hetmański, wariant tradycyjny

1. d4 d5
 2. ♖f3 ♖f6
 3. c4 e6
 4. ♘g5 c5
 5. cd5 ed5
 6. ♖c3 cd4
 7. ♖d4 ♖c6?
 Należało grać
 7... ♘e7
 8. e3 O-O.
 8. e3 ♘e7
 9. ♘b5 ♘d7
 10. ♘f6 ♘f6
 11. ♖d5 ♘d4
 11... ♘e5
 12. O-O O-O
 13. ♘c6 bc6
 14. ♖c3 ♖e8
 15. ♖d2.
 12. ed4 ♖g5
 13. ♘c6 ♘c6
 14. ♖e3 O-O-O?
 Należało grać
 14... O-O
 15. O-O ♖ad8
 albo
 14... ♘g2
 (A) 15. ♖g1 ♖a5+
 16. ♖d2 ♖d2+
 17. ♘d2 ♘e4.

(B) 15. ♘g2 ♖g2
 16. ♖e2+ ♘d8
 17. O-O-O ♖g6.
 15. O-O ♜he8
 16. ♖c1! ♖e3
 16... ♘b8
 17. ♖c5
 (A) 17... ♖f4
 18. d5 ♖e3
 19. ♖c1! ♖e4
 20. dc6 bc6
 21. ♖c3.
 (B) 17... ♖c5!
 18. dc5 ♖d1
 19. ♖d1.
 17. ♖c6+ bc6

18. ♖c1! ♖d4
 18... ♖e5
 (A) 19. ♖c6+ ♘b8
 20. de5 ♖e5
 21. ♖c1.
 (B) 19. f4 ♖c5
 (B1) 20. ♖c6+ ♘b8.
 (B2) 20. f4 ♖e6.
 (B3) 20. de5 ♖e5.

19. fe3 ♖d7
 20. ♖c6+ ♘d8
 21. ♖f4 f5
 (A) 21... ♖a5
 22. ♖a8+ ♘e7
 23. ♖e4+! ♘f6
 24. ♖c6+ ♘g5
 25. h4+.
 (B) 21... ♖d1+
 22. ♘f2
 (B1) 22... ♖d2+
 23. ♘e1 ♖g2
 24. ♖d4+ ♘e7
 25. ♖d6+.
 (B2) 22... ♖a5!
 23. ♖a8+ ♘e7
 24. ♖f7+ ♘f7
 25. ♖f3+.
 22. ♖c5 ♖e7
 22... ♖d1+
 23. ♘f2 ♖d2+
 24. ♘e1 ♖g2
 23. ♖a5+ i 24. ♖d2.
 23. ♖e7+ ♘e7
 23... ♖e7
 24. ♖f5 ♖e3
 25. ♖f7.
 24. ♖f5 ♖d1+
 25. ♘f2! ♖d2+
 26. ♘f3 ♖b2
 27. ♖a5 ♖b7
 28. ♖a6! ♘f8

29. e4	♖c7	35. g5	♖c4+	36. ♖d6	♔e7
30. h4!	♗f7	36. ♗f5	♖c7	36...	♖c7
31. g4	♗f8	37. g6	h6	37. ♖d7+!	♖d7
32. ♗f4	♗e7	38. ♖e6+!		38. e6+.	
33. h5!	h6	(C) 33...	♗f7	37. ♖a6	♗f7
(A) 33...	♖b7	34. h6	gh6	38. ♖d6	♗f8
34. g5	♖c7	35. ♖h6	♗g7	39. ♖c6	♗f7
35. e5	♖b7	36. ♖a6	♗f7	40. a3!	
36. ♗f5	♖c7	37. ♗f5	♖e7		
37. g6!		38. e5	♖b7		
(B) 33...	♗d8	39. ♖c6!			
34. e5	♗e8	34. ♗f5	♗f7		
		35. e5	♖b7		

i czarne poddały się.

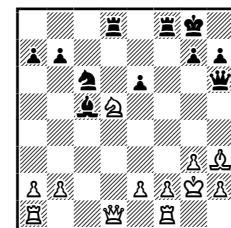
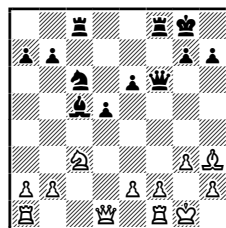
Akiba Rubinstein — Jose Raul Capablanca

San Sebastian 1911

D33 — gambit hetmański, wariant Tarrascha

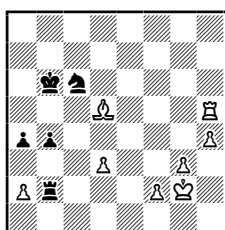
1. d4	d5
2. ♗f3	c5
3. c4	e6
4. cd5	ed5
5. ♗c3	♗c6
6. g3	♗e6
7. ♗g2	♗e7
8. O-O	♖c8
9. dc5	♗c5
10. ♗g5	♗f6
11. ♗e6	fe6
12. ♗h3	♗e7
13. ♗g5?	
13. e4!	
(A) 13...	d4
14. ♗d5	ed5
15. ♗c8	de4
16. ♖b3!	
(B) 13...	de4
14. ♗g5	O-O
15. ♗e4!	
13... O-O	
14. ♗f6	♗f6?

Należało grać 14... gf6.

15. ♗d5!	♗h6	17. ♖c1!	ed5
15...	ed5	18. ♖c5	♖d2
16. ♖d5+	♗h8	19. ♖b5	♗d4
17. ♗c8.		20. ♖d3	♖d3
16. ♗g2		(A) 20...	♖b2
16. ♗g2?	♗e5!	21. ♖bf1	
(A) 17. ♗f4	♗g4	(B) 20...	♖b4
(A1) 18. ♗h3	♗f2+.	21. ♖fd1 i 22. ♗e6+.	
(A2) 18.h3	♗f2	21. ed3 ♖fe8	
19. ♖f2	♗f2+	22. ♗g4	
20. ♗f2	g5.	22. ♖fe1?	♗c2!
(B) 17. ♖c1	♖c1!	23. ♖e8+	♖e8.
18. ♖c1	♗f2+.	22...	♖d6
16... ♖cd8		23. ♖fe1	♖e1
		24. ♖e1	♖b6?
		Należało grać 24... ♗f7.	
		25. ♖e5	♖b2
		26. ♖d5	♗c6
		27. ♗e6+	♗f8

28. ♖f5+ ♘e8
 29. ♜f7+ ♘d7
 30. ♜c4 a6
 31. ♖f7+ ♘d6
 32. ♖g7 b5
 33. ♜g8 a5
 34. ♖h7 a4
 35. h4 b4
 36. ♖h6+ ♘c5
 37. ♖h5+ ♘b6
 38. ♜d5

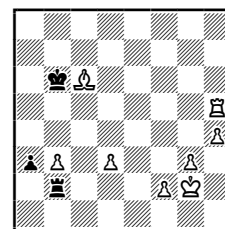

- 38... b3
 38... ♖a2
 39. ♖h8! b3

40. h5!
 (A) 40... ♜b4
 41. h6!
 (B) 40... ♖c2
 41. h6! b2
 42. ♜a2.
 (C) 40... ♖a1
 41. ♜c6
 (C1) 41... ♘c6
 42. ♖b8 ♘c7
 43. ♖b4.
 (C2) 41... ♘c7
 42. ♜e4 b2
 43. d4 a3
 44. ♖h7+ ♘d6
 45. ♖b7 a2
 46. ♖b2 ♖g1+
 47. ♘g1 a1 ♗+
 48. ♖b1 ♗d4
 49. ♜f3.

39. ab3! a3

40. ♜c6

- 41... ♖b3
 40... a2
 41. ♖b5+ ♘a6
 (A) 41... a1 ♗
 42. ♖b8!
 43. ♖a8+.
 (B) 41... ♘c6
 42. ♖a5.
 41. ♜d5 a2
 42. ♖h6+ i czarne poddały się:
 (A) 42... ♘a5
 43. ♖h8.
 (B) 42... ♘a7
 43. ♖h8.
 (C) 42... ♘b5
 43. ♜c4+.

Aleksander Alechin — Akiba Rubinstein

Wilno 1912

C83 — partia hiszpańska

1. e4 e5
 2. ♜f3 ♜c6
 3. ♜b5 a6
 4. ♜a4 ♜f6
 5. O-O ♜e4
 6. d4 b5
 7. ♜b3 d5
 8. de5 ♜e6
 9. c3 ♜e7
 10. ♜bd2 ♜c5
 11. ♜c2 ♜g4
 12. h3

Dzisiaj grywa się najczęściej 12. ♖e1!
 ♗d7

(A) 13. ♜b3 ♜e6
 14. h3.

(B) 13. ♜f1 ♖d8
 14. ♜e3.

12... ♜h5

13. ♗e1

Lepsze jest 13. ♖e1.

13... ♜e6

14. ♜h2 ♜g6!

15. ♜g6 fg6!

Czarne przewidują, że walka rozstrzygnie się na linii f.

16. ♜b3

(A) 16. f4 d4!

(B) 16. ♜df3 O-O
 17. ♜e3 ♖f5!

16... g5!

17. ♜e3 O-O

18. ♜f3?

Należało grać

18. ♗e2 ♜e5

19. ♜g5 ♜g5

20. ♗e5 ♗d6

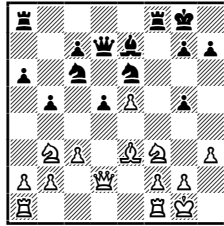
21. ♜g4.

18... ♗d7

19. ♗d2?

Białe lekceważą groźby stwarzane przez prze-

ciwnika. Należało grać
 19. ♖e2 ♜f5
 20. ♘bd4 ♘cd4
 21. cd4 ♜af8
 22. a4.

19... ♜f3!
 20. g3 ♘e5
 21. ♖e2 ♜f8

22. ♘d2 ♘g6
 23. ♜fe1 ♘d6
 24. f4 ♘ef4
 25. ♖f1 ♘h3+
 26. ♜h1 g4
 27. ♖e2 ♖f5

i białe poddały się
 z uwagi na groźbę 28...
 ♖h5.

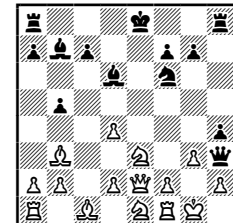
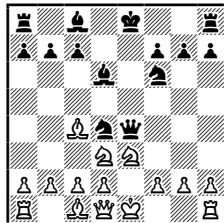
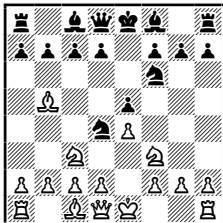
**Zdzisław Belsitzmann — Akiba Rubinstein
 Warszawa 1917**

C48 — debiut czterech skoczków, wariant Rubinsteina

1. e4 e5
 2. ♘f3 ♘c6
 3. ♘c3 ♘f6
 4. ♘b5 ♘d4

Należało grać 7. ♘f3.
 7... d5
 8. ♘d5 ♖e4+
 9. ♘e3 ♘d6

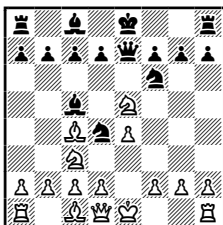
16. ♖e2
 16. f3 hg3
 17. ♖e2 gh2+
 18. ♜h1 ♘h3
 19. ♘f5+ ♜f8.

5. ♘c4?
 Należało grać 5. ♘a4.
 5... ♘c5
 6. ♘e5 ♖e7

10. O-O?
 Należało grać
 10. c3 ♘f5
 11. ♖e2.

16... ♖h2+!
 17. ♜h2 hg3+
 18. ♜g1 ♜h1x.

10... b5
 11. ♘b3 ♘b7
 12. ♘e1 ♖h4
 13. g3 ♖h3
 14. c3 h5!
 15. cd4 h4

7. ♘d3?

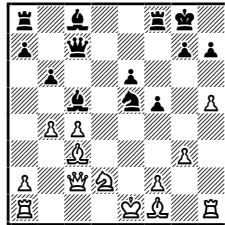
Max Euwe — Akiba Rubinstein

Haga 1921

B29 — obrona sycylijska, wariant Nimzowitscha

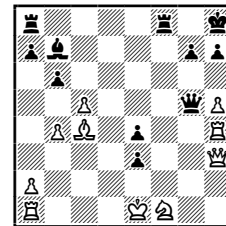
1. e4 c5
 2. ♖f3 ♗f6
 3. e5 ♗d5
 4. d4 cd4
 5. ♖d4 e6
 6. c4? ♗c6
 Należało grać
 6. ♖c4 ♗c6
 7. ♖e4.
 6... ♗c6
 7. ♖d1 ♗de7!
 Grozi 8... ♗e5
 9. ♗e5 ♖a5+.
 8. ♗d2 ♗g6
 9. ♖e2 ♖c7
 10. ♗c3 b6
 11. h4? ♗bd2.
 Należało grać 11. ♗bd2.
 11... d6!
 12. ed6 ♗d6
 13. ♗bd2 ♗g8
 13. ♗g7 ♗f4!
 14. ♗c3 ♗f4
 13... ♗f4
 14. ♖e3 ♗c5

15. ♖e4 f5
 16. ♖c2 O-O
 17. g3 ♗g6
 18. h5
 18. ♗g2 ♗b7
 19. O-O ♖g3
 20. b4 ♗f4.
 18... ♗ge5
 19. ♗e5 ♗e5
 20. b4

20... ♗f2+!
 21. ♗f2 ♗g4+
 22. ♗e2
 (A) 22. ♗e1 ♖g3+.
 (B) 22. ♗g1 ♖g3+.
 (C) 22. ♗g2 ♗e3+.
 (D) 22. ♗f3 ♗b7+.
 22... ♖g3
 23. ♗d4 ♗b7

24. ♗h3 ♖d6
 25. ♖c3 e5
 26. ♗g1 f4
 27. c5 ♖h6
 28. ♗e1 e4
 29. ♗h4 ♖g5
 30. ♖h3 ♗e3
 31. ♗e3 fe3
 32. ♗c4+ ♗h8
 32. ♗e4 ♗f1+
 33. ♗f1 ♗f8+
 34. ♗e2 ♗a6+.
 33. ♗f1

33... ♖f6
 i białe poddały się:
 34. ♗c1 ♖f2+
 35. ♗d1 ♗ad8+.

Akiba Rubinstein — Karel Hromadka

Ostrawa 1923

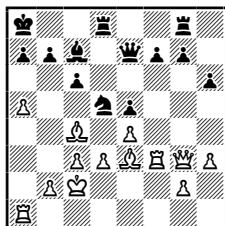
C30 — gambit królewski

1. e4 e5
 2. f4 ♗c5
 3. ♗f3 d6
 4. ♗c3 ♗f6
 5. ♗c4 ♗c6
 6. d3 ♗g4

7. h3 ♗f3
 8. ♖f3 ♗d4
 9. ♖g3 ♖e7
 10. fe5 de5
 11. ♗d1! c6

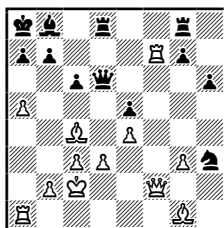
11... O-O-O
 12. ♗f1 ♗hg8
 13. ♗e3 ♗b8
 14. ♗d5 ♖d6
 15. c3 ♗c6
 16. ♗c2.
 12. a4! ♗g8

- 13. ♖f1 h6
- 14. ♘e2 O-O-O
- 15. ♘d4 ♗d4
- 16. c3 ♗b6
- 17. a5 ♗c7
- 18. ♗e3 ♘b8
- 19. ♘c2 ♘a8
- 20. ♖f3 ♗d5

21. ♗g1!

- 21. ed5? cd5!
- 22. ♗a2 e4
- 23. ♗f4 ef3
- 24. ♗c7 ♖c8.
- 21... ♗f4
- 22. ♘f2 ♗b8
- 23. g3! ♗h3
- 24. ♖f7 ♘d6

25. ♘b6! ♖d7

- 25... ab6
- 26. ab6+ ♗a7
- 27. ♖a7+ ♘b8
- 28. ♖fb7+ ♘c8
- 29. ♗a6.
- 26. ♗c5 ♖f7
- 27. ♗d6 ♖f2+
- 28. ♘f2 ♗f2
- 29. ♗c5

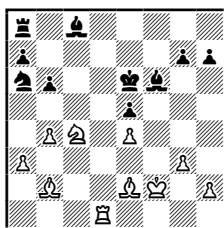
i czarne poddały się.

**Akiba Rubinstein — Siegbert Tarrasch
Berlin 1928**

A31 — partia angielska, wariant symetryczny

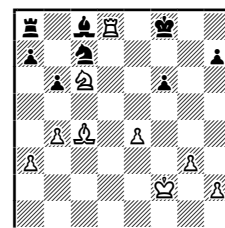
- 1. c4 c5
- 2. ♗f3 ♗f6
- 3. d4 cd4
- 4. ♗d4 d5
- 5. cd5 ♗d5
- 6. e4 ♗f6
- 7. ♗c3 e5
- 8. ♗db5 ♘d1+?
- Należało grać
- 8... a6
- 9. ♘d8+ ♘d8
- 10. ♗a3 b5!
- 9. ♘d1 ♗a6
- 10. f3 ♗c5
- 11. ♗a4 ♗e7
- 12. ♗e3 ♗d7
- 13. ♖c1 O-O
- 14. a3 ♖fd8
- 15. ♘e1 ♗e8
- 16. ♗e2 ♗d6
- 17. ♗ac3 ♗b5

- 18. ♗b5 b6
- 19. b4 ♗e6
- 20. ♘f2 ♖d7
- 21. ♖hd1 ♖d1
- 22. ♖d1 ♘f8
- 23. g3 ♘e8
- 24. f4 f6
- 25. fe5 fe5
- 26. ♗c1 ♗c8
- 27. ♗b2 ♗f6
- 28. ♗d6+ ♘e7
- 29. ♗c4 ♘e6

30. ♗e5! ♗c7

- 30... ♗e5
- 31. ♗c4+ ♘f6
- 32. ♖d6+.
- 31. ♗c4+ ♘e7
- 32. ♗c6+ ♘f8
- 33. ♗f6 gf6
- 34. ♖d8+

- 34... ♗e8
 - 34 ... ♘g7
 - 35. ♖g8+ ♘h6
 - 36. ♗d8!
 - 35. b5! ♗b7
 - 36. ♖d7 ♗c6
 - 37. bc6
- i czarne poddały się.

**José Raúl Capablanca
(1888 – 1942)**

Kubański szachista, trzeci oficjalny mistrz świata w szachach (1921 – 1927).

Urodził się w Hawanie w roku 1888.

Ośmiokrotnie triumfował na turniejach szachowych w Nowym Jorku: 1910, 1913 (dwa razy), 1915, 1916, 1918, 1927 i 1931. W roku 1911 zajął pierwsze miejsce w San Sebastian, wyprzedając całą ówczesną czołówkę światową.

Wkrótce po zakończeniu I wojny światowej Capablanca zwyciężył w Hastings i Londynie. Inne turnieje międzynarodowe, których okazał się zwycięzcą, to Lake Hopatcong 1926, Budapeszt 1928 i 1929, Berlin 1928, Ramsgate 1929, Barcelona 1929, Hastings 1929/30, Moskwa 1936, Nottingham 1936 i Paryż 1937.

W roku 1921 pokonał Emanuela Laskera i został szachowym mistrzem świata. Tytuł utracił po sześciu latach na rzecz Aleksandra Alechina.

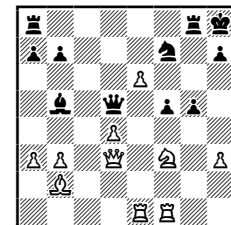
Capablanca był wielkim mistrzem gry pozycyjnej, jak również wspaniałym taktykiem.

Opublikował kilka książek szachowych: *Havana 1913* (1913), *A Primer of Chess* (1935), *Chess Fundamentals* (1921), *My Chess Career* (1921), *The World's Championship Chess Match between José Raul Capablanca and Dr. Emanuel Lasker* (1921) i *Last Lecture* (1966).

**Jose Raul Capablanca — Juan Corzo
Hawana 1901**

D02 — gambit hetmański, wariant Krausego

1. d4	d5	15. ♖f3	♙d7	27. cd5	♚d5
2. ♗f3	c5	16. a3	♜h8	28. e6	♙b5
3. e3	♗c6	17. h3	♗h6	28...	♙e6
4. b3	e6	18. ♜f2	♗f7	29. ♞e6	♚e6
5. ♙b2	♗f6	19. ♜g2	g5	30. d5!	
6. ♗bd2	cd4	20. g4!	♗e7		
7. ed4	♙d6	20...	f4		
8. ♙d3	O-O	21. ♞h1 i 22. h4.			
9. O-O	♗h5?	21. ♜e3	♞g8		
Należało grać 9... ♗b4		22. ♞ae1	♗g6?		
10. ♙e2	♗e4.	Należało grać 22... ♙b5.			
10. g3	f5	23. gf5	♗f4+		
11. ♗e5	♗f6	24. ♜h2	♗d3	29. ♜b5!	
12. f4	♙e5	25. ♜d3	ef5	Jedenastoletni Capablanca poświęca hetmana!	
13. fe5	♗g4	26. c4	♚e6?	29...	♚b5
14. ♜e2	♜b6	Należało grać 26... ♜h6.		30. d5+	♞g7

29. ♜b5!

Jedenastoletni Capablanca poświęca hetmana!

29... ♚b5

30. d5+ ♞g7

31. e f7	h6	36...	♖e8	48. ♘d3	♘d5
31...	♖f8	37. d6	♖d8	49. ♘c3	g3
32. ♗d4	♗d5	38. ♗e5!		50. ♗h4	g2
33. ♖e8	♗f7	37. ♘g2	h5	51. ♗f2	a5
34. ♖f8+	♗f8	38. d6	g4	52. b4	♘e4
35. ♗f5!		39. hg4	hg4	53. ♗b6!	
32. ♗d4	♗f1	40. ♗e5	♘h6	53. ba5? ♘d5 i czarne	
32...	♗d7	40...	♖f3	zdołają zremisować.	
33. ♗f5	♗f7	41. ♗d4	♖d3	53...	♘d5
34. ♗g7+	♘h7	42. ♗f5	♘g6	54. ♘d3	♘c6
35. ♖e7	♗d5	43. d7.		55. ♗g1	♘d5
36. ♗e5+	♘g6	41. d7	♖d8	56. ♗h2	♘c6
37. ♖g7+	♘h5	42. ♗g8+!	♖g8	57. ♘d4	a4
38. ♗g3+	♘h4	42...	♘g6	58. ♘e5	♘b6
39. ♖f4+	gf4	43. ♗f6	♘f7	59. ♘d5	♘a6
40. ♖g4x.		44. ♗c7!			
33. ♖f1	♖f7	43. ♗f6	♘g6		
34. ♖f5	♖f5	44. d8♗	♖d8		
35. ♗f5+	♘h7	45. ♗d8	b5		
36. ♗e7!	♖f8	46. ♘f2	♘f5		
		47. ♘e3	♘e5		

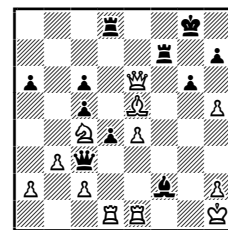
Czarne liczą jeszcze na pata: 60. ♘c6? g1♗!
61. ♗g1.
60. ♘c5
i czarne poddały się.

Jose Raul Capablanca — Frank Marshall

Nowy Jork 1909

C62 — partia hiszpańska, obrona Steinitza

1. e4	e5	(B) 14...	de4	23...	♗g7
2. ♗f3	♗c6	15. ♗e2	♗b6	24. ♗g7	♘g7
3. ♗b5	d6	16. ♗e6	fe6	25. ♗e5.	
4. O-O	a6	17. ♗e4	♗b2	24. gh5	♗f2+
5. ♗c6+	bc6	18. ♗d6+	♗d6	25. ♘h1	♗c3
6. d4	ed4	19. ♗e6+.		25... ♗e1	
7. ♗d4	♗d7	15. ♗e6	fe6	26. hg6	hg6
8. ♖e1	c5	16. ♗a4	♗a5	27. ♗g6+	♘f8
9. ♗f3	♗e7	16... O-O 17. ♗c4.		28. ♗d6	♖fd7
9...	♗e7	17. b3	♖d8	29. ♗f6+	♘g8
10. ♗c3	g6.	18. ♗b2!	♗h5	30. ♗h8x.	
10. ♗c3	c6	18... ♗a2 19. ♗c4			
11. ♗f4	♗e6	i czarny hetman ginie.			
12. ♗d3	♗f6	19. ♗e5	O-O		
13. ♖ad1	d5	20. ♗c4	♗b4		
14. ♗g5!	d4	21. ♗h3	g6		
(A) 14...	O-O	22. ♗e6+	♖f7		
15. e5.		23. g4	♗h4		

26. ♖e3! **♗c2**

26...	♙e3	29. ♖d6	♙e1	(A) 31...	♘h6
27. hg6	hg6	30. ♗e8+	♘g7	32. ♗f7.	
28. ♗g6+.		31. h6+		(B) 31...	♘f6
27. ♗ed3	♗e2			32. ♗e5x.	
28. ♖d6	♖d6				

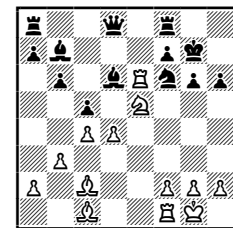
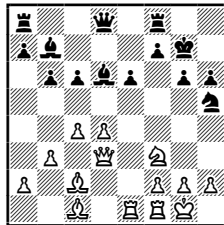
i czarne poddały się:

Jose Raul Capablanca — Charles Jaffe

Nowy Jork 1910

D46 — gambit hetmański, obrona Czigorina

1. d4	d5	Jeśli 14... ♗c7, to 15. c5 i 16. d5.	(B) 18...	fe6
2. ♖f3	♖f6		19. ♗g6+	♘h8
3. e3	c6	15. ♗ae1	♖h5	♘g8
4. c4	e6	16. ♖c1	♘g7	♘h8
5. ♖c3	♖bd7	16... ♖f4 17. ♗e6!	22. ♗e1	♗e8
6. ♖d3	♖d6		23. ♗h6+	♘g8
7. O-O	O-O		24. ♗e3.	
8. e4	de4			
9. ♖e4	♖e4			
10. ♖e4	♖f6			
11. ♖c2	h6	17. ♗e6!	♖f6	
12. b3	b6	17... fe6 18. ♗g6+.	19. ♖h6+!	♘h6
13. ♖b2	♖b7	18. ♖e5!	20. ♖f7+!	
14. ♗d3	g6	(A) 18... ♖e5		
		19. ♗e5.		

i czarne poddały się
z uwagi na 20... ♗f7
21. ♗g6x.

Jose Raul Capablanca — Ossip Bernstein

San Sebastian 1911

C65 — partia hiszpańska, obrona berlińska

1. e4	e5	10. ♗e1	h6	Należało grać	
2. ♖f3	♖c6	11. ♖h4	♖h7	17...	♖d4
3. ♖b5	♖f6	12. ♖e7	♗e7	18. ♖d4	♗fe8
4. O-O	♖e7	13. ♗d3	♗ab8	lub 17...	♖c5
5. ♖c3	d6	14. b3	♖g5	18. ♖g3	♗fe8.
6. ♖c6+	bc6	15. ♗ad1	♗e5	18. ♖f5!	♖c5
7. d4	ed4	16. ♗e3	♖e6	18...	♗a2
8. ♖d4	♖d7	17. ♖ce2	♗a5?	19. ♗c3	♗a6
9. ♖g5	O-O			20. ♖f4	f6
				21. ♗g3	g5
				22. ♖g6!	

(A) 22... ♖fe8
23. ♖h3.

(B) 22... ♖f7
23. ♖h6+ ♗g7
24. ♖f7!

19. ♖ed4 ♗h7

19... ♖a2
20. ♖a1 ♖b2
21. ♖eb1

i czarne tracą hetmana.

20. g4 ♖be8

21. f3 ♖e6

22. ♖e2 ♖a2?

Należało grać

22... ♖b6.

23. ♖eg3 ♖c2?

Należało grać 23... f6

24. ♖h5 ♖f7.

24. ♖c1! ♖b2

25. ♖h5 ♖h8

(A) 25... g5

26. e5! f6

27. ♖d3!

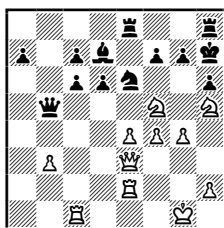
(B) 25... g6

26. ♖h6+ ♗g8

27. e5!

26. ♖e2 ♖e5

27. f4 ♖b5

28. ♖fg7! ♖c5

(A) 28... ♖g7

29. ♖f6+ ♗g6

30. ♖d7 f6!

31. e5 ♗f7

32. ♖f6 ♖e7

33. ♖e4.

(B) 28... ♖d8

29. f5 ♖f8

30. e5!

29. ♖e8 ♖e8

30. ♖c3 f6

31. ♖f6+ ♗g6

32. ♖h5 ♖g8

33. f5+ ♗g5

34. ♖e3+

i czarne poddały się:

34... ♗h4

35. ♖g3+ ♗g5

36. h4x.

Jose Raul Capablanca — Oscar Chajes

Nowy Jork 1913

C78 — partia hiszpańska, wariant Morphy'ego

1. e4 e5

2. ♖f3 ♖c6

3. ♖b5 a6

4. ♖a4 ♖f6

5. O-O b5

6. ♖b3 ♖e7

7. d4 d6

(A) 7... ♖d4?

8. ♖d4 ed4

9. e5 ♖g8

10. ♖f3!

(B) 7... ed4

8. e5 ♖e4

9. ♖d5 ♖c5

10. ♖d4.

8. c3 ♖g4

9. ♖e3 O-O

10. ♖bd2 ♖a5?

Należało grać 10... d5.

11. ♖c2 ♖e8?

Należało grać

11... ed4

12. cd4 c5.

12. b4! ed4

(A) 12... ♖c4

13. ♖c4 bc4

14. de5 ♖f3

15. ♖f3 de5

16. ♖e2.

(B) 12... ♖c6

13. d5 ♖b8

14. a4.

13. cd4 ♖c6

14. a3 ♖f8

15. ♖c1 ♖e7

16. e5 de5

17. de5 ♖f3

18. ♖f3 ♖d7

19. ♖h3 ♖g6

20. f4 ♖b6

21. ♖f3 ♖c4

21... h6

22. ♖fd1

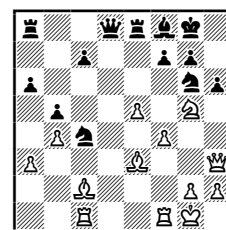
(A) 22... ♖c8

23. ♖f5.

(B) 22... ♖b8

23. ♖b3.

22. ♖g5 h6

23. ♖f7! ♗f7

24. ♖f5+ ♗g8

25. ♖g6 ♖e3

26. ♖h7+ ♗f7

27. ♖b3+ ♖c4

27... ♗e7

28. ♖g6!

(A) 28... ♗c4
 29. ♖fd1 ♗b8
 30. e6 ♗b6+
 31. ♘f1! ♗d6
 32. ♖d6! ♗d6
 33. ♗f7+ ♘d8
 34. ♖d1 ♗e7
 35. ♗g7.

(B) 28... ♗d7
 29. ♖fd1 ♗d1
 30. ♖d1 ♗d1+
 31. ♗d1.
28. ♖fd1 ♗b8
29. ♖c4! bc4
30. ♗c4+ ♗e7

31. ♗f5! ♗b6+
32. ♘f1
 i czarne poddały się.

**Juan Corzo — Jose Raul Capablanca
 Hawana 1913**

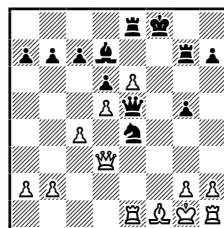
A53 — obrona staroindyjska, wariant główny

1. d4 ♗f6
2. c4 d6
3. ♗c3 ♗bd7
4. e4 e5
5. f4?
 Należało grać 5. ♗f3.
5... ed4
6. ♗d4 ♗c5
7. ♗e3
 7. b4 ♗e6
 8. ♗d2 a5!
7... ♗e7!
8. ♗d5 ♗d5
9. ed5 ♗f5
10. ♗f3?
 Należało grać
 10. O-O-O.
10... g6!
11. ♘f2
 (A) 11. O-O-O ♗g7.
 (B) 11. ♗h8 ♗e3+
 12. ♗e2 ♗d3+.
11... ♖g8
12. ♖e1 ♗g7
13. ♗d1 ♗e4+
14. ♘g1 ♘f8!
 14... O-O-O? 15. ♗a4!

15. ♗d4 g5!
16. ♗g7+
 (A) 16. ♗g5 ♗d4+
 17. ♗d4 ♗g5!
 (B) 16. fg5 ♗g5
 17. ♗g7+ ♖g7
 18. ♗g5 ♗g5.
16... ♖g7
17. ♗d4 ♗d7
18. f5?
 Należało grać
 18. ♗d3 f5
 19. ♗e4 fe4
 20. f5 ♗e5
 21. ♗e6+ ♗e6
 22. fe6.
18... ♗e5
19. ♗d3 ♖e8
20. ♗e6+ fe6
21. fe6

23. ♗f3+ ♗f4
24. ♗e3
 24. ♗f4+ gf4
 25. h4 f3
 26. ♖d1 f2+
 27. ♘h2 ♗g3
 28. ♖d2 ♗h1
 29. ♘h1 ♖g2+!
24... ♘e7
25. b4 b6
26. b5 ♗b7
27. g3 ♗d2
28. ♗c3 ♗f3+
29. ♘f2 ♗f8
30. c5 ♗e5+
31. ♘g1 ♗f3+
32. ♘f2 bc5
33. ♗a5 ♗e5+
34. ♘g1 ♗f3!
35. ♗c7+ ♘f6
36. ♗d6 ♗h1+
37. ♘f2 ♗h2+

i białe poddały się.

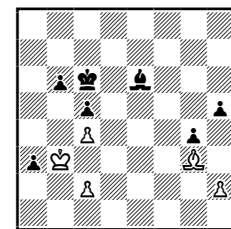
21... ♖e6!
22. de6 ♗c6

Aron Nimzowitsch — Jose Raul Capablanca

Ryga 1913

C50 — partia włoska, wariant Canala

1. e4	e5	25. ♖d2	♞e2	(C) 34. c4	a3
2. ♖f3	♗c6	26. ♞d1	♝g6!	35. ♖a5	a2
3. ♗c3	♗f6	23. ♞bd1		36. ♖c3	♝d6!
4. ♖c4	♗c5	23. ♝f2	c5!	37. ~	♖e6.
5. d3	d6	24. ♖e3	♞d2+	32...	♝d5
6. ♖g5	♗e6	25. ♖d2	♞e2+.	33. ♝d2	
7. ♖b5	h6	23...	♞e2!	33. ♖c7	♝c6
8. ♖h4	♗b4	24. ♞e2	♗e2	34. ♖a5	b6!
9. d4	♗d7	25. ♞e1		33...	♗d7
10. O-O	♗c3	(A) 25. ♞d2	♗f3	34. ♖c7	♝c6
11. bc3	g5	26. h3	c5	35. ♖d8	
12. ♖g3	♗e4	27. ♖e3	♞d2	35. ♖a5	b6
13. ♖c6?		28. ♖d2	♗d1.	35... b6	
Należało grać		(B) 25. ♞b1	♗f3	36. c4	♝b7
13. ♝d3	♗g3	26. ♖a7	b6!	37. ♝c3	♗a4
14. fg3	O-O	25...	♗f3	38. ♝b2	♗d7
15. de5	♗e5	26...	♗g4?	39. ♝b3	♗e6
16. ♗e5	♗b5	27. ♞f6+ i 28. ♞h6.		40. ♝c3	a4
17. ♝b5	de5	27. ♖f6?		41. ♝d3	♝c6
18. ♝e5	♞e8.	Należało grać		42. ♝c3	g4
13...	♗c6	27. ♞f3	cd4	43. ♖h4	h5
14. de5	de5	28. ♞d3	♞c8	44. ♖g3	a3
15. ♖e5?		29. ♞d4	♞c3	45. ♝b3	
Należało grać		30. ♞d7+	♝g6		
15. ♗e5	♝d1	31. ♞b7	♞a3		
16. ♞d1	O-O	32. c4.			
17. ♗c6.		27...	♞d1		
15...	♝d1	28. ♖e5	♞f1+		
16. ♞ad1	f6!	29. ♝f1	♖g4		
17. ♖d4	♝f7	30. a4	♝e6		
18. ♗d2	♞he8	31. ♖b8			
19. f3	♗d2	31. ♖g7	h5	45...	♖c4+!
20. ♞d2	♞ad8	32. a5	a6	46. ♝c4	a2
21. g4	♗b5	31...	a5!	47. ♖e5	h4
22. ♞b1	♗a6	32. ♝e1		48. ♝b3	g3
Grozi 23...	c5	32. ♖c7	b5!	(A) 49. hg3	h3
24. ♖e3	♞d2	33. ab5	a4	50. g4	h2.
		(A) 34. b6	♗f3.	(B) 49. ♝a2	g2.
		(B) 34. ♖a5	♝d5!	46. ♝a3	b5

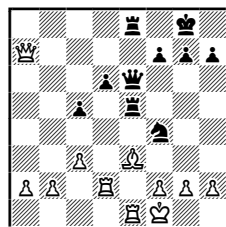
47. c3	♖d5	57. ♙f6		58...	g3
48. ♙f2	♙e2	57. ♖c1	♖d3	59. hg3	
49. ♖b3	♙d1+	58. ♖b2	♙f7	59. ♖f3	♙e4+.
50. ♖b2	♖c4	59. ♙g5	♖e2	59...	h3
51. ♖c1	♙f3	60. ♙f6	♖f3	60. ♖f2	♙f5
52. ♖d2	b4	61. ♙h4	♖g2	61. g4	♙g4
53. cb4	cb4	62. ♙g3	h4	62. ♖g3	♖d3
54. ♙h4	♙e4	63. ♙e5	g3	63. ♖h2	♖c2
55. ♙f6	♙g6	64. hg3	hg3.	64. ♖g3	b2
56. ♙h4	b3	57...	h4!	i białe poddały się.	
		58. ♖e3			
		58. ♙h4	b2!		

Aleksander Alechin — Jose Raul Capablanca

Petersburg 1914

C62 — partia hiszpańska, obrona Steinitza

1. e4	e5	16. ♙e3	c5	25. ♖h1	♙g5
2. ♙f3	♙c6	17. ♞e2	♞e5	26. ♚b7	d5.
3. ♙b5	d6	18. ♞ae1!	♞ae8!	25...	♞h3+
4. d4	ed4	(A) 18...	♞f5?	26. ♖e2	♞e3+
5. ♙d4	♙d7	19. ♙g5!		27. fe3	♞e3+
6. ♙c3	♙f6	(B) 18...	♞f5	28. ♖d1	♞e1+
7. O-O	♙e7	19. ♞f5	♞f5	29. ♖c2	♞e4+
8. ♙f5?		20. ♙c5!		30. ♖b3	♞c6
Należało grać 8. ♙c6 lub		19. ♞b7	♞f5	31. a4	d5
8. ♙de2.		20. ♞c7	♞e6	32. a5	♞b5+
8...	♙f5	21. ♞a7	♙d5	33. ♖a3	
9. ef5	O-O	22. ♖f1	♙f4	33. ♖c2	♞a4+
10. ♞e1	♙d7	23. ♞d2		34. b3	♞a2+
11. ♙d5	♙f6			35. ♖d3	♞b1+
12. c3	♙b6			36. ♖d3	♞e3x.
13. ♙f6+	♞f6			33...	♞b8
14. ♙c6?				34. ♖a2	h6
Należało grać				35. a6	♞b3+
14. ♞f3	♞fe8	23...	♙g2!	i białe poddały się:	
15. ♙e3.		24. ♖g2	♞g4+	36. ♖b1	♞e8
14...	bc6	25. ♖f1		37. ♞c2	♞e1+
15. ♞f3	♞fe8			38. ♞c1	♞e2.

Ossip Bernstein — Jose Raul Capablanca

Moskwa 1914

D63 — gambit hetmański, obrona ortodoksyjna

1. d4	d5
2. c4	e6
3. ♖c3	♗f6
4. ♗f3	♘e7
5. ♙g5	O-O
6. e3	♗bd7
7. ♞c1	b6
8. cd5	ed5
9. ♖a4	♗b7
10. ♙a6	♙a6
11. ♖a6	c5
12. ♗f6	
12. O-O	♖c8
13. ♖e2	♖b7.
12...	♗f6
13. dc5	bc5
14. O-O	♖b6
15. ♖e2	c4!
16. ♞fd1?	
Należało grać 16. e4!	
16...	♞fd8
17. ♗d4	♗b4!
18. b3?	
Prawidłowym ruchem jest 18. ♖c2.	
18...	♞ac8
19. bc4	
19. ♗a4	♖a5!
19...	dc4
20. ♞c2	♗c3
21. ♞c3	♗d5!
22. ♞c2	
22. ♞c4	♗c3.
22...	c3
23. ♞dc1	♞c5

24. ♗b3	♞c6
25. ♗d4	♞c7
26. ♗b5?	

Najlepszą obroną było

26. ♖e1, np.

26...	♞dc8
27. ♗e2	♖a5
28. e4	♗b4
29. ♞c3	♗a2
30. ♞c7	♖e1+
31. ♞e1	♞c7
32. ♞a1	♞c2
33. ♗f1	♗f8

i czarne wciąż się trzymają.

26... ♞c5

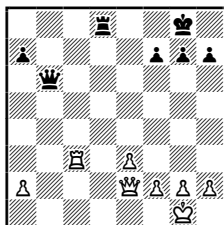
27. ♗c3?

Należało grać 27. ♗d4.

27... ♗c3

28. ♞c3 ♞c3

29. ♞c3

29... ♖b2!

i białe poddały się:

(A) 30. ♖b2	♞d1x.
(B) 30. ♞c2	♖b1+
31. ♖f1	♖c2.
(C) 30. ♖e1	♖c3
31. ♖c3	♞d1+
32. ♖e1	♞e1x.
(D) 30. ♞c8	♖b1+
31. ♖f1	♖f1+
32. ♗f1	♞c8.

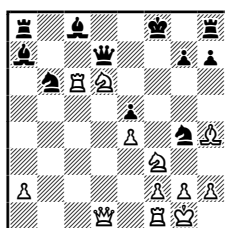
Jose Raul Capablanca — Ossip Bernstein

Petersburg 1914

D37 — gambit hetmański, wariant barmeński

1. d4 d5
 2. ♖f3 ♖f6
 3. c4 e6
 4. ♖c3 ♖bd7
 5. ♗g5 ♗e7
 6. e3 c6
 7. ♗d3 dc4
 8. ♗c4 b5
 9. ♗d3 a6
 10. e4 e5?
 Należało grać 10... c5
 11. e5 ♗d5.
 11. de5 ♗g4
 12. ♗f4 ♗c5
 13. O-O ♖c7?
 Należało grać 13... ♖e7
 14. e6 fe6.
 14. ♖c1 f6
 14... ♗ge5
 15. ♗e5 ♗e5
 16. ♗b5! cb5
 17. b4.
 15. ♗g3 fe5
 15... ♗ge5
 16. ♗e5 fe5
 17. ♖b3!
 16. b4! ♗a7
 (A) 16... ♗b4
 17. ♗d5 ♖d6

18. ♗b4 ♖b4
 19. ♖c6.
 (B) 16... ♗d6
 17. ♗b5 ab5
 18. ♗b5 cb5
 19. ♖c7 ♗c7
 20. ♖d5.
 17. ♗b5! ab5
 18. ♗b5 ♖d8
 19. ♗d6+ ♗f8
 20. ♖c6 ♗b6
 21. ♗h4 ♖d7
 21... ♗f6
 22. ♗c8 ♖c8
 23. ♖c8 ♖c8
 24. ♖d6+.

22. ♗c8! ♖c6
 23. ♖d8+ ♖e8
 23... ♗f7 24. ♗d6+
 ze zdobyciem hetmana.
 24. ♗e7+ ♗f7
 25. ♗d6+ ♗g6
 26. ♗h4+ ♗h5
 26... ♗h6
 27. ♗df5+ ♗h5

28. ♗g3+ ♗h6
 29. ♗g5x.
 27. ♗e8 ♖d8
 28. ♗g7+ ♗h6
 29. ♗gf5+ ♗h5
 30. h3! ♗c8
 30... ♖d7
 31. hg4+ ♗g4
 32. f3+ ♗f4
 33. g3x.
 31. hg4+ ♗g4
 32. ♗d8 ♖d8
 33. g3 ♖d2
 34. ♗g2 ♖e2
 34... ♖a2 35. ♗f3.
 35. a4 ♗b6
 36. ♗e3+ ♗h5
 37. a5 ♗d7
 38. ♗hf5 ♗f6
 39. b5 ♗d4
 40. ♗f3 ♖a2
 41. a6 ♗a7
 42. ♖c1 ♖b2
 43. g4+ ♗g5
 44. ♖c7 ♖f2+
 45. ♗f2 ♗g4+
 46. ♗f3
 i czarne poddały się.

Jose Raul Capablanca — Joseph Blackburne

Sankt Petersburg 1914

C61 — partia hiszpańska, wariant Birda

1. e4 e5
 2. ♖f3 ♗c6
 3. ♗b5 ♗d4
 4. ♗d4 ed4
 5. O-O g6
 6. d3 ♗g7
 7. ♗d2

Białe planują atak na skrzydle królewskim.

7... ♗e7
 8. f4 c6
 9. ♗c4 d5
 10. ♗b3 O-O
 11. ♗f3 c5
 12. e5 b5
 13. c3 c4
 14. ♗c2 dc3
 15. bc3 ♗a5?

Czarne obawiały się 16. ♗a3, jednak lepsze jest 15... a5, np.

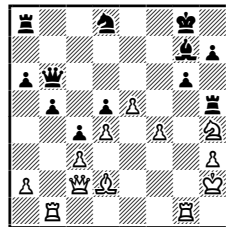
16. ♗a3 ♗e8
 17. d4 ♗c6.

16. ♗d2 ♗g4
 17. d4 ♗b6
 18. ♗b1 a6
 19. h3 ♗f5
 20. g4 ♗c2
 21. ♗c2 f5
 22. ♗h2 ♗c6

Jeśli 19... ♗f3, to 20. ♗f3 z przewagą białych.

Więcej nadziei na skuteczną obronę dawało 22... ♗h8, mimo groźnego planu białych: ♗g1, ♗e3, ♗f2, ♗h4 i ♗g5.

23. ♗g1 ♗d8
 24. gf5 ♗f5
 25. ♗h4 ♗h5

26. ♗g6! hg6

26... ♗e6
 27. f5 ♗f5
 28. ♗f5 ♗f5
 29. ♗e7+.

27. ♗g6 ♗b8
 27... ♗c7
 28. ♗bg1 ♗h7
 29. f5 ♗d7
 30. ♗g5

(A) 30... ♗h8
 31. ♗g7.

(B) 30... ♗f8
 31. ♗d6 ♗c7
 32. ♗d8 ♗d8
 33. ♗d8+ ♗d8
 34. f6.

28. ♗g7+! ♗g7
 29. ♗g1+ ♗f8
 30. ♗g6 ♗h3+
 31. ♗h3

i czarne poddały się ze względu na 31... ♗c8+
 32. f5 ♗f7
 33. e6.

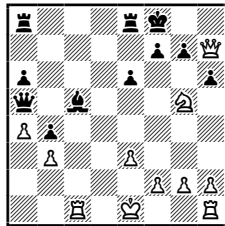
Jose Raul Capablanca — Alfred Schroeder

Nowy Jork 1916

D63 — gambit hetmański, wariant ortodoksyjny

1. d4 d5
 2. ♖f3 e6
 3. c4 ♗f6
 4. ♗c3 ♗bd7
 5. ♗g5 ♗e7
 6. e3 O-O
 7. ♜c1 a6
 8. ♝c2 ♜e8?
 Należało grać
 8... h6
 9. ♗h4 dc4
 10. ♗c4 b5
 11. ♗d3 c5.
 9. ♗d3 dc4
 10. ♗c4 b5
 11. ♗d3 ♗b7
 11... c5?
 12. ♗f6 ♗f6
 13. ♗e4!
 12. a4! b4
 13. ♗f6 ♗f6
 14. ♗e4 ♗e4
 15. ♗e4 ♗e4

15... b3
 16. ♗h7+ ♗h8
 17. ♝d3 g6
 18. ♗g6 fg6
 19. ♝g6.
 16. ♝e4 c5
 17. dc5 ♝a5
 18. b3 ♗c5
 19. ♗g5 h6
 19... g6 20. ♝f3!
 (A) 20... ♜a7 21. ♝c6.
 (B) 20... ♜f8 21. ♗f7!
 20. ♝h7+ ♗f8

21. ♝h8+! ♗e7
 22. ♝g7 hg5
 23. ♝g5+ ♗d6
 24. ♗e2 ♜ac8

25. ♜c4 ♗c6
 26. ♜hc1 ♗b6
 27. h4 f5
 27... ♜c7
 28. h5 ♜ec8
 29. h6 ♗d6
 30. ♝a5+ ♗a5
 31. ♜c7 ♜c7
 32. ♜c7 ♗c7
 33. f4 ♗d8
 34. g4 ♗f6
 35. g5 ♗h8
 36. e4 ♗b6
 37. f5 ef5
 38. ef5 ♗c5
 39. g6 i białe wygrywają.
 28. ♝g7! ♜e7
 28... ♜c7 29. ♝c7+!
 29. ♝e5 ♜c6
 29... ♜ec7 30. ♝e6+.
 30. ♜c5!

i czarne poddały się ze względu na 30... ♜c5 31. ♝d6+.

Jose Raul Capablanca — Dawid Janowski

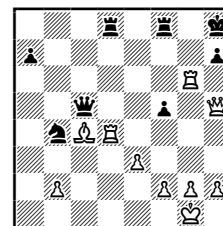
Nowy Jork 1918

D30 — gambit hetmański, wariant Capablanki

1. d4 d5
 2. ♖f3 ♗f6
 3. c4 e6
 4. ♗g5 ♗bd7
 5. e3 c6
 6. ♗bd2 ♗e7
 7. ♗d3 dc4?
 Należało grać 7... O-O 8.
 O-O c5, a następnie
 9... b6 i 10... ♗b7.
 8. ♗c4 O-O
 9. O-O c5
 10. ♖c1 b6
 11. ♗e2 ♗b7
 12. ♖fd1 ♗d5
 13. ♗d6! ♗c6
 13... ♗g5 14. ♗b7 i
 czarne tracą pionka.
 14. ♗e4 f5
 14... ♗g5 15. ♗fg5 h6
 16. ♗f3 ♗e7 17. dc bc
 18. ♗b1!
 15. ♗e7 ♗e7

16. ♗ed2 e5?
 Decydujący błąd pozycyjny.
 Należało grać 16... ♗b7 z przejściem do pasywnej obrony.
 17. de5 ♗e5
 18. ♗e5 ♗e5
 19. ♗f3 ♗e7
 19... ♗f6
 20. ♗c4 ♖ad8
 21. e4 fe4
 22. ♗e4 ♗f5
 23. ♗f5 ♖f5
 24. ♖d2 ♗h8
 25. ♖cd1 b5
 26. ♗d3!
 i 27. ♗e4 ze zdobyciem figury.
 20. ♗d4! cd4
 21. ♖c6 ♗b4
 21... ♗h8
 22. ed4 ♗e2
 23. ♗e2 ♗b4
 24. ♖c4.
 22. ♗c4+ ♗h8
 23. ♖e6 d3

24. ♖d3 ♗c5
 25. ♖d4 b5
 26. ♗b5 ♗a2
 27. ♗c4 ♗b4
 28. ♗h5 g6
 29. ♖g6 ♖ad8

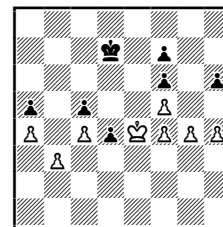

30. ♖g7!
 i czarne poddały się z uwagi na
 30... ♗g7
 31. ♗g5+ ♗h8
 32. ♖d8 ♖d8
 33. ♗f6x.

Jose Raul Capablanca — Adrian Garcia Conde
Hastings 1919

C79 — partia hiszpańska, obrona Steinitza

1. e4	e5	18. ♖e7	♞e7	31. a4	d5
2. ♖f3	♗c6	19. ♞e7	♜e7	32. b3	d4
3. ♗b5	a6	20. ♗d5	♜d7	33. f4	♞d6
4. ♗a4	♗f6	21. ♞e1	♞e8	34. g4	♞e7
5. O-O	d6	22. ♞e8+	♜e8	35. ♞f2	♞d6
6. ♗c6+	bc6	23. ♜e3	♜d7	36. ♞f3	♞e7
7. d4	ed4	24. ♜e7!	♜e7	37. ♞e4	♞d6
(A) 7...	♗e4	(A) 24...	♜f5?	38. h4	♞d7
8. ♜e2	f5	25. ♜e8+	♗f8		
9. de5	d5	26. ♗e7+			
10. ♞d1	c5	(B) 24...	♜a4?		
11. c4!		25. ♜d8+	♗f8		
(B) 7...	♗g4	26. ♗e7+	♞h7		
8. de5	♗e4	27. ♜f8	h5		
9. ed6	♗d6	28. ♜g8+	♞h6		
10. ♜e2	f6	29. ♜h8+	♞g5		
11. ♗d2.		30. ♜g7+	♞f4		
8. ♗d4	♗d7	31. ♜g3+	♞e4	39. ♞d4!	ab4
9. ♗c3	♗e7	32. ♜e3x.		39...	cb4
10. ♗g5	O-O	25. ♗e7+	♞f8	40. ♞d4!	
11. ♜d3	♞e8	26. ♗d5	♞e8	40. a5	♞c7
12. ♞fe1	h6	26... c6		41. g5	fg5
13. ♗h4	c5	27. ♗b6	♞e7	42. fg5	hg5
14. ♗f5	♗f5	28. ♗c4	a4	43. hg5	b3
15. ef5	♜d7	29. ♗b6!		44. ♞d3	♞d7
16. h3	a5	27. ♗c7+	♞d7	45. g6	fg6
17. ♞e2	♗h7	28. ♗d5	♞c6	46. fg6	
		29. c4	♗f6		
		30. ♗f6	gf6		

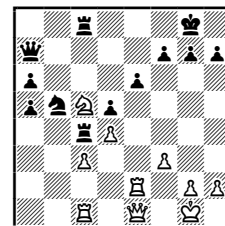
39. ♞d4! **ab4**
39... cb4
40. ♞d4!
40. a5 **♞c7**
41. g5 **fg5**
42. fg5 **hg5**
43. hg5 **b3**
44. ♞d3 **♞d7**
45. g6 **fg6**
46. fg6
i czarne poddały się.

Efim Bogolubow — Jose Raul Capablanca

Nowy Jork 1924

D05 — pionkiem hetmańskim

1. d4	♠f6	Należało grać		24. ♖d3?	
2. ♖f3	d5	14. ♖c1	♖b4	Należało grać	
3. e3	e6	15. ♖d2	♖b6	24. ♜b2	♠f5
4. ♗d3	c5	16. ♗e5.		25. ♜cc2	f6
5. b3	♗c6	14...	♜ac8	26. ♗g4.	
6. O-O	♗d6	15. c3	a6	24...	♖b3
7. ♗b2	O-O	16. ♗e5	♗b5	25. ♗c5	♖b6
8. ♗bd2		17. f3?		26. ♜b2	♖a7
Korzystniejsze dla		Należało grać		27. ♖e1	b6
białych jest 8. a3 ♖e7 9.		17. c4	dc4	28. ♗d3	♜c4
♗e5.		18. bc4.		29. a5	ba5
8...	♖e7	17...	♗d3	30. ♗c5	♗b5
9. ♗e5	cd4	18. ♗d3	♜c7	31. ♜e2	
10. ed4	♗a3!	19. ♜ac1	♜fc8		
11. ♗a3		20. ♜c2	♗e8		
11. ♖c1	♗b2	21. ♜fc1	♗d6		
12. ♖b2	♗d7 z	22. ♗e5?			
równą grą.		Należało grać 22. ♗c5 z			
11...	♖a3	planem 23. ♗a4.			
12. ♗df3	♗d7	22...	♖a5	31...	♗d4!
13. ♗c6	♗c6	23. a4?		32. cd4	♜8c5!
14. ♖d2?		Należało grać 23. ♗d3.			
		23...	♖b6		

i białe poddały się.

Jose Raul Capablanca — Emanuel Lasker

Nowy Jork 1924

A50 — obrona słowiańska, wariant główny

1. d4	♠f6	10. ♗e5	f5	18. ♗f5	♗f5
2. c4	c6	11. ♜c1	♗f6	19. ♗f5	♜g7
3. ♗c3	d5	12. ♗f6	gf6	20. ♖b3!	
4. cd5	cd5	13. ♗h4	♗h8	17. a3	♜g7
5. ♗f3	♗c6	14. f4	♜g8	18. ♜g3	♜g3
6. ♗f4	e6	15. ♜f3	♗d7	19. hg3	♜c8
7. e3	♗e7	16. ♜h3	♗e8	20. ♗f2	♗a5
8. ♗d3	O-O	16... ♖f8		21. ♖f3?	
9. O-O	♗h5	17. ♗d5!	ed5	Należało grać	
				21. g4	fg4

22. ♔g4 f5
 23. ♖f5 ef5
 24. ♗f5 ♜c6
 25. ♝h1

- (A) 25... h5
 26. ♗e6 ♜e6
 27. ♔e6 ♖c6
 28. ♗d5 ♗d6
 29. ♔d6 ♗d6
 30. ♗f6.

- (B) 25... ♗g6
 26. ♗g6 ♜g6
 27. ♔g6 ♗h4+
 28. ♝h4 ♖h4+
 29. ♔g3.

- 21... ♗c4
 22. ♔e2 ♗d6
 23. ♝h1 ♗e4+?

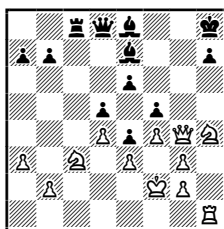
Czarne utrzymywały równowagę grając 23... ♗f7, 23... ♔d7 lub 23... ♝c7.

24. ♗e4 fe4
 24... de4
 25. g4

- (A) 25... fg4
 26. f5!

- (B) 25... ♗a3
 26. gf ♔b6
 27. ♗g6+ ♖g8
 28. ba ♝c3
 29. ♝h7!

25. ♔g4! f5

26. ♗f5! ef5

27. ♔f5 h5

28. g4! ♝c6

29. g5?

29. ♗d5!

- (A) 29... ♝c2
 30. ♖g3 h4+
 31. ♖h3 ♗d6
 32. ♔e5+! ♔e5
 33. de5 ♗d8
 34. ♝d1.

- (B) 29... ♗h4+
 30. g3 ♝c2+
 31. ♖g1 ♝c1+
 32. ♖g2 ♝c2+
 33. ♖h3 hg4+
 34. ♖g4 ♗d7
 35. ♝h4+ ♔h4+
 36. gh4 ♗f5+
 37. ♖f5 ♝b2
 38. ♖e6!

- 29... ♖g8

30. ♗d5 ♗f7

31. ♗e7+ ♔e7

32. g4 hg4

33. ♔h7+ ♖f8

34. ♝h6 ♗g8

- 34... ♝h6

35. ♔h6+ ♖g8

36. g6 ♗b3!

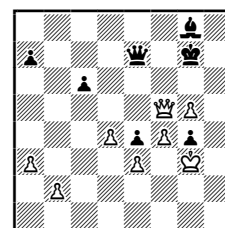
37. f5 ♔c7!

z wiecznym szachem.

35. ♔f5+ ♖g7

36. ♝c6 bc6

37. ♖g3!

- 37... ♔e6?

Ratowało 37... ♗f7!

38. ♔g4 c5

39. f5 ♔d6+

40. ♔f4 ♔f4+

41. ♖f4 cd4

42. ♖e4 de3

43. ♖e3 ♗b3!

38. ♖g4! ♔f5+

39. ♖f5 ♗d5

40. b4 a6

41. ♖g4! ♗c4

42. f5 ♗b3

43. ♖f4 ♗c2

44. ♖e5 ♖f7

45. a4 ♖g7

46. d5 ♗a4

- 46... cd5

47. ♖d5 ♗a4

48. ♖e4.

47. d6 c5

48. bc5 ♗c6

49. ♖e6 a5

50. f6+ i czarne poddały się.

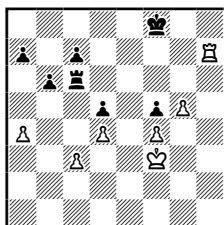
Jose Raul Capablanca — Ksawery Tartakower

Nowy Jork 1924

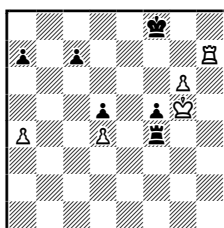
A80 — obrona holenderska, wariant Horwitza

1. d4 e6
 2. ♖f3 f5
 3. c4 ♗f6
 4. ♗g5 ♗e7
 5. ♗c3 O-O
 6. e3 b6
 7. ♗d3 ♗b7
 8. O-O ♖e8
 9. ♖e2 ♗e4
 10. ♗e7 ♗c3
 11. bc3 ♖e7
 12. a4! ♗f3
 12... ♗c6
 13. ♖fb1 ♗a5
 14. c5!
 13. ♖f3 ♗c6
 14. ♖fb1 ♖ae8
 15. ♖h3 ♖f6
 16. f4 ♗a5
 17. ♖f3 d6
 18. ♖e1 ♖d7
 19. e4 fe4
 20. ♖e4 g6
 21. g3 ♗f8
 22. ♗g2 ♖f7
 23. h4 d5
 24. cd5 ed5
 25. ♖e8+ ♖e8
 26. ♖e8+ ♗e8
 27. h5! ♖f6

27... gh5
 28. ♖h1 ♗f8
 29. ♖h5.
 28. hg6 hg6
 29. ♖h1 ♗f8
 30. ♖h7 ♖c6
 31. g4 ♗c4
 32. g5 ♗e3+
 33. ♗f3 ♗f5
 34. ♗f5 gf5

35. ♗g3! ♖c3+
 36. ♗h4 ♖f3
 36... ♖c1
 37. ♗h5 ♖h1+
 38. ♗g6 ♖h7
 39. ♗h7 c5
 40. g6.
 37. g6 ♖f4+
 38. ♗g5

38... ♖e4

38... ♖d4
 39. ♗f6
 (A) 39... ♗e8
 40. ♖h8+ ♗d7
 41. g7.
 (B) 39... ♗g8
 40. ♖d7.
 39. ♗f6! ♗g8
 40. ♖g7+ ♗h8
 41. ♖c7 ♖e8
 42. ♗f5 ♖e4
 43. ♗f6 ♖f4+
 44. ♗e5 ♖g4
 45. g7+ ♗g8
 45... ♖g7
 46. ♖g7 ♗g7
 47. ♗d5 ♗f7
 48. ♗d6 ♗e8
 49. ♗c7 ♗e7
 50. d5.
 46. ♖a7 ♖g1
 47. ♗d5 ♖c1
 48. ♗d6 ♖c2
 49. d5 ♖c1
 50. ♖c7 ♖a1
 51. ♗c6 ♖a4

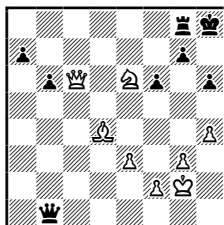
52. d6 i czarne poddały się.

Jose Raul Capablanca — Aleksander Alechin

Buenos Aires 1927

A47 — obrona nowoindyjska, wariant marienbadzki

1. d4	♠f6	19. ♖d1	♜c5	32...	♞g7
2. ♠f3	b6	20. ♗d4	♞e8	33. ♜f6.	
3. g3	♗b7	21. ♗b3	♞cc8	(A) 33...	♞h7
4. ♗g2	c5	22. e3	♞a4	34. ♜f8+.	
5. O-O	cd4	23. ♜d5!	♞c2	(B) 33...	♞e4+
6. ♗d4	♗g2	23... ♜a2 24. ♞a1.		34. ♞g1	♞b7
7. ♞g2	d5	24. ♞d2	♞a2	35. ♞h6+	♞g8
8. c4	e6?	24...	♞a2	36. ♞g7+	♞g7
Należało grać 8... dc4 9.		25. ♜d7!	♞f8	37. ♗g7	♞g7
♞a4+ ♜d7		26. ♞c2	♞c2	38. ♞f1!	
10. ♗b5	♞c6+.	27. ♗d4	♞c5.	33. h5	♞f7
9. ♞a4+	♞d7	25. ♞a2	♞a2	33... ♞g7 34. ♗f6.	
9...	♗bd7	26. ♞c6!	♞f8	34. ♗f5	♞h7
10. cd5	ed5	26...	♞d8	35. ♞e4	♞e8
11. ♗g5!		27. ♗c7	♞c8	36. ♞f4	♞f8
10. ♗b5	♗c6	28. ♜d7.		37. ♗d6	♞e7
11. cd5	ed5	27. ♗d4	♞h8	37...	♞d8
11...	♞d5+	28. ♗e5!	f6	38. ♗f6!	♞d6
12. e4! i 13. ♞d1.		29. ♗e6	♞g8	39. ♞f5+	♞g8
12. ♗f4	♞c8	30. ♗d4	h6	40. ♞g6+.	
13. ♞c1	♗c5?	31. h4!		38. ♗f6	♞a8+
Należało grać		31. ♗g7?	♞g7	39. e4	
13...	♗e4!	32. ♞f6	♞d5+	Grozi 40. ♞f5+ ♞g8	
14. ♗c7+	♞c7	i 33...	♞g5.	41. ♞g6+.	
15. ♗c7	♗c5	31... ♞b1		39...	♞g7
16. ♞f4	♗e6	31...	♞h7	40. ♗g7	♞g7
17. ♞a4	♗c5.	32. ♞e4+	♞h8	41. ♗f5+	♞f7
14. b4!	♗b4	33. ♞f5.		42. ♞c7+ i czarne	
14... ♗b4				poddały się.	
15. ♗d6+	♞d8				
16. ♞d7+	♞d7				
17. ♗c8	♞c8.				
15. ♞c6!	♞c6				
16. ♞b4	♗e4				
17. ♗d2	♗d2				
18. ♞d2	O-O	32. ♗g7!	♞g6		

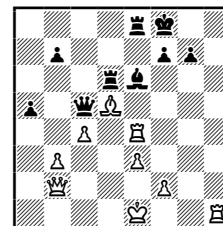

Jose Raul Capablanca — Aleksander Alechin

Buenos Aires 1927

D52 — gambit hetmański, wariant Cambridge Springs

1. d4	d5	15. ♖d1!	ed5	Należało grać
2. c4	e6	15...	♞d8	27... ♞ad8!
3. ♖c3	♗f6	16. ♞d4!	♞a3	28. ♗e6! ♞d4
4. ♗g5	♗bd7	17. ♗c5	♞c5	29. ♞h8+ ♗e7.
5. e3	c6	18. de6	♗e6	28. ♞e4 ♞d6
6. ♗f3	♞a5	19. ♗d3.		
7. ♗d2	♗b4	16. ♞d5	♗b3	
8. ♞c2	O-O	17. ab3	♞c6	
9. ♗h4	c5	18. ♞d4	♞e8	
9... e5		19. ♗d3!	♞g2	
10. de5	♗e4	20. ♗h7+	♗f8	
11. ♗de4	de4	21. ♗e4	♞h3	29. ♞h7! ♗e7
12. e6!	♗e5!	22. ♞d2!	♗e6	(A) 29... g6!
13. ef7+!	♞f7	23. c4	a5	30. ♞g7+ ♗e7
14. O-O-O!		24. ♞g1!	♞h2	31. ♞e6+.
10. ♗b3	♞a4	25. ♞h1	♞c7	(B) 29... f6
11. ♗f6	♗f6	26. ♞b2!		30. ♗e2 ♞d5
12. dc5	♗e4?	Grozi 27. ♞a3+ ♗g8		31. ♞g7+ ♗e7
Należało grać		28. ♗h7+ ♗h8		32. ♞f7+ i 33. ♞c7x.
12... ♞c6 i 13... ♗c5		29. ♞dh4.		30. ♞g7 ♗d8
lub 12... ♗c3+		26...	♞c5	31. ♗e6 fe6
13. ♞c3	♗e4	27. ♗d5!		32. ♞b7 ♞b4+
14. ♞a5	♞a5	Grozi 28. ♗e6		33. ♞b4 ab4
15. ♗a5	♗c5	(A) 28... ♞e6		34. c5 ♞c6
16. cd5	ed5.	29. ♞h8+.		35. ♞b4 ♞c5
13. cd5	♗c3+	(B) 28... ♞e6		36. ♞a7
13... ♗c5	ed5	29. ♞f4+	♞e6	i czarne poddały się.
14. ♞c1!		30. ♞c2.	♗g8	
15. ♗c5.		27... ♞a6?		

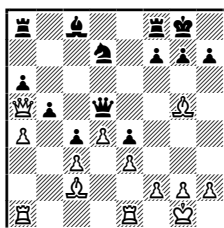

Jose Raul Capablanca — Rudolf Spielmann

Nowy Jork 1927

D37 — gambit hetmański, wariant Barmena

1. d4	d5	14...	b5	19...	♞a7
2. ♖f3	e6	15. ♛a5	♗e4?	20. b6!	♛a5
3. c4	♗d7	Należało grać		21. ba7!	♗b7
4. ♗c3	♗gf6	15... ♗b7.		22. ♞a5	♗e4
5. ♗g5	♗b4	16. ♗e4	de4	23. ♞a6	
6. cd5	ed5	17. a4	♛d5	i białe wygrywają.	
7. ♛a4	♗c3+?	17...	♞ab8	20. ba6	♞b5
Należało grać		18. ♞eb1	♛d5	21. ♛c7	♗b6
7...	c5	19. ♗f4	♞b6	21... ♛a5	22. ♞a5
8. dc5	♗c3+	20. ab5	♞b5	i rozstrzyga groźba	
9. bc3	O-O	21. ♞b5	ab5	23. a7.	
10. c6	♛c7!	22. ♗a4! i białe		22. a7	♗h3
8. bc3	O-O	wygrywają.		23. ♞eb1	♞b1+
9. e3	c5			24. ♞b1	f5
9... ♛e8	10. ♛c2!			24... ♗a4	25. ♞g8.
10. ♗d3	c4			25. ♗f3	f4
11. ♗c2	♛e7			26. ef4 i czarne poddały	
12. O-O	a6	18. ab5!		się z uwagi	♛f4
13. ♞fe1	♛e6	Białe poświęcają figurę		na 26...	♞f4
14. ♗d2!		za trzy pionki.		27. ♛f4	♞f4
Grozi 14. e4	de4	18...	♛g5	28. ♞b6.	
15. ♗e4 z przewagą		19. ♗e4	♞b8		
białych.					

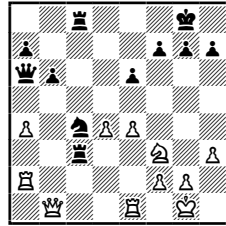
Kornel Havasi — Jose Raul Capablanca

Budapeszt 1929

E34 — obrona Nimzowitscha, wariant Noa

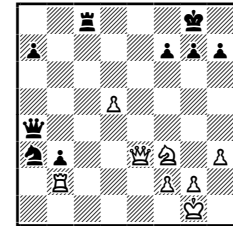
1. d4	♗f6	10. ♗d2	bc2	10...	cd4
2. c4	e6	11. ♗f6+	gf6	11. cd4	b6
3. ♗c3	♗b4	12. ♗a5.		12. ♗d2	♗b7
4. ♛c2	d5	8. bc3	♗c6	13. ♗f3	♛d7
5. ♗f3	c5!	9. e3	O-O	14. O-O	♞ac8
6. cd5	♛d5	10. ♗e2?		15. ♛b1	♗a5
7. a3	♗c3+	Należało grać		16. ♗b7	♛b7
7...	♗a5?	10. c4	♛d6	17. ♗b2	♛a6
8. b4	cb4	11. ♗b2	cd4	18. ♞e1	
9. ♗d5	b3+	12. ed4	b6		
		13. ♗d3.			

18. ♖c1? ♔e2
 19. ♘f3 ♘b3
 20. ♖c8 ♖c8
 21. ♖a2 ♖c1+.
- 18...** ♘d5
19. ♖a2 ♖c6
20. e4 ♘c3!
21. ♘c3 ♖c3
22. ♘f3
22. ♖c1 ♖c1+
 23. ♖c1 ♖d3
 24. ♖b2 ♖d8!
- 22...** ♖fc8
23. h3 ♘c4
24. a4

- 24...** ♘a3!
25. ♖b2
25. ♖d1 ♖8c4!
 26. ~ ♖a4.
- 25...** ♖a4
26. ♖e2
- (A) 26. ♖e2 ♖c2.
 (B) 26. ♖a1 ♖b5.
- 26...** b5
27. d5 ed5
28. ed5 b4
29. ♖d2 b3
30. ♖b2

30. ♖a1 ♖c2
 31. ♖e3 b2!
- 30...** ♖c2
31. ♖e3
31. ♖c2 bc2
 32. ~ ♖b8
 33. ~ ♖b1.
- 31...** ♖b2
32. ♖b2

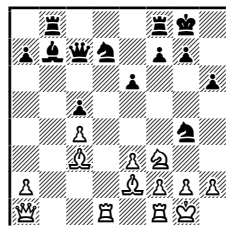
- 32...** ♘c4!
33. ♖c1 ♖a3
- i białe poddały się:
 34. ♖b1 ♖c1+
 35. ♖c1 b2
 36. ♖b1 ♖b8
 37. ♖f1 ♘a3.

**Jose Raul Capablanca — Edgar Colle
 Hastings 1930**

E34 — obrona Nimzowitscha, wariant Noa

- 1. d4** ♘f6
2. c4 e6
3. ♘c3 ♘b4
4. ♖c2 d5
5. cd5 ♖d5
6. ♘f3 O-O
7. ♘d2 ♘c3
8. bc3 ♘bd7
9. e3 c5
10. c4! ♖d6
11. ♖d1! b6
12. ♘c3 h6?
 Należało grać
 12... ♘b7.
13. ♘e2 ♘b7

- 14. O-O** ♖c7?
 Kolejna strata tempa.
 Lepsze jest 14... ♖fd8
 15. dc5 ♖c5
 16. ♖b2 ♖ac8.
- 15. dc5** bc5
16. ♖b2! ♖ab8
17. ♖a1 ♘g4

- 18. ♖d7!** ♖d7
19. ♘g7 ♖c7

- 19... ♖fe8
 20. ♘e5! ♘e5
 21. ♖e5 f5
 22. ♘h6 z przewagą
 białych.
- 20. ♘f8** ♖f8
21. g3
- Grozi 22. h3 z wymu-
 szeniem wymiany sil-
 nego gońca za skoczka.
- 21...** f6
22. ♘h4! ♘e5
 22... ♖c6 23. ♘f3!
23. f4! ♖c6
24. ♖f2! ♖e4
25. ♖b1 ♖b1

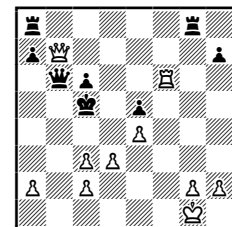
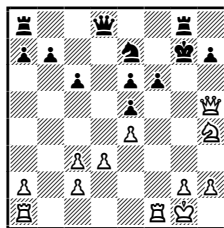
26. ♖b1	♙e4	32... ♗d6	33. ♗e4+.	35. ♖a6+	♗b6
27. ♖b3	♗d7	33. ♗f3	♗d6	36. ♗f6	♗b7
28. ♖a3	♖a8	33...	f5	37. ♖a5	♖c8
29. ♖a5	♗f7	34. e4	♗d6	38. ♗e4	♗c4
30. ♗f3	♗e7	35. ♖a6+	♗b6	39. ♖b5+	
31. ♗d2	♙c6	36. a4	♗c6		
32. ♙f3!	♙f3	37. ♗b3	♖d8		
		38. ♗a5+.			
		34. ♗e4+	♗c6		
- i czarne poddały się z uwagi na 40. ♖c5.

Jose Raul Capablanca — Herman Steiner

Los Angeles 1933

C49 — obrona czterech skoczków, wariant symetryczny

1. e4	e5	15. f5!	♗f1	19. ♗f5!	ef5
2. ♗f3	♗c6	16. f6!		20. ♖f5+	♗e7
3. ♗c3	♗f6	(C) 10...	d5!	21. ♗f7+	♗d6
4. ♙b5	♙b4	11. ♙b3	♗d6!	22. ♖f6+	♗c5
5. O-O	O-O	11. ♙f6!	gf6	22...	♗f6
6. d3	d6	12. ♙e6	fe6	23. ♗f6+	♗d7
7. ♙g5	♙c3	13. ♗g4+	♗f7	24. ♗f5+	
7...	♙g4?	14. f4	♖g8?		
8. ♗d5	♗d4	14... ef4			
9. ♗b4	♗b5	(A) 15. ♗f4	♗g8.		
10. ♗d5	♗d4	(B) 15. ♖f4	♗g6.		
11. ♗d2!		15. ♗h5	♗g7		
i białe wygrywają.		16. fe5	de5		
8. bc3 ♗e7					
9. ♗h4	c6				
10. ♙c4	♙e6?				
(A) 10...	♙g4				
11. f3 ♙e6.					
(B) 10...	♗g6				
11. ♗g6	hg6				
12. f4	♗b6+				
13. ♗h1	♗g4				
14. ♗f3!	♗e3				

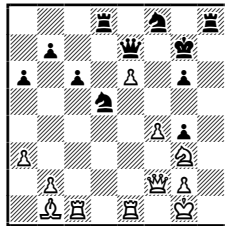

Jose Raul Capablanca — Ilja Kan

Moskwa 1935

D67 — gambit hetmański, wariant ortodoksyjny

1. d4	♘f6	19. h4!	♞ad8	36. ♖f5+	♜g7
2. c4	e6	20. ♗c3	♝h7	37. ♖g4+	♜h7
3. ♗c3	d5	21. ♞fe1	♙bd7	38. ♜f2?	
4. ♗f3	♙8d7	22. ♙b1!	♞fe8	Najszybciej wygrywało	
5. ♙g5	♙e7	23. a3!	♙g4	38. ♞e5!	
6. e3	O-O	24. ♗h2	h5	(A) 38...	♖g7
7. ♞c1	c6	(A) 24... ♙e6 25. f4		39. ♞h5+	♜g8
8. ♙d3	dc4	z przewagą białych.		40. ♞g5.	
9. ♙c4	♗d5	(B) 24... ♗e5 25. ♗b3		(B) 38...	♗f6
10. ♙e7	♗e7	i czarne tracą pionka.		39. ♗h4+	♜g8
11. O-O	♙5b6?	25. f3	♙e6	40. ♞g5+.	
Należało grać		26. f4	♙g4	38...	♗g7!
11...	♗c3	27. ♗e3!	a6	39. ♗g7+	♜g7
12. ♞c3	e5	28. ♗f2	♜g7	40. e7	♞e8
13. de5	♗e5	29. e5	♗d5	41. ef8 ♗+	♞ef8
14. ♗e5	♗e5	30. ♗g4	hg4	42. f5	♞h4
z równą grą.		31. h5	♞h8	43. ♞cd1	♞f4+
12. ♙b3	e5	31... ♗f8 32. f5.		44. ♜g1	♞g4
13. ♗e4!		32. hg6	fg6	45. ♞d3	♜f7
Grozi 14. ♗fg5		33. e6!	♗f8	46. ♜f2	♞h8
i 15. ♗h5.				47. ♞b3	b6
13...	h6			48. ♗e4	♞h6
14. ♗d3!	♜h8			49. g3!	♞g8
14...	♞e8			50. ♜f3	a5
15. de5	♗e5			51. ♞d3	a4
16. ♗e5	♗e5			52. ♞d2 i czarne	
17. ♗d6.				przekroczyły czas	
15. ♗g3	ed4			do namysłu.	
16. ♙c2!	♗f6	34. ♙g6!	♜g6		
17. e4!	g6	35. ♗c2+	♜f6		
18. ♗d4	♙e6	35... ♜g7? 36. ♗f5+.			

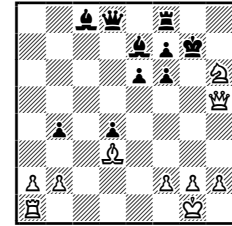
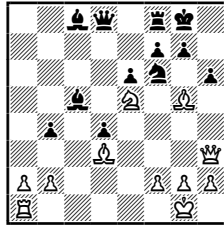

Jose Raul Capablanca — Grigorij Lewenfisz

Moskwa 1935

D49 — gambit hetmański, wariant Stahlberga

1. d4	d5	19...	g6	23...	♔h6
2. c4	e6	20. ♖d6!	♗d5	24. ♗h4+	♔g7
3. ♖c3	c6	21. ♗f6	♗c6	25. ♗h7x.	
4. ♖f3	♗f6	22. ♗h6.		24. ♗h5	♔g7
5. e3	♖bd7				
6. ♗d3	dc4				
7. ♗c4	b5				
8. ♗d3	a6				
9. e4	c5				
10. e5	cd4	20. ♖g4!	♗e7	25. ♖f7!	♖h8
11. ♖b5	♗e5	21. ♗f6	gf6	25...	♖f7
12. ♖e5	ab5	21...	♗f6	26. ♗h7+	♔f8
13. ♗f3	♖a5	22. ♖h6+	gh6	27. ♗h8x.	
14. O-O	b4	23. ♗h6	♖e8	26. ♗g6+	♔f8
15. ♗f4	♗e7	24. ♗h7+	♔h8	27. ♖h8	♗e8
16. ♖fc1	O-O	25. ♗g6+	♔g8	28. ♗h6+	♔g8
17. ♗h3	♖c5	26. ♗h7+	♔f8	29. ♗h7+	♔h8
18. ♖c5	♗c5	27. ♗f7x.		30. ♗g6+	♔g8
19. ♗g5	h6	22. ♖h6+	♔g7	31. ♗h7+	♔f8
		23. ♗g4+	♔h8	32. ♗h8x.	

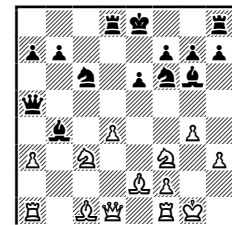

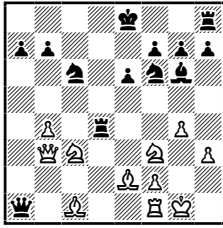
Jose Raul Capablanca — Mosze Czerniak

Buenos Aires 1939

B13 — obrona sycylijska, wariant Alapina

1. e4	c6	11. a3	♖d8?		
2. d4	d5	Należało grać			
3. ed5	cd5	11... ♗e7 i 12... O-O.			
4. c4	♖c6	12. g4!	♗g6	14. ab4!	♗a1
5. ♖f3	♗g4	13. b4!	♗b4	15. ♗b3	♖d4
6. cd5	♗d5				
7. ♗e2	e6				
8. O-O	♖f6				
9. ♖c3	♗a5				
10. h3	♗h5				

16. ♖a3!

- (A) 16. ♖b2? ♜b4!
 (B) 16. ♜d4? ♜d4
 17. ♚c4 ♚c3!
 18. ♚c3 ♜e2+.

16... ♜c2

17. ♚c2 ♚a3

18. ♜b5! ♚b4

19. ♜fd4 ♜d4

20. ♜d4

20. ♚c8+

(A) 20...

21. ♚h8

(B) 20...

21. ♜d1

22. ♜f3

23. ♜h2

24. ♜f5!

20...

21. ♜d1

22. ♜f3

23. ♜h2

24. ♜f5

25. ♜e3

26. ♜d5!

♜e7

♜e2+.

O-O

♜d5

♜f4

e5

O-O

♜d5

♜f4

e5

g6

♜e6

♚a3

27. ♜d3

28. ♜d1

29. ♜d3

30. ♚d2!

31. ♚e2

32. ♚e3!

33. ♜d1

34. ♜c3!

34... b5

35. ♜d7+

36. ♜f7

37. ♜d5!

35. ♜b1

36. ♜e4!

♚a1

♚a3

♚a1

♜g7

f6

a6

♚b2

♜d4

♜f7

♜f7

♚c2

i czarne poddały się.

Aleksander Alechin (1892 — 1946)

Rosyjsko-francuski szachista, czwarty oficjalny mistrz świata w szachach w latach 1927 (pokonał Capablankę) — 1935 (porażka z Maxem Euwe) oraz 1937 — 1946.

W roku 1909 został mistrzem Rosji. Pięć lat później otrzymał tytuł arcymistrza od cara Mikołaja II.

Zwyciężył w kilkudziesięciu turniejach międzynarodowych, m.in. w Moskwie, Petersburgu, Sztokholmie, Paryżu, Budapeszcie, Hastings, Karlowych Warach, Bernie, Baden-Baden, San Remo, Londynie, Meksyku, Rotterdamie, Zurychu, Amsterdamie i Madrycie.

W czasie II wojny światowej kolaborował z nazistami, uczestnicząc w turniejach szachowych na obszarze III Rzeszy i w krajach okupowanych, m.in. w Krakowie i Pradze oraz publikując artykuły o treści antysemickiej.

Alechin był mistrzem ataku i gry kombinacyjnej, jednak jego styl był oparty na solidnych podstawach gry pozycyjnej.

Jego wkład w rozwój teorii debiutów jest bezsporny: obrona Alechina, i warianty w obronie francuskiej, gambicie budapesztańskim, partii wiedeńskiej, partii hiszpańskiej, obronie sycylijskiej, gambicie hetmańskim, otwarciu katalońskim i obronie holenderskiej.

Aleksander Alechin — Milan Vidmar

Karlowe Wary 1911

C49 — obrona czterech skoczków, wariant hiszpański

1. e4	e5		12. de4	d4
2. ♘f3	♗c6		13. a3	dc3
3. ♗c3	♗f6		14. ab4	cb2
4. ♖b5	♗b4		15. ♗f7+	♗g8
5. O-O	O-O		16. ♜b1	♜f7
6. ♗c6	bc6		16...	bc1♗
7. ♗e5	♗e8		17. ♗e5!	♗f4
8. ♗g4	♗e4?	9. ♗h6+!	♗h8	
Należało grać		9...	gh6	♗g5
8...	♗g4	10. ♗g4+	♗h8	♗e6
9. ♗g4	d5	11. ♗e4	♗e4	♜d8
10. ♗h4	♗c3	12. ♗e4	♗e7	♗b5
11. bc3	♗e4.	13. d3	f5.	♗e3
12. ♗e4	de4.	10. ♜e1	d5	20...
		11. d3	♗e5	21. ♗e3
		11...	♗c3	a6
		12. bc3	♗e7	22. ♜ed1
		13. ♗h5!	♗e6	23. ♜d7
		14. f4! z groźbą	15. f5	24. f3.
		i 16. ♗a3.		21. ♗a7
				22. c3
				23. ♗d4
				♜a8

24. ♖d2	h6	30. ♖a2	♗h5	36. ♜a8	♜f7
25. h3	♗b5	31. ♖e6	♙f1!	37. ♗g4	♗d3
26. ♜a1	♜a4	32. ♜a5	♗d1	38. ♜f8!	
27. ♗c2	♜a1	33. ♜h2	♙g2		i czarne poddały się.
28. ♜a1	♙d3	34. ♜g2	♗f3+		
29. ♜a8+	♜h7	35. ♜g1	♜f4		

Aleksander Alechin — Grigorij Lewenfisz

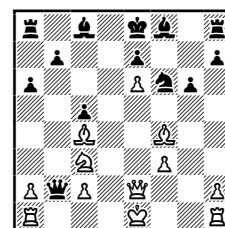
Petersburg 1912

A43 — obrona Benoni

1. d4	c5
2. d5	♙f6
3. ♙c3	d6
4. e4	g6
5. f4	♙bd7?
Należało grać	
5...	♙g7
6. ♙b5+	♙fd7!
6. ♙f3	a6
6...	♙g7
7. e5!	
7. e5	de5
8. fe5	♙g4
9. e6	♙de5
10. ♙f4	♙f3+
10...	♙g7
11. ♖e2	♙f3+
11. gf3	♙f6
13. ef7+	♜f7

14. O-O-O z silnym atakiem białych.

11. gf3	
11. ♖f3	fe6!
12. ♖g4	e5!
11...	♙f6
12. ♙c4	fe6
13. de6	♗b6
13...	♖d1+
14. ♜d1	♙g7
15. ♙a4	
(A) 15...	O-O
16. ♙b6	♜a7
17. ♙b8!	
(B) 15...	b5
16. ♙b6	bc
17. ♙a8.	
14. ♖e2	♗b2

15. ♙b5!	♖a1+
15...	ab5
16. ♙b5+	♜d8
17. ♜d1+	♙d7
18. ♙e5!	♖b4+
19. c3.	
16. ♜f2	♖h1
17. ♙c7+	♜d8
18. ♖d2+	♙d7
19. ed7	

i czarne poddały się:
 (A) 19... ♙d7 20. ♙e6.
 (B) 19... e5 20. ♙e5.

Aleksander Alechin — Karoly Sterk

Budapeszt 1921

D37 — gambit hetmański, wariant barmeński

1. d4	d5
2. ♙f3	e6
3. c4	♙f6
4. ♙c3	♙bd7
5. e3	♙d6
5...	♙e7
6. ♙d3	dc4

7. ♙c4	c5
i czarne mają solidną pozycję.	
6. ♙b5	♙e7
7. ♖c2	c6
8. ♙c3	O-O
9. ♙d3	dc4

10. ♙c4	c5
11. dc5	♙c5
12. O-O	b6
13. e4	♙b7
14. ♙g5	
14. e5?	♙g4
15. ♙g5	g6

16. ♖h7 ♗h4
 17. h3 i czarne
 wygrywają.

14... ♗c8

15. ♖e2 ♙b4

16. ♙d3 ♙c3

17. ♖fc1 ♙e4?

Należało grać
 17... ♙c5.

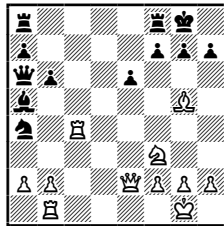
18. ♙e4 ♙e4

19. ♖e4 ♙c5

20. ♖e2 ♙a5

21. ♖ab1 ♖a6

22. ♖c4 ♙a4

23. ♙f6! ♖fc8

(A) 23... gf6
 24. ♖g4+ ♗h8

25. ♖a6.

(B) 23... ♖ac8
 24. ♖g4! ♗e2
 25. ♖g7+ ♗h8
 26. ♖g3x.

24. ♖e5

24. ♖g4? ♗e2
 25. ♖g7+ ♗f8
 26. ♖h7 ♗e8
 27. ♖h8+ ♗d7
 28. ♙e5+ ♗c7
 29. ♖c1+ ♗b7
 i czarne się ratują.

24... ♖c5

25. ♖g3 g6

26. ♖a4 ♖d3

27. ♖f1 ♖ac8

28. ♖d4 ♖f5

29. ♖f4 ♖c2

30. ♖h6

i czarne poddały się.

Aleksander Alechin — Frederick Yates

Londyn 1922

D64 — gambit hetmański, obrona ortodoksyjna

1. d4 ♙f6

2. c4 e6

3. ♙f3 d5

4. ♙c3 ♙e7

5. ♙g5 O-O

6. e3 ♙bd7

7. ♖c1 c6

8. ♖c2 ♖e8

9. ♙d3 dc4

10. ♙c4 ♙d5

11. ♙e4 f5?

Należało grać 11... h6.

12. ♙e7 ♖e7

13. ♙ed2 b5

14. ♙d5! cd5

15. O-O a5

16. ♙b3 a4

17. ♙c5 ♙c5

18. ♖c5 ♖c5

19. ♖c5 b4

20. ♖fc1 ♙a6

21. ♙e5 ♖eb8

22. f3 b3

23. a3 h6

23... ♖c8

24. ♖c8+ ♖c8

25. ♖c8+ ♙c8

26. ♗f2 ♗f8

27. ♗e1 ♗e7

28. ♗d2 ♗d6

29. ♗c3.

24. ♗f2 ♗h7

25. h4 ♖f8

25... ♖c8+

26. ♖c8 ♖c8

27. ♖c8 ♙c8

28. ♙d3 ♙d7

29. ♙c5.

26. ♗g3 ♖fb8

27. ♖c7 ♙b5

28. ♖1c5

Grozi 29. ♖e7 ♖e8

30. ♖f7 ♖b8

31. ♖cc7.

28... ♙a6

29. ♖5c6 ♖e8

29... ♖c8?

30. ♖a6!

30. ♗f4 ♗g8

31. h5 ♙f1

32. g3 ♙a6

32... ♙e2

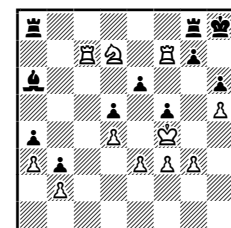
33. ♙g6, 34. ♙h4,

35. ♗e5.

33. ♖f7 ♗h7

34. ♖cc7 ♖g8

35. ♙d7! ♗h8

36. ♙f6! ♖gf8

37. ♖g7! ♖f6

38. ♖e5 i czarne
podały się:

38... ♜ff8
39. ♜h7+ ♝g8
40. ♜cg7x.

Hans Kmoch — Aleksander Alechin

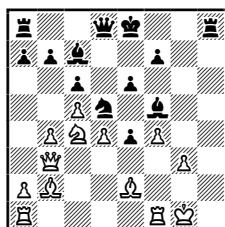
Wiedeń 1922

D12 — obrona słowiańska, wariant Schalloppa

1. d4 ♗f6
2. ♗f3 d5
3. c4 c6
4. e3 ♗f5
5. ♗bd2 e6
6. ♗e2 ♗bd7
7. O-O ♗d6
8. c5 ♗c7
9. b4 ♗e4
10. ♗e4 de4
10... ♗e4
11. ♗d2 f5
12. ♗e4 fe4
prowadzi do przewagi
białych.
11. ♗d2 h5
12. f4 g5
13. g3?

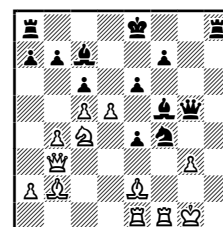
Białe tracą inicjatywę.
Należało grać

13. ♗c4 ♗f6
14. ♗e5 gf4
15. ef4.
13... ♗f6
14. ♗b2 gf4
15. ef4 h4
16. ♝b3
16. g4 ♜g8
17. h3 ♗d5
ze zdobyciem pionka f.
16... hg3
17. hg3 ♗d5
18. ♗c4

18... ♗f4!

19. ♜ae1
19. gf4 ♜h4.
19... ♝g5
20. d5

20... ♗d3!
i białe podały się.

Siegbert Tarrasch — Aleksander Alechin

Pieszczany 1922

E10 — gambit Blumenfelda

1. d4 ♖f6
2. ♖f3 e6
3. c4 c5
4. d5 b5

Poświęcenie pionka
w zamian za inicjatywę.

5. de6 fe6
6. cb5 d5
7. e3 ♗d6
8. ♖c3 O-O
9. ♗e2?

Należało grać 9. e4

(A) 9... ♗e4
10. ♖e4 de4
11. ♖g5.

(B) 9... d4
10. e5 dc3
11. ed6.

9... ♗b7
10. b3 ♗bd7
11. ♗b2 ♗e7
12. O-O ♗ad8
13. ♗c2 e5
14. ♗fe1 e4
15. ♖d2 ♖e5

16. ♖d1 ♖fg4
17. ♗g4 ♖g4
18. ♖f1 ♗g5
19. h3

19. a4 ♗f5

(A) 20. ♗e2 ♖h2!
21. ♖h2 ♗h2+
22. ♗h2 ♗h4+
23. ♗g1 ♗h5.

(B) 20. a5 ♗df8.

(C) 20. ♖g3 ♗g7
21. ♖f1 ♗df8.

19... ♖h6

20. ♗h1 ♖f5

21. ♖h2 d4!

22. ♗c1

22. ed4 cd4

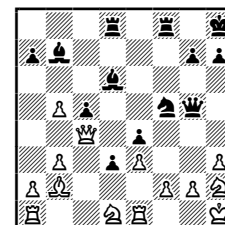
(A) 23. ♗c1 e3.

(B) 23. ♗e4 ♗e4
24. ♗e4 ♖g3+
25. fg3 ♗g3.

22... d3

23. ♗c4+ ♗h8

24. ♗b2

24... ♖g3+!

25. ♗g1 ♗d5

26. ♗a4 ♖e2+

27. ♗h1 ♗f7

28. ♗a6 h5

29. b6 ♖g3+!

30. ♗g1 ab6

31. ♗b6 ♖e2+

32. ♗h1 ♖g3+

33. ♗g1 d2

34. ♗f1 ♖f1

35. ♖f1 ♗e6

36. ♗h1 ♗h3

37. gh3 ♗f3

38. ♖g3 h4

39. ♗f6 ♗f6

40. ♖e4 ♗h3+

i białe poddały się.

Aleksander Alechin — John Drewitt

Portsmouth 1923

A06 — otwarcie Retiego, wariant Zukertorta

1. ♖f3 d5
2. b4 e6
3. ♗b2 ♖f6
4. a3 c5
5. bc5 ♗c5
6. e3 O-O

7. c4 ♖c6
8. d4 ♗b6
9. ♖bd2 ♗e7
10. ♗d3 ♗d8
11. O-O ♗d7
12. ♖e5 ♗e8

13. f4 ♗ac8
14. ♗c1 ♖d7?

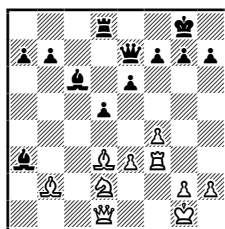
Należało grać
14... ♗a5.

15. ♖c6! ♗c6?

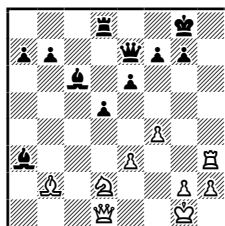
15 ... bc6
16. c5 ♗c7.

- 16. c5** ♖c5
 (A) 16... ♗c7
 17. ♗b5.
 (B) 16... ♗a5
 17. ♗b3 b6
 18. ♗a5 ba
 19. ♗c3.

- 17. dc5** ♖c5
18. ♖f3! ♗a3
19. ♖c6 ♖c6

- 20. ♗h7+!** ♖h7
21. ♖h3+ ♗g8

22. ♗g7!

i czarne poddały się:

- (A) 22... ♖g7
 23. ♖g4+
 (A1) 23... ♖f6
 24. ♖g5x.
 (A2) 23... ♖f8
 24. ♖h8x.
 (B) 22... f6
 23. ♗h6 ♖h7
 24. ♖h5
 (B1) 24... ♗f8
 25. ♖g4+ i 26. ♗f8.
 (B2) 24... ♗e8
 25. ♖g3+ ♖h8
 26. ♗g7+ ♖g8
 27. ♗f6+.

Aleksander Alechin – Akiba Rubinstein

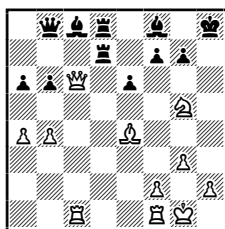
Karlowe Wary 1923

D64 – gambit hetmański, wariant Rubinsteina

- 1. d4** d5
2. c4 e6
3. ♗f3 ♗f6
4. ♗c3 ♗e7
5. ♗g5 ♗bd7
6. e3 O-O
7. ♖c1 c6
8. ♖c2 a6
9. a4 ♖e8
10. ♗d3 dc4
11. ♗c4 ♗d5
12. ♗f4 ♗f4
13. ef4 c5
14. dc5 ♖c7
15. O-O! ♖f4
16. ♗e4! ♗c5?
 Należało grać 16... ♗c5
 17. ♗eg5 g6
 18. ♖fe1 ♗f8.
17. ♗c5 ♗c5

- 18. ♗d3** b6
19. ♗h7+ ♖h8?
 Należało grać
 19... ♖f8.
20. ♗e4 ♖a7?
 20... ♖b8
 21. g3
 (A) 21... ♖d6
 22. ♖fd1 ♖e7
 23. ♗e5 ♖c7
 24. ♖c3! a5
 25. ♗c6 ♖b7
 26. ♖f3 z groźbą
 27. ♖h5+.
 (B) 21... ♖f6
 (grozi 23. ♖c7)
 22. b4 ♗d6
 23. ♖fd1
 (B1) 23... ♖d8
 24. ♖d6 ♖d6
 25. ♖c7.
 (B2) 23... ♖e7
 24. ♗c6 ♖d8
 25. ♖d4 ♖g8
 26. ♖cd1!

- (B2a) 26... ♗c7
 27. ♖d8+ ♗d8
 28. ♗e5.
 (B2b) 26... e5
 27. ♗e5! ♖e5
 28. ♖d2.
21. b4! ♗f8
22. ♖c6 ♖d7
23. g3 ♖b8
 23... ♖d6
 24. ♖c4!
 (grozi 25. ♗c6 ♖c7
 26. ♖h4+ i 27. ♗e8)
 (A) 24... ♖g8
 25. ♗c6 ♖c7
 26. ♖fd1 ♖e7
 27. ♖d3!
 (B) 24... ♖e7
 25. ♗e5! ♖d6
 26. ♗c6!
24. ♗g5! ♖ed8

25. ♖g6! ♔e5

(A) 25... ♗b7
26. ♖c4.

(B) 25...
26. ♖e4
27. ♖h4+
28. ♖h7+
29. ♖h8+
30. ♖g7+
31. ♖g8+
32. ♖g6+
33. ♖e6x.

26. ♗f7+ ♖f7
27. ♗f7 ♖f5

fg
♗b4
♘g8
♘f8
♘e7
♘e8
♗f8
♘e7

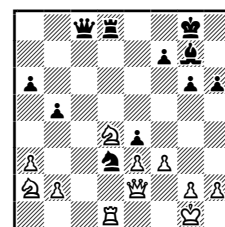
28. ♖fd1 ♖d1+
29. ♖d1 ♖f7
30. ♖c8 ♘h7
31. ♖a6 ♖f3
32. ♖d3+
i czarne poddały się.

Ernst Grünfeld — Aleksander Alechin Karlsbad 1923

D64 — gambit hetmański, wariant Rubinsteina

1. d4 ♗f6
2. c4 e6
3. ♗c3 d5
4. ♗g5 ♗e7
5. ♗f3 ♗bd7
6. e3 O-O
7. ♖c1 c6
8. ♖c2 a6
9. a3 h6
10. ♗h4 ♖e8
11. ♗d3 dc4
12. ♗c4 b5
13. ♗a2 c5
14. ♖d1 cd4
15. ♗d4 ♖b6
16. ♗b1 ♗b7!
17. O-O
17. ♗db5
(A) 17... ab5?
18. ♖d7 ♗d7
19. ♖h7+ ♘f8
20. ♖h8x.
(B) 17... ♖c6!
18. ♗d4 ♖g2.
17... ♖ac8
18. ♖d2 ♗e5
19. ♗f6 ♗f6

20. ♖c2 g6
21. ♖e2 ♗c4
22. ♗e4 ♗g7!
Grozi 23... ♗a6
24. ba6 ♖c3.
Jeśli 22... ♗a3?,
to 23. ♖f3! ♗e4
24. ♗e4 ♗d4
25. ed4 i 26. ♗f6+.
23. ♗b7 ♖b7
24. ♖c1 e5!
25. ♗b3 e4
Grozi 26... ♗a3
27. ba3 ♖c3.
28. ♖c3 ♗c3.
26. ♗d4 ♖ed8
27. ♖fd1 ♗e5
28. ♗a2?
Należało grać
28. f3 ef3
29. gf3.
28... ♗d3
29. ♖c8 ♖c8
30. f3? ♖c4!
Należało grać
30. ♗c3 f5
31. f3.

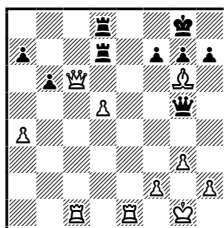
30... ♖d4!
31. fe4
31. ed4 ♗d4+
(A) 32. ♘h1 ♗f2+
33. ♘g1 ♗d1+.
(B) 32. ♘f1 ♗f4
(B1) 33. ♖e4 ♖c4+
34. ♘e1 ♗g2+
35. ♘d2 ♗e3+.
(B2) 33. ♖d2 ♖c4+
34. ♘e1 e3!
33. ♖e4 ♖c4+
34. ♘e1 ♗g2+
35. ♘d2 ♗e3+
36. ♖e3 ♗e3.
31... ♗f4!
32. ef4 ♖c4!
33. ♖c4 ♖d1+
34. ♖f1 ♗d4+
i białe poddały się:
35. ♘h1 ♖f1x.

Aleksander Alechin — Edgar Colle

Paryż 1925

D07 — gambit hetmański, wariant Czigorina

1. d4	d5	19. f5	ef5	(A) 29... ♖g6?	
2. c4	♗c6	20. ♗f5	cd4	30. ♖d7.	
3. ♗f3	♗g4	21. cd4	♗de7	(B) 29...	fg6
4. ♖a4	♗f3	22. ♗b4!	♖f6	30. ♖e6+	
5. ef3	e6	23. ♗e7	♖e7	(B1) 30...	♗f7
6. ♗c3	♗b4	24. ♗bc1	♗d5?	31. ♗c8	♗c8
7. a3	♗c3+	Należało grać 24... b5.		32. ♖c8+	♗f8
8. bc3	♗ge7	25. ♗e4	♗d7	(B1a) 33. ♗e8	♖f6
9. ♗b1	♗b8	26. d5	♖f6	34. ♗f8+	♖f8
10. cd5	♖d5	27. ♗e1!	♗bd8	35. ♖c6.	
11. ♗d3	O-O	28. ♖c6	♖g5?	(B1b) 33. ♖e6+	♗h8
12. O-O	♖d6	Należało grać 28... ♖d4 lub 28... ♗d6.		34. d6	♖d2
13. ♖c2	♗g6	29. ♗g6!		35. ♗e2	♖c1+
14. f4	♗ce7			36. ♗g2	♖c6+
15. g3	♗fd8			37. ♗h3.	
16. ♗d1	b6			(B2) 30...	♗f8
17. a4?				31. ♗c8.	
Należało grać 17. ♗b2 i 18. c4.				(B3) 30...	♗h8
17...	♗d5!			31. ♖d7!	
18. ♗d2	c5	29...	hg6?	30. ♖d7!	♗d7
				31. ♗e8+	♗h7
				32. ♗cc8	♗d8
				33. ♗ed8	
				i czarne poddały się.	

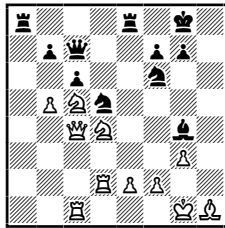
Richard Reti — Aleksander Alechin

Baden Baden 1925

A00 — partia węgierska

1. g3	e5	9. c4	♗a6	17. ♗f3	♗g4
2. ♗f3	e4	10. cd5	♗b4	18. ♗g2	♗h3
3. ♗d4	d5	11. ♖c4	♗bd5	19. ♗f3	♗g4
4. d3	ed3	12. ♗2b3	c6	20. ♗h1	h5!
5. ♖d3	♗f6	13. O-O	♗e8	21. b4	a6
6. ♗g2	♗b4+	14. ♗fd1	♗g4	22. ♗c1	h4
7. ♗d2	♗d2+	15. ♗d2	♖c8	23. a4	hg3
8. ♗d2	O-O	16. ♗c5	♗h3	24. hg3	♖c7

25. b5 ab5
26. ab5

26... ♖e3!
27. ♘f3?
(A) 27. fe3? ♙g3+
28. ♘g2 ♘e3.
(B) 27. ♘h2? ♖aa3!
28. ♘cb3 ♗e5!
29. bc6 bc6.
(C) 27. ♘g2? ♖g3!
28. e3 ♗e5!
(D) 27. ♘f3! ♘f3
28. ef3! cb5
29. ♘b5 ♗a5!
27... cb5
28. ♗b5 ♘c3!
29. ♗b7 ♗b7

30. ♘b7 ♘e2+
31. ♘h2?
31. ♘f1
(A) 31... ♘g3+?
32. fg3 ♘f3
33. ♘f3 ♖f3+
34. ♘g2 ♖aa3
35. ♖d8+ ♘h7
36. ♖h1+ ♘g6
37. ♖h3 ♖fb3!
38. ♘g2 ♘f3+.
(B) 31... ♘c1
32. fe3 ♖a3.
(C) 31... ♖f3
32. ♖e2 ♖g3
33. ♘g3 ♘e2.
31... ♘e4!
32. ♖c4! ♘f2
32... ♘d2
33. ♘d2! ♘e6
(A) 34. ♖b4 ♘g4+
35. ♘h3 ♘f6+
36. ♘h2 ♘e4
37. ♖d8+ ♖d8
38. ♘d8 ♘2g3
i białe wygrywają.

(B) 34. ♖c2 ♘g4+
35. ♘h3 ♘e5+
36. ♘h2 ♖f3
37. ♖e2 ♘g4+
38. ♘h3 ♘e3+
39. ♘h2 ♘c2!
40. ♘f3 ♘d4
41. ♖f2 ♘f3+
42. ♖f3 ♘d5!
i białe wygrywają.

33. ♘g2 ♘e6!
34. ♖cc2 ♘g4+
35. ♘h3 ♘e5+
36. ♘h2
36. ♘h4 ♖a4+.
36... ♖f3!
37. ♖e2 ♘g4+
38. ♘h3 ♘e3+
39. ♘h2 ♘c2
40. ♘f3 ♘d4!

i białe poddały się:
41. ♖f2 ♘f3+
42. ♖f3 ♘d5+.

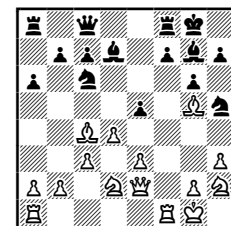
Aleksander Alechin — Max Bluemich

Drezno 1926

A48 — obrona królewsko-indyjska, atak Torre

1. d4 ♘f6
2. ♘f3 g6
3. ♘g5 ♘g7
4. ♘bd2 O-O
5. e3 d6
6. ♘c4 ♘c6
7. c3 a6
8. ♗e2 ♘g4
9. h3 ♘d7
10. ♘h2!
Grozi 11. ♘g4 i 11. f4.
10... ♗c8

10... e5
11. ♘g4 ♘g4
12. hg ed
13. cd z przewagą białych.
11. f4 e5
12. fe5 de5
13. O-O ♘h5
13... ♘e8 14. d5 i 15. ♘e7.

14. ♖f7! ♖f7
15. ♘f7+ ♘f7
16. ♗c4+ ♘e6
16... ♘f8
17. ♖f1+ ♘f5
18. g4 ♘g3
19. ♖f3 z przewagą białych.
17. d5 ♘d5

17... ♖g3
 18. ♗hf1 ♗e2+
 19. ♜f2
 z przewagą białych.

18. ♜f1+! ♗f6?

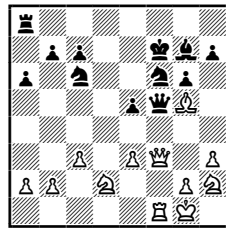
(A) 18... ♗f6 19. ♜h4!
 ♜g8 20. ♗f6.

(B) 18... ♜e6! 19. ♜g4+
 ♜d6
 20. ♗c4+ ♗c4 21. ♜c4
 b5.

19. ♜d5+ ♜e6

20. ♜f3 ♜f5

20... ♜f8 21. ♗e4 ♜g8
 22. ♗f6+ ♜h8.

21. ♗f6

Czarne poddały się:

(A) 21... ♗f6 22. ♗g4.

(B) 21... ♜f3 22. ♜f3
 ♗f6 23. ♗g4.

Akiba Rubinstein — Aleksander Alechin

Semmering 1926

E16 — obrona królewsko-indyjska, wariant Capablanki

1. d4 ♗f6
2. c4 e6
3. ♗f3 b6
4. g3 ♗b7
5. ♗g2 ♗b4+
6. ♗bd2?

Należało grać 6. ♗d2.

6... O-O
7. O-O d5
8. a3 ♗e7
9. b4 c5!
10. bc5 bc5
11. dc5 ♗c5
12. ♗b2 ♗bd7
13. ♗e5 ♗e5
14. ♗e5 ♗g4!
15. ♗c3
 15. ♗b2 ♜b6!
15... ♜b8
16. ♜b1?

Należało najpierw
 wymienić na d5.

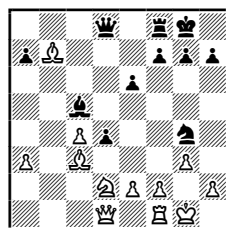
16... d4!

17. ♜b7?

Należało grać
 17. ♗b4 ♗g2
 18. ♜g2.

17... ♜b7

18. ♗b7

18... ♗f2!

19. ♜f2

(A) 19. ♜f2 dc3.

(B) 19. ♗a5 ♗d1

20. ♗d8 d3+

21. e3 ♗e3.

(C) 19. ♜a1 dc3
 20. ♗b3 ♗g4+
 21. ♗c5 ♜d4+.

19... dc3+

20. e3 cd2

21. ♜e2 ♜b8

22. ♗f3 ♜d8

23. ♜b1 ♜d6

24. a4 f5

25. ♜d1 ♗b4

26. ♜c2 ♜c5

27. ♜f2 a5

28. ♗e2 g5

29. ♗d3 f4!

i białe przekroczyły czas
 do namysłu. Mogło
 jeszcze nastąpić

30. ♗h7+ ♜h8

31. ♜e4 ♜e3+

32. ♜g2 f3+

33. ♜h3 ♜e2

34. ♜g6 g4+

35. ♜h4 ♗e7+

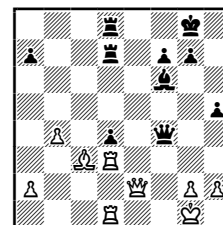
36. ♜h5 ♜h2x.

Hans Kmoch — Aleksander Alechin

Kecskemet 1927

D02 — pionem hetmańskim, wariant Zukertorta

1. ♖f3	d5	15. ♞ad1	♞ad8
2. d4	c6	16. ♞d2?	
3. e3	♙f5	Należało grać 16. f4.	
4. ♙d3	e6	16...	♞f4
5. O-O	♙d7	17. ♙f6+	♙f6
6. c4	♙gf6	18. ♞fd1	♞d7
7. ♞c2	♙d3	19. ♞g3	♞f5
8. ♞d3	♙e4	20. f4	♞fd8
9. ♙fd2	♙df6	21. ♞e3	h5!
10. ♙c3		22. b4	
10. ♙e4	♙e4	22. h3	h4!
11. f3	♙f6	22...	b5!
12. e4	dc4	23. ♞f3	bc4
13. ♞c4	♞b6.	24. ♞c6	♞f4
10...	♙d2	25. ♞c4	e5!
11. ♙d2	♙e7	26. ♞e2	ed4
12. e4	de4	27. ♞d3	
13. ♙e4	O-O		
14. ♙c3	♞c7		

27...	dc3!
28. ♞d7	♞d7
29. ♞d7	
29. ♞e8+	♞h7
30. ♞d7	♞e4!
31. ♞f7	c2
32. ♞h5+	♞g8.
29...	♙d4+
30. ♞h1	
30. ♞d4	♞d4+
31. ♞f1	♞f4+
32. ♞e1	♞b4.
30...	♞c1+

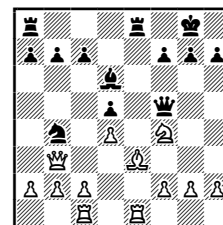
i białe poddały się.

Jose Raul Capablanca — Aleksander Alechin

Buenos Aires 1927

C01 — obrona francuska, wariant Winawera

1. e4	e6	11. ♙f4 ♞fe8	12. c3
2. d4	d5	♙d6	13. ♙d6.
3. ♙c3	♙b4	11...	♙e3
4. ed5	ed5	12. ♙e3	♞fe8
5. ♙d3	♙c6	13. ♙f4	♙d6
6. ♙e2	♙ge7	14. ♞fe1	♙b4
7. O-O	♙f5	15. ♞b3?	
8. ♙f5	♙f5	15. ♞d2	♞f5
9. ♞d3	♞d7	16. ♞ec1	♞e4
10. ♙d1	O-O	17. ♙e2.	
11. ♙e3		15...	♞f5
		16. ♞ac1?	

16...	♙c2!
16...	a5
17. c3	a4
18. ♞d1	♙a2

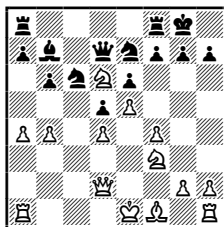
19. ♖a1	♙f4	27. ♖h5	♜h5	34. ♝d3+	g6
20. ♙f4	♜e1+.	27...	♜e6	35. ♖d8	d4
17. ♖c2	♜f4	28. ♝e8+	♜e8	36. a4	♜e1+
18. g3	♜f5	29. ♖e8x.		37. ♘g2	♜c6+
19. ♖ce2	b6	28. ♖e8+	♘h7	38. f3	
20. ♝b5	h5	29. ♝d3+	♜g6	38. ♝f3	♜g1+.
21. h4	♜e4!	30. ♝d1	♜e6!	38...	♜e3
22. ♙d2	♜d4	30...	d4?	39. ♝d1	♜e6
Szybciej wygrywało		31. ♝f3	c6	40. g4	♜e2+
22...	♜ae8	32. h5!		41. ♘h3	♜e3
23. ♝e8+	♜e8	31. ♖a8	♜e5	42. ♝h1	♜f4
24. ♖e8+	♘h7.	32. ♖a7	c5	43. h5	♜f2
23. ♙c3	♜d3	33. ♖d7		i białe poddały się.	
24. ♙e5	♜d8	33. a4	♝e6		
25. ♙d6	♜d6	34. ♝d3+	g6		
26. ♖e5	♜f3	35. ♖c7	d4.		
		33...	♜e6		

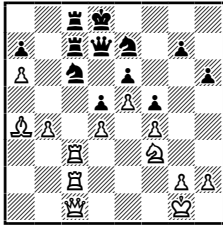
Aleksander Alechin — Aron Nimzowitsch

San Remo 1930

C17 — obrona francuska, wariant Winawera

1. e4	e6			21...	♜d8
2. d4	d5			22. ♖ac1	♜c2
3. ♙c3	♙b4			23. ♖c2	♜c8
4. e5	c5			24. ♖c8	♜c8
5. ♙d2	♜e7			25. ♝c3 i 26. ♝c7.	
6. ♙b5	♙d2+			22. ♖ac1	♜ab8
7. ♝d2	O-O	14...	f5?	23. ♝e3	♜c7
8. c3	b6?	Należało grać 14... a5		24. ♖c3	♜d7
Należało grać 8... ♜f5.		(A) 15. b5	♙b4.	25. ♖1c2	♘f8
9. f4	♙a6	(B) 15. ♙b5	ab5.	26. ♝c1	♜bc8
10. ♙f3	♜d7	15. a5!	♙c8	27. ♙a4!	
11. a4	♙bc6	15...	ba5	Grozi 28. b5.	
12. b4!	cb4	16. b5!		27...	b5
13. cb4	♙b7	16. ♙b7	♜b7	28. ♙b5	♘e8
14. ♙d6		17. a6	♜f7	29. ♙a4	♘d8
		18. ♙b5	♙8e7		
		19. O-O	h6		
		20. ♖fc1	♜fc8		
		21. ♖c2	♜e8		

30. h4!

i czarne poddały się, gdyż znalazły się w zugzwangu. Gdy skończą się ruchy pionkami, każde posunięcie czarnych spowoduje ich straty materialne, np. po

odejściu króla lub hetmana na e8 biały pionek pójdzie na b5.

Aleksander Alechin — Aron Nimzowitsch

Bled 1931

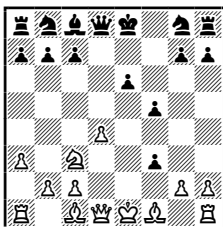
C15 — obrona francuska, wariant Winawera

1. e4	e6
2. d4	d5
3. ♖c3	♗b4
4. ♗ge2	de4
5. a3	♗c3+
6. ♖c3	f5?

Należało grać

6...	♗c6!
7. ♗b5	♗e7.

7. f3	ef3

8. ♗f3!

Białe poświęcają drugiego pionka w zamian za inicjatywę i przewagę w rozwoju.

8...	♗d4

8...	♗h4+
9. g3	♗d4
10. ♗b5!	

9. ♗g3! **♗f6**

(A) 9...	♗e7
10. ♗e3!	♗f6
11. O-O-O	c6
12. ♗g5	♗g6
13. h4	O-O
14. h5	♗f7.

(B) 9...	♗c6
10. ♗b5!	♗e4+
11. ♗e3!	

(C) 9...	♗d7
10. ♗f4 ♗f6	
11. ♗d1	♗f7
12. ♗b5!	♗a6
13. ♗c7 O-O	
14. ♗e5.	

10. ♗g7 **♗e5+**

11. ♗e2 **♗g8**

12. ♗h6 **♗g6**

13. ♗h4 **♗d7**

14. ♗g5! **♗c6?**

Należało grać

14...	♗c6

15. O-O-O	O-O
16. ♗h5	♗h5.

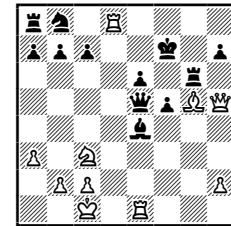
15. O-O-O! **♗g2**

16. ♗he1 **e4**

17. ♗h5 **♗h5**

18. ♗d8+ **♗f7**

19. ♗h5!

i czarne poddały się:

(A) 19...	♗g7
20. ♗e4 fe4	
21. ♗h6+ i	22. ♗e5.

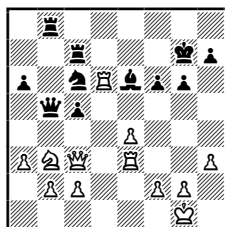
(B) 19...	♗f3
20. ♗g6+	♗g6
21. ♗e5	♗g5
22. ♗e6	♗h5
23. ♗g8+	♗g6
24. ♗ee8.	

Aleksander Alechin — George Koltanowski

Londyn 1932

C73 — partia hiszpańska, wariant Morphy'ego

1. e4	e5
2. ♖f3	♗c6
3. ♘b5	a6
4. ♘a4	d6
5. ♗c6+	bc6
6. d4	ed4
7. ♗d4	♗d7
8. O-O	g6
9. ♗c3	♗g7
10. ♞e1	♗e7
11. ♗f4	O-O
12. ♞d2	c5
13. ♗b3	♗c6
14. ♗h6	♗e6
15. ♗g7	♜g7
16. ♗d5	f6
17. ♞ad1	♞b8
18. ♞c3	♞c8
19. a3	♞b7
20. h3	♞f7
21. ♞e3	♞b5
22. ♗c7!	♞c7
23. ♞d6	

- 23... ♗c4
- (A) 23... ♗b3?
24. ♞f6+ ♜g8
25. ♞b3 i białe wygrywają.
- (B) 23... ♗d4?
24. ♗d4 cd4
25. ♞d4 i białe wygrywają.
- (C) 23... ♞c4
24. ♗c5! z przewagą białych.
- (D) 23... ♗d8
24. ♞f3 ♞f7
25. ♗c5 i białe wygrywają.
- (E) 23... ♗f7
24. ♞f6! ♗d4
25. ♗d4 cd4
26. ♞c7 ♜f6
27. ♞f3+ i białe wygrywają.
- (F) 23... ♞e8
24. ♗c5 ♗d8
25. b4 ♗f7
26. ♞e6 z przewagą białych.

- (G) 23... ♜f7
24. ♞f3 ♜e7
25. a4 ♞b6
26. ♞e6+ ♜e6
27. ♗c5+.

- (G1) 27... ♜d6
28. ♞f6+ ♜c5
29. ♞c3+ ♜b4

30. ♞d6+ i białe wygrywają.

- (G2) 27... ♜f7
28. ♞f6+ ♜g8
29. ♞e6+ i białe wygrywają.

24. a4! ♞a4

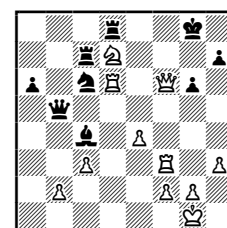
25. ♗c5 ♞b5

26. ♞f6+ ♜g8

27. ♗d7! ♞d8

28. ♞f3 ♞b4

29. c3 ♞b5

30. ♗e5! ♞dc8

31. ♗c6

i czarne poddały się:

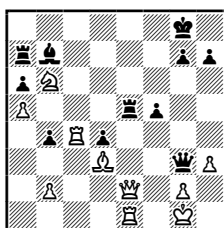
- 31... ♞c6
32. ♞d8+ ♞d8
33. ♞d8+ ♜g7
34. ♞f8x.

Aleksander Alechin — Jefim Bogolubow

Niemcy 1934

D48 — obrona słowiańska, wariant merański

1. d4	♟f6	20. ♖e5!		29...	♙c8
2. c4	c6	20. ♟b6?	♟d3!	30. ♚e5	♚d3
3. ♟f3	d5	20...	♙e5	31. ♚e8x.	
4. e3	e6	21. ♟b6!	♞a7	30. ♚h5+	g6
5. ♙d3	♟bd7	22. ♞ac1	♚d6	30...	♙f6
6. ♟c3	dc4	23. ♞c4	f5?	31. ♞f8+	♙e7
7. ♙c4	b5	23...	♙f4	32. ♚f7+	♙d6
8. ♙d3	a6	24. ♞d1	e5	33. ♚d7+	♙c5
9. O-O	c5	25. ♚e1	b3!	34. ♟a4x.	
10. a4	b4	24. ef5	ef5	31. ♚h7+	♙f6
11. ♟e4	♟b7	25. ♞e1	♚g6	32. ♞f8+	♙g5
12. ♟ed2	♙e7	26. f3	♞e8?	33. h4+!	♙f4
13. a5	O-O	26...	♙g3	34. ♚h6+	g5
14. ♟c4	♚c7	27. ♚e6+	♚e6	35. ♞f5+	♞f5
15. ♚e2	♟g4?	28. ♞e6	♞d8	36. ♚d6+	♙g4
Należało grać 15... cd4		29. ♞b4	♙f8.	37. ♙f5+	
16. ed4	♟d5	27. f4!	♚g3	i czarne poddały się:	
lub 15...	♙e4.	28. fe5	♞e5	37...	♙f5
16. e4!	cd4			38. ♚e6+	♙f4
17. h3	♟ge5			39. ♚f6+	♙g4
17...	♟gf6			40. ♚g5x.	
18. ♙g5	♟c5				
19. ♟b6	♞ad8				
20. ♞ac1.					
18. ♟fe5	♟e5				
19. ♙f4	♙d6				

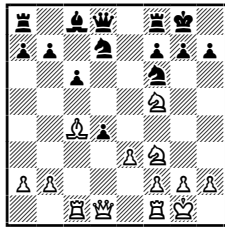
29. ♞c8+! ♙f7

Aleksander Alechin — Emanuel Lasker

Zurych 1934

D67 — gambit hetmański, wariant Alechina

1. d4	d5	6. e3	O-O	11. ♟e4	♟5f6
2. c4	e6	7. ♞c1	c6	12. ♟g3	e5
3. ♟c3	♟f6	8. ♙d3	dc4	13. O-O	ed4
4. ♟f3	♙e7	9. ♙c4	♟d5	14. ♟f5	♚d8
5. ♙g5	♟bd7	10. ♙e7	♚e7		

15. ♖d3d4

15. ♖5d4 ♖b6
16. ♗d3 ♗d5
17. ♗b1 ♗g4.

15... ♖e5

16. ♗b3 ♗f5

17. ♖f5 ♗b6?

Należało grać 17... g6.

18. ♗d6! ♖ed7

18...
19. ♖h6+!
20. ♗f6.

19. ♗fd1

20. ♗g3

21. ♗g5!

Grozi 22. ♗d6.

21...

21...
22. ♗e7
23. ♗d7
24. ♗d7.

22. ♖d6

23. e4

24. ♗d3!

♖g6
gh6

♗ad8

g6

♗h8

♖e4
gf5
♗d7

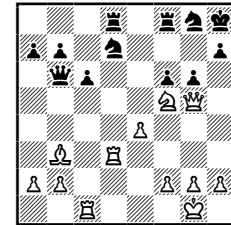
♗g7

♖g8

f6

24... h6
25. ♖f5+ ♗h7
26. ♖h6! f6
27. ♖f5! fg5
28. ♗h3+.

25. ♖f5+ ♗h8

26. ♗g6!

Czarne poddały się:

26... hg6
27. ♗h3+ ♖h6
28. ♗h6x.

Aleksander Alechin — Max Euwe

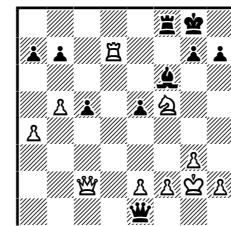
Amsterdam 1935

D17 — obrona słowiańska, wariant karlsbadzki

1. d4 d5
2. c4 c6
3. ♖f3 ♖f6
4. ♖c3 dc4
5. a4 ♗f5
6. ♖e5 ♖bd7
7. ♖c4 ♗c7
8. g3 e5
9. de5 ♖e5
10. ♗f4 ♖fd7
11. ♗g2 ♗e6
11... ♗d8
12. ♗c1 f6.
12. ♖e5 ♖e5
13. O-O ♗e7?
13... ♗a5
14. ♗c2 f6
15. ♖e4.
14. ♗c2! ♗d8
14... ♗a5
15. ♖b5.
15. ♗fd1 O-O

16. ♖b5 ♗d1+
17. ♗d1 ♗a5?
17... ♗b6
18. ♖d4 ♖g4
19. e3 ♗c8.
18. ♖d4 ♗c8
19. b4! ♗c7
19... ♗b4
20. ♖b3 ♗c7
21. ♗e4
(A) 21... ♗c3
22. ♗c1 ♗b2
23. ♗c2 g5
24. ♗g5 ♗a3
25. ♗e3 ♗d8
26. ♗d4.
(B) 21... ♗d6
22. ♗d4. c5
20. b5 f6
21. ♖f5 ♖f6
21... ♗f6
22. ♗d5. ♖d5
22. ♖e3 ♗e6
23. ♗d5 ♗d5

24. ♗d5 ♗a5
24... ♗d8
25. ♗e5 fe5
26. ♗f5.
25. ♖f5 ♗e1+
26. ♗g2 ♗d8
27. ♗e5 fe5
28. ♗d7 ♗f6

29. ♖h6+! ♗h8
29... gh6
30. ♗h7x.
30. ♗c5
i czarne poddały się:
30... ♗e8
31. ♗d5
(A) 31... gh6
32. ♗f7 ♗e7

33. ♖e7	♗e7	(B) 32...	♚e2
34. ♜f8x.		33. ♜g8+	♗g8
		34. ♞f7x.	

Aleksander Alechin — Conel Hugh Alexander

Nottingham 1936

E11 — obrona Bogolubowa

1. d4	♞f6
2. c4	e6
3. ♞f3	♞b4+
4. ♞bd2	b6
5. g3	♞b7
6. ♞g2	O-O
7. O-O	♞d2?

Należało grać 7... d5
lub 7... ♞e7.

8. ♜d2	d6
9. b3	♞bd7
10. ♞b2	♗b8
11. ♗ad1	♞e4
11...	♜e7
12. ♜e3	♞e4
13 d5.	
12. ♜e3	f5
13. d5	ed5
13...	e5
14. ♞h4!	♞ec5
15. f4 z groźbą	
16. fe5	♞e5
17. ♞f5. Jeśli 15... ef4, to	
16. ♜f4	g5
17. ♜d4 z groźbą 18. ♜g7x.	
14. cd5	♞df6
15. ♞h4	♜d7

(A) 15...	♞d5
16. ♗d5	♞d5
17. ♜d4	♜d7
18. ♜xd5+.	

(B) 15...	♞d5
16. ♞f6	

(B1) 16...	♜f6
17. ♗d5.	

(B2) 16...	♞f6
17. ♞d5.	

16. ♞h3	g6
(A) 16...	♞d5
17. ♜e4	fe4
18. ♞d7.	

(B) 16...	♞d5
17. ♗d5	♞d5
18. ♜e4	fe4
19. ♞d7.	

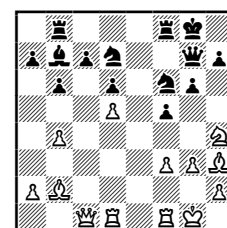
17. f3	♞c5
18. ♜g5	♜g7
19. b4	♞cd7
20. e4	♞e4

20...	fe4
21. ♞d7	♜d7
22. ♞f6.	

21. ♜c1!	
(A) 21. fe4?	♜b2!
(B) 21. ♞g2?	♞g5
22. ♞f8	♞h3+
23. ♚g2	♗f8

24. ♚h3	♞f6
25. ♗fe1	♞d5.

21...	♞ef6
--------------	------

22. ♞f5!	♞h8
22...	gf5
23. ♞f5	

(A) 23...	♜h8
24. ♞h6+	♚g7
25. ♜g5x.	

(B) 23...	♜f7
24. ♞h6+	♚g7
25. ♞f7.	

(C) 23...	♜g6
24. ♞e7+	♚g7
25. ♞g6.	

23. ♞e6	♞a6
----------------	-----

24. ♗fe1	♞e5
-----------------	-----

25. f4	♞d3
---------------	-----

26. ♗d3	♞d3
----------------	-----

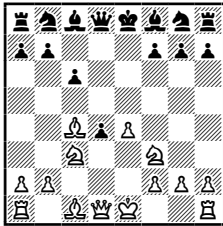
27. g4 i czarne poddały się z uwagi na groźbę 28. g5.

Aleksander Alechin — Max Euwe

Haarlem 1937

D10 — obrona słowiańska, wariant Alechina

1. **d4** **d5**
 2. **c4** **c6**
 3. **♖c3** **dc4**
 4. **e4** **e5**
 5. **♙c4** **ed4**
 6. **♙f3**

- 6... **b5?**
 6... dc3
 7. ♙f7+ ♗e7
 8. ♖b3!
- (A) 8... cb2!
 9. ♙b2 ♖b6!
 (A1) 10. ♙g8 ♗g8
 11. ♖g8 ♖b4+
 12. ♙d2 ♖b2
 13. ♗b1 ♖c2 z
 przewagą czarnych.
- (A2) 10. ♙a3+ c5
 11. ♙g8 ♗g8
 12. ♙c5+! ♖c5
 13. O-O (grozi 14. ♖g8
 i 14. ♗ac1 ~ 15. ♗c8)

- (A2a) 13... ♗h8
 14. ♗ac1 ♖b6
 15. ♗c8 ♖b3
 16. ab3 g6
 17. ♗d1.
- (A2b) 13... ♖h5!
 i czarne się bronią, np.
 14. ♖g8? ♙e6
 15. ♖h8 ♙c6!
 (B) 8... ♙f6
 9. e5 ♙e4
 10. O-O!
 (B1) 10... ♖b6
 11. ♖c4!
 (B1a) 11... ♙ac5
 12. ♙g5+ ♙g5
 13. ♙g5!
 (B1b) 11... cb2
 12. ♙b2 ♖b2
 13. ♖e4 ♗f7
 14. ♙g5+ ♗e8
 15. ♖f4 ♙e7
 16. ♖f7+ ♗d8
 17. ♗ad1+ ♙d7
 18. ♙e6+ ♗c8
 19. ♖e7 ♗e5
 20. ♗fe1 ♖f6
 21. ♗d7 ♙d7
 22. ♖d6
 i białe wygrywają.
- (B2) 10... ♙a6
 11. ♖c4! ♙ac5
 12. ♙g5+! ♙g5
 13. ♙g5 z wygrywają-
 cym atakiem białych.

7. **♙b5!** **♙a6**
 8. **♖b3!** **♖e7**
 8... ♙b5
 9. ♙f7+ ♗d7
 10. ♙d4!
 9. **O-O** **♙b5**
 9... cb5
 10. ♙d5 ♙b7
 11. ♖b5+.
 10. **♙b5** **♙f6**
 10... cb5 11. ♖d5.
 11. **♙c4** **♙bd7**
 12. **♙d4** **♗b8**
 13. **♖c2** **♖c5**
 14. **♙f5** **♙e5**
 15. **♙f4** **♙h5**
 16. **♙f7+!** **♗f7**
 17. **♖c5** **♙c5**
 18. **♙e5** **♗b5**
 19. **♙d6** **♙b6**
 20. **b4** **♗d8**
 21. **♗ad1** **c5**
 22. **bc5** **♙c5**
 23. **♗d5!**
 i czarne poddały się.

Opracował: Jan Lipka, Jaworznicki Klub Szachowy, 2018